

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 31-32 (1174-5) RUGPJŪČIO - AUGUST 3

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Ketvirtis šimtmečio

Didieji šios vasaros įvykiai — pasaulio lietuvių jaunimo kongresas ir tautinių šokių šventė — užtemdė Kanados lietuviams reikšmingą pokarinę ateivių bangos sidabrinę sukaktį. 1947 m. vasarą buvo pradėta emigracija iš Vokietijos griuvėsių ir tolimųjų Kanadą. Pirmieji sparnus pakėlė viengungiai, pasižėvė vlenierius metus būti miškakirčiais. Jų eilėse daugiausia buvo jaunuoliai ir vyrai pačiame gyvenimo zenite. Anuometinėse aplinkybėse visiems buvo aišku, kad grįžimą Lietuvon teks atidėti tolimesnei atečiai. Sąlygas politinių pabėgėlių masinei emigracijai iš Vokietijos pirmiausia sudarė du kraštai — Kanada ir Australija. Išeivių atranka buvo atlikta zonišose pereinamose stovyklose, o po to visi išrinktieji susitiko tarpzoninėje Diepholzo stovykloje. Iš jos riedėjo traukiniai ir Bremenhaveno uostą su būsimais kanadiečiais ir australais — jaunais vyrais ir merginomis. Pasirinkusius Australiją, matyt, viliojo tolima kelionė, egzotinis pasaulio užkampis, pagarsėjęs kengūromis ir laukiniais kralikais, o kandidatus į kanadiečius gundė Amerikos artumas, žemėlapyje sprindžiu pasiekiamas antroji lietuvių sostinė Čikaga. Galbūt dėl šios priežasties Kanados pareigūnų komisija iš kandidatų sąrašų braukė visus tuos, kurie buvo gimę JAV ar ten turėjo giminių.

Atvežti IRO organizacijos išnuomotais amerikiečių kariuomenės transportlėtais į Halifaxą, vyrai ir merginos pasklido po visą Kanadą. Vyrams darbo sutartį teko atlikti miškuose, aukso kasyklose, elektros jėgainėse, geležinkeluose, o merginų dažniausiai laukė nelabai dėkinga tarnaitės dalia ar darbas ligoninėse. Išimtis buvo padaryta tik globėjus susiradusiom šeimoms, bet ir jų išskūrimo galimybės varžė anglų ar prancūzų kalbos nemokėjimo užvara. Kanados statistikos duomenimis, 1941 m. šiame krašte buvo 7.789 lietuviai, o 1951 m. jų skaičius pakilo iki 16.224. Prieaugi sudarė pirmoji pokarinė ateivių banga, pasižymėjusi nepaprastu entuziazmu. Jau darbo sutarties atlikimo vietovėse buvo rengiami tautinių švenčių minėjimai, organizuojami chorai, šokėjų grupės. Vėliau šis entuziazmas persimetė į Kanados miestus, uždegdamas ir prieškarinius Lietuvos išeivius. Sutartis atlikusieji ir be išpareigojimų atvažiavusieji daugiausia telkėsi Toronte, Montrealyje ir Hamiltone. Šie miestai tapo pagrindiniais lietuvių centrais Kanadoje. 1951 m. Toronte buvo 3.589 lietuvių, Montrealyje — 2.531, Hamiltone — 1.067, o 1961 m. Torontas jau turėjo 8.287 lietuvių, Montrealis — 5.399, Hamiltonas — 2.215. Kituose miestuose bei jų apylinkėse lietuviai buvo skaičiuojami tik šimtais ar net dešimtimis. Šis išsižarstymas vėliau sudarė nemažą problemą tautinei veiklai ir jaunimo auklėjimui. Paskutiniai 1966 m. balandžio 1 d. duomenimis, Kanadoje buvo 27.942 lietuviai. Skaičių padidino ne tik imigracija, bet ir Kanadoj sukurtų gausių lietuviškų šeimų prieauglis.

Šiandien Kanados lietuvių jungia parapijos, organizacijos, šeštadieninės mokyklos, chorai, ansambliai, tautinių šokių grupės ir pagrindiniai lietuviškos kultūros frontai vadovaujanti Kanados Lietuvių Bendruomenė. Pokario ateiviai bei jų vaikai jau yra tvirtai įleidę šaknis į Kanados gyvenimą, bet neužmiršę ir Lietuvos: jos laisvinimo reikalams kasmet suteikia didelę dolerių sumą Tautos Fonde, jautriai reaguoja į kiekvieną svetimųjų priepauidos apraišką, Kalantos, Stonio, Andriūškevičiaus gyvybės aukas, džiaugiamasi jaunimo puoselėjimu patriotizmu, ten pasilikusios tautos sunkios sąlygos pasiektais laimėjimais. Kanados lietuviams taip pat rūpi ir jų jaunosios kartos lietuviškas išauklėjimas, savojų atžalyno išsaugojimas Lietuvoje. Kaikuriuose mažesnę lietuvių kolonijose nusikundžiama, kad jaunimas, baigęs mokslus, negrįžta ir apsigyvena didesniuose centruose. Iš tikrųjų šiuo poslinkiu reikėtų džiaugtis ir jį skatinti, nes mažųjų kolonijų laukia neišvengiamas išnykimas. Pokario ateivių vaikų šeimos savo atžalomis lietuvišką aplinką tegalės sudaryti didžiuosiuose lietuvių centruose, kur dar bus galima rasti jau Kanadoj išaugusių ir pasirušusių mokytojų šeštadieninėms mokykloms, vadovų organizacijoms, sporto klubams, chorams, ansambliams ir tautinių šokių grupėms. Čia taip pat ilgiausiai išsilaikys ir mūsų lietuviškos parapijos. V. Kst.

KANADOS ĮVYKIAI

POLITIKAS PAKEITĖ PARTIJĄ

Liberalas Paul Hellyer, Toronto Trinity rinkiminės apylinkės atstovas federaciniame parlamente, perėjo į progresyviųjų konservatorių partiją, vadovaujamą R. Stanfieldo. P. Hellyer, 49 metų amžiaus, yra veteranas politikas, kuriam teko būti krašto apsaugos ministeriu premjero L. B. Pearsono ministerių kabinete, nesėkmingu kandidatu į liberalų partijos vadus, premjero P. E. Trudeau pavaduotoju. 1969 m. P. Hellyer pasitraukė iš P. E. Trudeau ministerių kabineto, kai buvo atmetas jo planas didinti namų statybą ir mažinti jų kainas. Pradžioje jis pasiskelbė nepriklausomu liberalu, bet vėliau, matydamas kasdien didėjančią Kanados ekonominį sunkumą, ėmė organizuoti "Action Canada" sąjūdį, pasisakydamas už kainų ir atlyginimų kontrolę, veiksmingas priemones nedarbui sumažinti. Naujasis sąjūdis tesulaukė apie 8.000 narių, kurie sekančios federacinio parlamento rinkimus planavo išstatyti 60 kandidatų. Politinis komentatorius L. J. Zink keletą kartų pabrėžė pagrindinę P. Hellyerio klaidą — tie jo sąjūdžio kandidatai būtų tik nutraukę balsus nuo konservatorių ir padėję rinkimus laimėti P. E. Trudeau liberalams. P. Hellyer dabartinis liberalus laiko premjero P. E. Trudeau partija, nutolusia nuo tikrojo liberalizmo.

Tokiose aplinkybėse perėjimas į konservatorių partiją buvo logiškas žingsnis. Čia P. Hellyer buvo sutiktas ištiesiomis rankomis. Konservatoriai, atrodo, sutiks devynis jo "Action Canada" narius pasirinkti savo kandidatais. Jeigu sekančius rinkimus konservatoriai pralaimėtų, R. Stanfieldas greičiausiai bus priverstas pasitraukti iš vado pareigų. Tokiu atveju energingas P. Hellyer, ko gero, gali tapti konservatorių vadu. Šiuo metu neaišku, kaip į jo posūkį reaguos balsuotojai Trinity rinkiminėje apylinkėje, kuriai jis su maža pertrauka atstovauja nuo 1949 m.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė pakvietė karalienę Elzbietą į princą Pilypą sekančią metų birželio pabaigoje dalyvauti Prinsco Edvardo salos šimtmečio iškilinėse ir ta pačia proga apsilankyti Ontario provincijoje. Karalienės šalininkų eilėse pasipiktinimo audrą sukėlė "The Toronto Star" dienraštis liepos 22 d. paskelbtas vedamasis, siūlantis šį karališkąsias giminės vizitą Kanadai padaryti paskutiniu. Pasak dienraščio, po Kanados federacijos sudarymo britų kilmės kanadiečiai buvo daugiau kaip 60%, o 1961 m. duomenimis — tik 44%, įskaitant net ir protesto balsą keliančius arius. Tais pačiais metais prancūzų kilmės kanadiečiai (Nukelta į 7-tą psl.)

Urugvajaus tautinių šokių grupė "Ažuolynas" iš Montevideo pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso užbaigos koncerte Toronte liepos 15 d. Visus dalyvius žavėjo ažuolyniečių originalumas. Nuotr. S. Dabkaus

Kongresinė stovykla Romuvoje

Šimtai jaunuolių iš viso pasaulio • Lietuviškai kalbantis amerikietis • Įdomios paskaitos ir pratybos • Grumtynės su uodais • Gražūs talentų vakarai • R. Kalantos ir kitų susideginusių pagerbimas prie stovyklos laužo • Jaunimo rankomis sukrutas aukuras

Pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso stovykla prasidėjo liepos 9, sekmadienį, skautų Romuvos stovyklavietėje, apsuptoje Kanados miškų. Jaunimo kongreso atstovai atvažiavo autobusuais iš Kent valstybinio universiteto po studijų sunkių dienų. Taip pat privažiavo JAV ir Kanados jaunimo bei užsieniečių, nedalyvavusių Kent studijų dienos ir nebuvousių oficialiais kongreso atstovais. Šiaurais, vingiuotais, akmenuotais keliukais tą dieną į Romuvą atlydėjo maždaug 450 stovyklautojų iš įvairių pasaulio kraštų.

Neviliojanti pradžia

Atvykusių į stovyklą po pirmos registracijos bangos laukė nelabai viliojantis vaizdas. Diena lietinga, stovyklos rajonas niūrus. Būriai jaunuolių sėdėjo prie registracijos didžiulės palapinės. Paskubomis į juos pažvelgus, nesimėtė pažįstamų veidų. Atidžiau apsidairęs, galėję pastebėti, kad visi linksmi, nors ir pavargę. O kai pažįstamas nusisypsojo, tuoj jaučiau pasidarė.

Daugumas kongreso stovyklos dalyvių niekadoms nebuvo stovyklavę nei Romuvoje, nei kitose panašioje vietoje. Kiek dėjavimo bei juoko, kol pusiau tvariškai pavyko įsitaisyti palapinėse! Lovytės buvo menkos ir vis lankstės. Pastūmus vieną galą, jau, žiūrėk, visa lova arba sugrūvo, arba pašoko. Lagaminų daugybė, nes stovyklautojai taipiniai po keturis į palapinę. Nėra vietos nei atsistėti, nei atsistoti, nei apsisukti.

Pagaliau sekmadienio vakarą susirinkome oficialiai atidarymui. Pristatė stovyklos vadovą ir administratorius: vyriausias vadovas kun. Antanas Saulaitis, SJ, iš Brazilijos, administratorius Gediminas Breichmanas iš Kanados, mergaičių vadovės Elyvra Vadopolienė ir Aldona Zailskaitė iš JAV, berniukų vadovai Algis Dudaravičius iš Kanados ir Arūnas Steponaitis iš Brazilijos, dvasios vadas kun. Jonas Sulcas iš Brazilijos, programos koordinatore Gita Merkeviciūtė iš Prancūzijos ir ūkvedys Andrius Gutasas iš Kanados.

Pažintis su uodais

Atidarymo metu kiekvienas kraštas pasveikino kitus sugalvotais šūkais. Kanados šūkis: "Sveikinam visas tautas, kurios atvyko čia, ypač tas vištas, kurios pateko netęčia čia, čia, čia!" Vakarinei programai susirinkom į lauzavietę, kur kiek anksčiau vyrukai įrengė apšvietimą ir sceną iš platių lentų. Į šią sceną išėjo E. Dauguvietė-Kudabienė su Hamiltono dramų grupės "Aukuras" keliomis aktorėmis. Labai norėjosi klausyti E. Kudabienės įžanginių žodžių ir sekusių veikalo ištraukų, bet, deja, uodai užpuolė be pasi-

RAMUTĖ BIRGELYTĖ

gailėjimo. Didelė stebėtojų dalis pasitraukė į stovyklos valgyklą, nelaukdamai nė Čikagos jaunimo teatro grupės pasirodymo.

Dramos vakarui pasibaigus, valgyklos salėje prasidėjo dainavimas. Iš pradžių nevisi įsijungė, bet nuotaka pakilo po dainos, skelbiančios, kad "visam pasauly niekas taip nemoka kaip lietuviškas dainuot..." Salėje vyravo linksnumas, sukosi rateliai, pynėsi eilės šokančių ligi vėlyvos nakties.

Pirmadienio rytą prasidėjo tikras stovyklavimas su nustatyta, bet, reikalui esant, lanksčia darbotvarka. Daugelis susidarė nuomone, kad stovyklos tikslas buvo rasti vidurkį tarp tokių intelektualinių studijų, kaip Kento universitete, ir gryno pasilinksminimo bei susipažinimo.

Paskaitos ir paskaitininkai

Intelektualinei daliai darbotvarkėje buvo skiriamas svarbesnis programos punktas — paskaitos, išklašomos visų stovyklautojų bendrai, ir pratybiniai būreliai, kuriuos stovyklautojai galėjo pasirinkti pagal savo pageidavimus. Pažvelgus į sąrašą, matėsi, kad buvo pakviesti augstų lygio paskaitininkai, pasirinkę įvairias temas. Dail. T. Valius iš Toronto skaitė paskaitą apie lietuvišką meną, dail. A. Tamošaitis iš Kingstono, Ontario, — apie lietuvių tautodailę. Kitą kultūros šaką palietė A. Vaičiulaitis iš Vašingtono, prabilęs apie lietuvių literatūrą.

Montrealietis H. Nagys kalbėjo apie lietuvių poezijos raidą, prof. W. R. Schmalstieg — apie lietuvių kalbą. Labai idomu buvo sužinoti, kad prof. W. R. Schmalstieg yra vokiečių kilmės amerikietis iš Pensilvanijos universiteto. Būdamas jaunuoliu ir turėdamas jau daugiau kaip 20 metų amžiaus, pradėjo mokytis lietuvių kalbos. Jis aiškino, kad dėl gyvenimo aplinkybių jam labai retai tenka kalbėti lietuviškai. Prof. W. R. Schmalstieg laisvai kalba lietuviškai. Tiesa, jaučiamas svetimas akcentas, bet tai ir mūsų tarpe nėra retas dalykas. Jis patikslino, o tiems kurie jau žinojo, priminė vieną faktą apie lietuvių kalbą, būtent, kad ji nėra seniausiais vartojama kalba pasaulyje, bet labiausiai konservatyvi ir archaishka.

Klevlando tautinių šokių grupės "Grandinėle" vadovas Liudas Sags, paruošęs visą lentelę su vardais ir svarbesniais pavadinimais, padedančiais suprasti tautinių šokių istoriją, aiškino ir demonstravo lietuvių tautinius šokius, ratelius ir žaidimus. Muzikas Faustas Strolia, parinkdamas visiem žinomas dainas, įrodė, kurios iš jų yra tikrai lie-

tuviškos. Pagal jo pasakojimą, kompozitorių dainas liaudis "taiso" taip, kad jas būtų smagiau dainuoti. Kompoz. F. Strolia sakėsi girdėjęs ir savo taip "pataisytų" dainų. Jono Puzino visas lietuvių tautos kilmės išvedimas buvo atspausdintas stovyklos beveik kasdieniniame laikraštelyje "Romuvos Uodai", kurį redagavo iš Australijos atvykusi Jūratė Reisgytė.

Veikla būreliuose

Pratybinių būrelių veikė maždaug dešimt. Kasdien buvo skiriamos dvi valandos pratyboms, tad kiekvienas stovyklautojas turėjo progos dalyvauti dviejose skirtinguose būreliuose. Vieniem geriau pasisekė, kiti susilukidavo. Tautiniai šokiai, praversti p. Jokubėnienės, p. Breichmanatės ir p. Razgaitytės, sėkmingiausiai išsėdėjo visą savaitę. Lietuviškų valgių būrelis, vadovaujamas p. Soudienės iš Toronto, iškart nebuvo didelis, bet tuoj pritraukė mėgėjų. Rankdarbių būrelis, kuriame V. Klorys mokė ir berniukus, ir mergaites austi juostas, irgi buvo sėkmingas. Ten pat p. Astrienė iš Grand Rapids, Michigan, demonstravo, kaip iš šiaudelių galima padaryti paveiklus, papuošalus. Kun. J. Vaišnys iš Čikagos buvo atvažiavęs praversti žurnalistikos pratybų mažam būreliui susidomėjusiu.

H. Nagys ir A. Vaičiulaitis, du paskaitininkai, taip pat vadovavo kaikiuriems būreliams, pvz. literatūros, kalbos ir tautosakos.

Talentų vakaras

Vakarinės programos buvo įvairios — vienos linksmesnės, kitos rimtesnės. Labai sėkmingai praėjusių talentų vakarą pravedė Gabrielius Žemkalnis iš Australijos. Palikę uodus už durų, valgyklą susigrūdė beveik iki lubų, stebėjome tarp mūsų esančius įvairius talentus. A. Steponaitis iš Brazilijos padeklamavo kvieslio kalbą, Ada Vadopolaitė iš JAV pasirodė su gimnastika. Paskutiniu laiku išgarsėjęs V. Vokietijos vyrų kvintetas "Baltija" supažindino stovyklautojus su dainomis. Viena jų — "Raudoni batukai" tapo mėgstamiausia šios stovyklos daina. Nors ir sklandžiai dainavo kvintetas, paaiškėjo, kad du jiem siūlyti akordeonai netiko: "vienas, pritaikytas elektrai, kitas — stovyklai". Su dainomis dar pasirodė Claudia Matthes iš Austrijos, E. Mikuckytė ir M. Aleknavičiūtė iš Brazilijos ir būrys iš Urugvajaus.

Po talentų vakaro salėje pasiliksusiems buvo proga pasikalbėti su jaunu inž. R. Sonda, kuris tik prieš tris mėnesius atvyko iš Lietuvos. Pokalbiui pasibaigus, teko rinktis arba dainas prie laužo, arba kun. A. Kezio filmą "I aštuntąjį dešimtmetį". (Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PARYŽIAUS DERYBOSE S. VIETNAMO IR KOMUNISTŲ PARTIZANŲ atstovai atmetė JAV ambasadoriaus W. Porter pasiūlytas karo paliaubas. Hanojus praėjusią savaitę pradėjo propagandinę ofensyvą, apkaltindamas JAV aviaciją sąmoningu užtvankų bombardavimu S. Vietname. Šios propagandos simfoniniame orkestre pirmuoju smuiku groja amerikietė filmų aktorė Jane Fonda, dvi savaites praleidusi S. Vietname kaip oficiali komunistinio režimo viešnia. Per Hanojaus radiją ji pasakė kalbą, ragindama amerikiečius karo lakūnus sustabdyti S. Vietname bombardavimus, ir prez. R. Niksoną apsaugė didžiausiu nusikaltėliu. Pasak jos, amerikiečių bombos yra nukreiptos į Raudonosios upės užtvankas bei irigacijos kanalų pylimus. Ant komunistų propagandinės meškerės užkibo ir Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimas, pasmerkęs užtvankų bombardavimus. Tokia JT sekr. K. Waldheim laikysena pasipiktino prez. R. Niksonas, atmesdamas jo kaltinimą ir primindamas jam visišką jo vadovaujamos tautų organizacijos tylą dėl S. Vietnamo invazijos ir P. Vietnamą. Prez. R. Niksonas pabrėžė, kad JAV aviacija per savaitę galėtų lengvai nušluoti pagrindines S. Vietnamo užtvankas. JAV ambasadorius G. Bush įteikė JT sekr. K. Waldheimui Raudonosios upės deltos nuotraukas, kuriose bombos užtvankas yra pažeidusios dvilikoje vietų. Užtvankoms padarytą žalą lengvai galima atitaityti per vieną dieną. Bombos buvo nukreiptos ne į užtvankas, bet į salia jų esančius karinius taikinius. Šią mintį patvirtina ir "The Toronto Star" gautas pranešimas iš Hanojuje esančio vakariečio žurnalisto Joseph Kraft. Apžiūrėjęs komunistų jam parodytus užtvankų pažeidimus, J. Kraft daro išvadą, kad visi jie yra atsitiktinio pobūdžio. Bombos buvo skirtos salia užtvankų esantiems tiltams ir geležinkelio linijoms. Jeigu amerikiečiai būtų bombardavę užtvankas, ši uždavinį jie būtų atlikę metodškai, koncentruotai. Tuo tarpu dabartiniai užtvankų pažeidimai yra atlikti be jokio plano, toll nuo vienas kito Raudonosios upės dideliame žemupio plote.

neišleisti 1969 m. suimto atsargos generolo P. Grigorenkos ir jį toliau "gydyti" Lenkijos pasienyje esančioje psichiatrinėje ligoninėje. Gen. P. Grigorenko, II D. kare laimėjęs daug medalių ir karinei tarnybai atidavęs 34 savo gyvenimo metus, buvo vienas pagrindinių vadų, kovojusių už piliečių ir ypač tautinių mažumų teises Sovietų Sąjungoje. Kremliaus vadai gavo atominio fiziko A. Sacharovo ir kitų 52 asmenų pasirašytą laišką, reikalaujantį laisvės prieš porą mėnesių suimtam istorikui P. Jakirui. Laiškė primename, kad šio kovotojo už piliečių teises suėmimas iš tikrųjų yra grįžimas į kruvinąjo Stalino laikų metodus. Istorikui P. Jakirui, apkaltintam antisovietine agitacija, gresia iki 12 metų kalėjimo arba, kaip ir gen. P. Grigorenkai, priverstinis "gydymas" psichiatrinėje ligoninėje.

STREIKAS UZDARĖ UOSTUS

Britanijos 41.000 narių turinčios uostų darbininkų unijos streikas sudaro naują galvosūkį premjerui E. Heath, kurio pečius yra užgulusi neįsprendžiama S. Airijos problema. Jis įsiekė paleisti iš kalėjimo penkis dėl nelegalaus piketavimo nutiestus streikininkus, bet neįstengė sustabdyti uostų darbininkų ir juos remiančių kitų unijų streikų. Uostų darbininkai reikalauja, kad jų skaičius nesumažintų su modernizacijos lavų pakrovimas bei išskrovimas. Visuotini streiką jie paskelbė tada, kai buvo suimti ir nuteisti minėtieji penki nelegalūs piketuotojai. Unija kreipėsi į kitų valstybių uostų darbininkus, prašydama boikotuoti iš Britanijos ten nukreiptų laivų išskrovimą. Streikas gali trukti ilgą laiką, nes Britanija turi didokas maisto atsargas, o pagrindinį Britanijos atplaukiančių laivų krovinį kaip tik ir sudaro maisto gaminiai. Britų kariuomenės dalinys S. Airijoje premjeras E. Heath sustiprino 4.000 vyrų. Kariuomenei ten duotas įsakymas sulikviduoti visas katalikus ir protestantų įrengtas barikadas miestų gatvėse.

KOMPARTIJOS SUVAIZIAVIMAS

Rumunijos prezidento ir kompartijos vado N. Ceausescu pozicijas sutvirtino kompartijos suvaizaviavimas, rumunams pažadėjęs didesnius atlyginimus ir pensijas, trumpesnį darbo savaitę, daugiau kasdieninių reikmenų gaminių. Kompartijos centrinio komiteto narių skaičius nuo 161 buvo padidintas iki 185. Komiteta papildė prez. N. Ceausescu žmona Elena ir partinių organizacijų atstovai iš darboviečių. Bene reikšmingiausias nutarimas — augščiausios tarybos rinkimų reforma, leidžianti išstatyti daugiau kandidatų, negu taryboje yra vietų. Tai yra aiškus nutolimas nuo sovietinės "demokratijos", kur balsuotojai neturi jokio pasirinkimo. Ši nuolaida betgi nėra esminė, nes ir rumunų augščiausioji taryba, kaip ir augščiausiosios sovietas Maskvoje, neturi jokios didesnės reikšmės, kai visus sprendimus daro ir kraštą valdo kompartija.

TEISMAI ČEKOSLOVAKIJOJE

Kalėjimo baumes iki 26 mėnesių Čekoslovakijoje gavo 8 asmenys, iš kurių žymiausias yra A. Dubček laikais Brno miesto sekretoriumi buvusio Jaroslavo Sabato sūnus Janas. Jaroslavas Sabata buvo suimtas su visa šeima — sūnum Janu ir dukra Fana pernai rudenį. Prasidėjusi bylų banga yra aiškiai nukreipta į buvusius kompartijos vado A. Dubček šalininkus, nors teisiamieji oficialiai kaltinami vėlyvesne subversyvine veikla.

NEISLEIDŽIA GENEROLO

Sovietų pagrindinio duomenimis, psichiatrų taryba nutarė

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
 Ąedaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
 Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
 Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
 Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
 Tel. 368-6813

ANGLAI KRYIAVO PRIEŠ LIETUVĄ**P. LELIS**

Tryliktojo šimtmečio pradžioje Prūsų žemėje įsikūręs kryžiuočių ordinas 1229 m. pradėjo prūsų užkariavimą, kuris neilgai trukus, po to atėjo eilė ir Lietuvai, tuo metu dar nepriėmusiai krikščio ir nepažinusiai vokiečių kardo ir kryžiaus.

Anuomet kova su pagonimis buvo garbingas darbas ir dėlto daugelis Vakarų Europos kunigaikščių, norėdami įsigyti garbės ir turtų, mielai talkindavo kryžiuočiams kovoje prieš pagonišką Lietuvą.

Istorinės žinios

Leidiny "Early British Travels and Discovery" pateikia šiek tiek istorinių žinių apie kryžiaus karus prieš Lietuvą, kuriuose dalyvavo kairurie angli kunigaikščiai su savo kariuomene, talkindami kryžiuočiams. Tais laikais Anglija buvo išvysčiusi didelę prekybą su Hanzos miestais. Kadangi kryžiuočių ordinas buvo Hanzos sąjungoje, tai Anglija XIV šimtmetyje užmezgė ryšius ir su kryžiuočiais. Anglų didikai ir kunigaikščiai pradėjo keliauti į Prūsus, iš kur kartu su kryžiuočiais žygiuodavo Lietuvon neva krikščionybės skleist.

Karinis žygis

1354 m. Lankasterio kunigaikštis John of Gaunt keliavo su savo kariuomene į Prūsus sausuma per Olandiją ir V. Vokietiją, bet pakeliui susiginčijęs su Westfalijos kunigaikščiais, buvo sumuštasis ir apipieštas. Kai jis pasiekė Prūsiją, kryžiuočiai jam pranešė, kad su lietuviais padaryta keletui metų taika, ir dėlto ekspedicija Lietuvon nebeįvyko. Nusiminęs, kad negavo progos kariauti su pagonimis, daug pinigų praradęs turėjo grįžti namo.

Vėliau jo brolis Thomas Woodstock, Gloucesterio kunigaikštis, išplaukė laivais į Prūsus, bet jam irgi nepavyko, nes audros metu jo laivai buvo nuėsti toli į šalį prie Norvegijos. Iš ten jis pasiekė Skotijos krantus ir sugrįžo namo. (Jie abu buvo Anglijos karaliaus Eduardo III sūnūs. Karaliui mirus 1377 m., jie tapo regentais prie mažamečio Ricardo II).

Henriko odiseja

Po šių nepasisekusių žygių į Lietuvą jaunas Derby grafas lordas Henrikas (John Gaunt sūnus, o nuo 1399 m. Anglijos karalius Henrikas IV) ėmė organizuoti naują ekspediciją į Lietuvą. Prieš tai jis organizavo kryžiaus žygį į Šventąją Žemę, bet Prancūzijos karalius nesutiko praleisti jo kariuomenės per savo teritoriją. Būdamas Prancūzijoje sužinojo, kad kryžiuočių ordinas rengia kryžiaus karą į Lietuvą ir ryžosi prisidėti. Greitai grįžęs į Londoną pradėjo ruošti ekspedicijai — supirkė didelės atsargas maisto, amunicijos, arklų, galvijų ir visa tai pasikrovęs į du didelius laivus, kartu su savo kariuomene, išplaukė į Dancigą. Jis turėjo su savim 11 kunigaikščių ir 16 kilmingųjų, 300 lankininkų, tiek pat raitelių, tarnų, pasiuntinių ir t. t.

Atvykęs į Dancigą, išsiuntė pasiuntinius pas Didįjį mistrą į Marienburgą pranešti apie savo atvykimą, o pats savo kariuomenės priešakyje žygiavo į Karaliaučių, kur prisijungė prie ordino kariuomenės. Kryžiuočiai pasitiko Henriką labai iškilmin-

gai — su muzika ir gausiomis dovanomis. Apsitvarkę visi išžygiavo į Lietuvą (jį vadinamą "Lettove") ilgai jie keliavo per "dikros" miškus, kol pasiekė Nemuną. Persikėlę per Nemuną ir pasiekę Neris upę, turėjo sustoti, nes lietuviai pastoją jiems kelią, neleisdami keltis per upę. Įvyko didelės kautynės, kuriose lietuviai buvo nugalėti — daug jų buvo užmušta ir paimta nelaisvė. Keliantis per upę, buvo užmuštas kunigaikštis Sir John de Lowdehan.

Vilniaus mūšis

Persikėlę per upę, žygininkai apgaulė Lietuvus sostinę Vilnių — didelį prekybos centrą. Pats miestas tada buvo pastatytas iš medžio ir neturėjo aplinkui sienų. Kryžiuočiai jį greitai paėmė. Negalėjo paimti tiktaip pilies, kuri buvo pastatyta iš akmenų. Gindami Vilnių, žuvo apie 4000 lietuvių, jų tarpe ir Lenkijos karaliaus brolis. Kryžiuočiai su angliais laikė apsupę Vilniaus pilį penkias savaites, bet nieko negalėjo padaryti. Pradėjo trukti maisto ir visa kariuomenė susirgo. Be to, artinosi žiema. Didieji mistrai nutarė trauktis. Livonijos mistras (kardininkų ordino) parsivarė į savo kraštą 3000 lietuvių belaisvių, kurių daugumą pakrikščijo.

Kelionė atgal

Lordas Henrikas su savo kariuomenės likučiais grįžo į Karaliaučių, iš kur siuntė pas Lenkijos karalių Jogailą pasiuntinius, prašydamos grąžinti du jo kunigaikščius, kurie buvo paimti nelaisvės mūšio metu Vilniuje. Jogaila nesutiko jų grąžinti, norėdamas atsisteiti už savo brolių, kuris Vilniuje buvo kryžiuočių užmuštas. (Tame mūšyje žuvo ir Vytauto brolis Tautvilas, kariavęs Vytauto ir kryžiuočių pusėje). Henrikas praleido Karaliaučiuje keturis mėnesius, įskaitant Kalėdas ir N. Metus. Jis dalyvavo kryžiuočių rengtuose turnyruose ir medžioklėse. Po to jis nuvyko į Dancigą ir ten pasikrovęs savo mantą į laivus grįžo Anglijon. (Jo tėvui mirus 1399 m., pubrolis Ricardas II, kaip nepopuliarus, buvo nušalintas ir karaliumi tapo Henrikas IV).

Šios angliskos žinios sutinka su L. Enciklopedija, kur apie šį karą straipsnyje "Vytautas" rašoma: "Vidaus karas Lietuvoje užsiliepsnojo negirdėtu būdu ir Vytauto lydimi kryžiuočiai darė vieną po kito didelių žygius. 1390 m. rudenį gausiems riteriams iš V. Europos (jų tarpe grafas Derby, vėliau Anglijos karalius Henrikas IV) dalyvauiant, buvo apgulta Vilniaus pilis, kur žuvo pilies gynėjas Jogailos brolis Karigaila".

ČESNAKAS —

geras vaistas
 Česnakas (garšė) yra natūralus kraujotekos vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo netvarkos, nuo puvimo bakterijų bei įsivertimo. "ADAMS GARLIC PEARLS" turi savyje reikalingus česnakos alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama, bei išties šimtmėsiu milijonai žmonių vartoja česnaką kaip vaistą, tiksliai jo gydymą bei stiprinimą gaila. Stenkitės būti stiprus ir sveikas. Dar išimtinai nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLS" dėžutę vaistinėje. Jausitės geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnakos kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

Italijos komunistai šiemet švenčia 50 metų sukaktį nuo oficialaus Italijos komunistų partijos įsteigimo. Kadangi tais pačiais metais Italijos fašistai paėmė valdžią į savo rankas, tai Italijos komunistams iki antrojo pasaulinio karo pabaigos stipriai pasireikšti neteko. Jie aktyviau reikėsi antrojo pasaulinio karo pabaigoje, ypač kai Italija perėjo į sąjungininkų pusę. Po to karo jie aktyviai veikė partijos ribose, išugdymai savo narių skaičių beveik iki 2 milijonų. Taip pat reikėsi politiniame gyvenime, trumpam įėjdami net į krašto vyriausybę.

Italijos komunistai pirmą smūgį patyrė iš italų belaisvių, kurie grįžo iš Sovietų Sąjungos kacetų. Kai italai komunistai tuos belaisvius sutiko geležinkelio stotyje, belaisviai suplėšė komunistų raudonas vėliavas, nes jie jau buvo pamatę tikrąjį komunizmą ir jo vaisius. Nenuostabu, kad po to Italijos komunistų partijos narių skaičius pradėjo smarkiai kristi.

Nors Italijos komunistų partija PCI yra susilpnėjusi, bet dar yra stipri pajėga savo krašte. Ji stengiasi įrodyti, kad nėra subversinė, nes žmonių negrobia ir nežudo. Maskva gi jiems prikiša revizionizmą ir nutolimą nuo Lenino idėjų. Tiesa, Italijos komunistai, kaip ir visi italai, mėgsta laviruoti. Abiejose pasauliniuose karuose italai karą pradėjo ašies pusėje, o vėliau perėjo pas sąjungininkus. Panašiai laviruoja ir Italijos komunistai. Jie savo demonstracijas kartais neša Kristaus, kartais Stalino, o dabar ir Mao paveiksą.

Italijos komunistų partija taip pat yra verdantis katilas su visokiomis atplaisiomis, atskilimais. Ypač tai reikėsi 1968-9 m. įvairiais radikalų studentų ir darbininkų sukilimais. 1956 m. Italijos komunistų partija buvo pradėjus skilti, bet jai pavyko tą skilimą sulaukyti. Partijos vadovybė stengiasi išlaikyti vieningumą, nes tai yra vertingas ginklas politinėje kovoje. Tiesa, šiuo metu ji reikišias kaip opozicinė partija, bet ir opozicija yra jėga.

Italijos komunistų partija plačiau reikišias šiaurinėje ir vidurinėje Italijoje, kur sukoncentruota krašto pramonė ir darbininkai. Vienu metu Italijos komunistai buvo patekę ir į vyriausybę, bet tas jų pozicijų neustiprino. Tuo metu sustiprėjo Italijos ekonominė padėtis, kuri silpnino ginklų komunistų rankose.

1948 m. komunistai turėjo pasitraukti iš krašto vyriausybės. Atėjo šaltasis karas, jų būklė

Anais gerais laikais mūsų idealistas prof. K. Pakštas pramatė, kad išeivijoje teks gyventi daug ilgiau nei mūsų pačių buvo tikėtasi. Bijodamas, kad tautos vaikai neiškryptų po platųjį pasaulį, sugalvojo įjieskoti vietas, kur mūsų tautiečiai galėtų masiškai emigruoti ir įkurti atsarginę Lietuvą — Dausuvą. Tokią vietą jis rado Britų Hondure. Sutisė su valdžios pareigūnais, išdėstė savo mintis. Anie sutiko ir beliko mums masiškai emigruoti. "O, Dieve, j tropikus, kur juodaodžiai gyvena! Šiltame klimato mes juk nepripirame!" Ir taip puikiai, ideali idėja liko negyvendinta. Ar dėlto, kad esame persėslūs, ar kad prof. Pakštas per anksti mirė? Man neaišku. Kiek prisimenu, i toki planą žiūrėjome entuziastingai. Buvo me jauni, vėjai švilpė kišenėse, bet neramiai laukėm tos dienos, kai visi iš visų kraštų plauksime ten, lyg oazėn, kur mūsų vaikai augs ir kurs lietuvišką šeimą. Juk kraštas beveik neapgyvendintas! Deja, viskas nutilo. Prabėgo dešimtys metų, pakausiai prapliko ir pausiai pražilo, nevienas iškeliavo į dausas. . . Kiti ruošiasi pensijon — perka vasarnamius, ūkius ir žada ramiai bei sočiai praleisti senatvės dienas. Išeiviniams gyvenimui galo nesimato, o jeigu jis ateitų, kažin kiek iš mūsų rizikuotų grįžti ten, iš kur galimas asaras liedami, siaubo apimti bėgome žiaurais atėjūno vejami? Mūsų atžalnas auga, o mišrios santuokos pasiekė liūdnuos rezultatus — 50% mūsų jaunimo tuokiasi su kita-tučiais, kelios lietuvaitės net juodukus susirado. Taigi, prof. Pakštas neklaido!

Naujas pasiūlymas

Al. Gimantas ("T2") rašė, kad yra tokio ir tokio dydžio sala, kad būtų galima ją nupirkti ir apgyvendinti lietuviais. Joje galima įsikurti arba bent vasarnamių prisistatyti ir maloniam klimato praleisti atostogas ar senatvės dienas.

Na, ir ką galime padaryti, kad be savųjų stačiai alpstame, kad mylime savo kalbą ir norime ją kalbėti? Pvz. ar negerai Kanados lietuviams, kad yra tokia Wasaga, kur tiek daug mūsų tautiečių turi savo vasarnamius ir kopulitėlę? Yra dvi jaunimui skirtos stovyklavietės. Kai nuvažiuoji,

Itališko veido komunizmas

susilpnėjo. Socialinių ir ideologinių atžvilgiu komunistų partija darė įtakos Katalikų Bendrijai ir krikščionių demokratų partijai, kurią rėmė nemažai darbininkų.

Politinė strategija

Italijos komunistų partijos politinė strategija reikišias pagrindine akcija parlamente ir bendrai su kitomis pajėgomis, kurios parlamente neatstovaujamos. Šių dalykų derinimas yra vienas iš PCI uždavinių. Tenka laviruoti ir pačioje partijoje tarp dešiniosios grupės, vadovaujamos G. Amendala ir kairiosios grupės, vadovaujamos P. Ingrao. Partijos politinė strategija pagrįsta varžybomis ir bendradarbiavimu. Varžybinių pusė matyti per rinkimus, kur PCI laimėjimais iškilo nuo 19% 1946 m. iki 27% 1968 m.

Komunistai siekia iš krikščionių demokratų partijos "atkabinti" kairįjį sparną ir jį daugiau pasukti kairėn. Tos pastangos prasidėjo 1962 m., kai įvyko Italijos komunistų partijos X kongresas. Pats PCI vadas E. Berlinguer nusiskundžia, kad proletarinėje kovoje nevisi dalyvauja, kad darbininkai galėtų žengti nuo fabrių patalpų iki parlamento salės.

1970-71 m. Italijoje įvyko daug streikų, kurie sumažino krašto gamybą ir pajamas. Dešinieji stengėsi sudaryti tokią atmosferą, kad darbininkams būtų pagerintos ekonominės sąlygos. Tas klausimas išjudino dešiniuosius ir kairiuosius. Komunistai norėjo, kad ir opozicijai būtų leista parlamente įnešti savo pasiūlymus, sprendžiant pagrindinius krašto reikalus.

Politinį vėjų pasikeitimas

1960 m. Italijos politikos ašis buvo pasukta į kairę, kuri davė progos socialistams perimti krašto valdymą. Kairieji komunistai dėl to džiūgavo, nes manė, kad komunistai galės patekti į vyriausybę. Kiti manė, kad socialistai bus pagrindinė Italijos politikos ašis su savo politine programa, kuri izoliuos komunistus ir sumenkins jų įtaką darbininkų tarpe.

Pirmieji manė, kad su socialistais bus galima derėtis ir daryti reformų, bet socialistai tvirtai laikėsi valdžios balne, vengdami koalicijos su reformų. Dvieju socialistinių partijų vadai — P. Nenni (PSI) ir G. Saragat (PSDI) savo partijas sujungė į didelę socialdemokratų darbininkų partiją, kuri buvo pajėgesnė, negu atskiros socialistų partijos. Komunistai socialistinių partijų sujungimu nebuvo patenkinti,

J. VAICELIŪNAS

nes socialistai stiprėjo komunistų sąskaiton. Bet tų partijų sujungimas neišėjo į naudą. Sekančiuose rinkimuose ta partija surinko tik 14% balsų, kai prieš tai abi partijos buvo surinkusios 20%. 1969 m. tos partijos vėl išsiskyrė. Dabar PSI su P. Nenni pasuko daugiau į kairę — komunistus.

Radikalumo bangos

1967-69 m. radikalųjų studentų bangos sustabė daugumos universitetų veiklą, o 1969 m. streikai paralyžavo kraštą. Turėjo įtakos ir darbo unijos, kurios kaitaliojo partijos draugystę. Visa tai rodė tam tikrą posūkį į kairę.

Socialinių ir institucinių reformų reikalas taip stipriai buvo pabrėžtas, kad ir parlamentas į tai atkreipė dėmesį. Radikalams studentams ir darbininkams dirigavo kairieji socialistai — PSI, kurie greitai patys susilaukė puolimų. Ta partija nukentėjo ir nuo savo skilimo, nes dalis jos narių nuėjo su komunistais.

Radikalumo bangos susilpnėjo ir socialistų vieningumą. Spėjama, kad ateityje gali būti dar blogiau: gali tekti koaliciją sudaryti iš 3 — 4 partijų. Tada opozicijoje būtų komunistai ir kairieji socialistai.

Nežiūrint komunistų partijos pastangų, Italijoj dar vyrauja antikomunistinės tendencijos. Krikščionių demokratų partija turi stiprų krikščionių darbininkų užnugarį. Patys komunistai pripažįsta, kad oficialus kelias į komunizmą nėra taip lengvas, kaip jis kartais yra lengvas į parlamentą.

Socialinė veikla

Italijos komunistų žvilgsnis į politinius tikslus daugiau reikišias parlamentinėje srityje. Jų socialiniai siekiai turi kitus kelius. Kiekviena partija įjiesko sau paramos balsuotojų tarpe. Jų yra socialinėse ir ekonominėse grupėse. Į tokias grupes labai veržiasi komunistai. Zymiausias tokios grupės yra darbininkai ir ūkininkai. Jei ūkininkams komunistai daug ko negali pažadėti, tai darbininkams — "aukso kalnus". Darbininkai į komunistinius pažadus taip pat žiūri atsargiai, nes ir jie turi progos sužinoti apie darbininkų gyvenimo sąlygas komunistų valdomuose kraštuose.

Komunistai savo rankose nori turėti socialines grupes ne tik kaip balsuotojus, bet ir kaip ekonominę atramą, o jų nesutarimus — panaudoti savo tiks-

Pakštas mirė, o Dausuva gyva

kiek pažįstamų sutinki! Žodelis su vienu, su kitu, ir laikas taip maloniai prabėga. Bet štai mūsų tautiečiai pabūgo numatomo reformos Wasagoje ir ėmė kone masiškai pardavinėti savo vasarnamius ir sklypus.

Taigi, tikrai būtų gera jei koks turčius lietuvis imtų ir nupirktų tą salą ir sklypus parduotų tiktaip lietuviams. Tai būtų smagu! Laukėme ir sekėme spaudą, ar kas nors pasisakys teigiamai apie šį naują planą. Tyla... Ir taip belaukiant atsirado proga nukristi į Britų Hondurą — prof. Pakšto išsivaga Dausuva. Tik ten nuvykęs supratu ir šito vardo reikšmę.

Buvau Hondure

Išbuvęs Hondure dvi savaites, ją išvažinėjęs skersai ir išilgai, grįžau nudegęs, bronziniu veidu. Į žmonos klausimą — "na kaip ten?", atsakiau — "rojus, o rojus!"

Taigi B. Honduras (arba Belize) mums arčiau širdies. Toji Dausuva — tai ramus ir civilizacijos nepagadintas kraštas, iš Š. Amerikos pasiekiamas automobiliu. Belize yra į pietus nuo Meksikos, Gvatemalos pašonėje, kuri nuo 1909 m. reikiša pretenzijas į ją, tačiau britų valdžia nekrepia ir jas dėmesio. Jeigu kas galvoja, kad Belize pateks į Castro rankas, klysta. Vietinė valdžia, kaip ir Kanados, turi britų gubernatorių, o federacinė valdžia — savo ministerijas. Politika laikosi dviejų partijų sistemos. Misijų dėka tik 6% gyventojų beraščiai. Vietiniai gyventojai — afrikiečių, ispanų, Maya indėnų, kiniečių mišinys. Pagrindinė kalba — anglų, ant-racielė — ispanų. Kraštas yra 175 mylių ilgio, 75 mylių pločio su 125.000 gyventojų. Jūros pakrastyje turi koralų juostą, kuri savo ilgumu yra antra pasaulyje. Maya kalnai krašto vidury pakyla iki 3.600 pėdų nuo jūros lygio. Nuo jūros pakraščio matyti tūkstančiai koralinių salelių su smėlio paplūdimiais. Čia yra 500 įvairiausių rūšių paukščių, taip pat įvairiausių žvėrių, ypač džiunglėse. Kraštas nusėtas lapūnomis ir upėm, o žuvų knibždėte knibžda.

Didžiausias miestas

Didžiausias miestas — Belize City su 35.000 gyventojų. Gatvės siauros, pilna kanalu. Vietiniai meta į juos maisto liekanas ir maitina žuvis. Kai imeti ką, jos puola savo grobį, o vanduo tik sulinguoja nuo tokios gausybės žuvų. Valdžios uždrausta žuvis gaudyti bei valgyti, nes jos palaiko švarą. Mes tą miestą pavadinome "Catfish Town". Namų dauguma — mediniai, vos laikosi ant stulpo (ventiliacijos dėlei taip statomi), tačiau viduje neblogai įrengti. Prie jūros miesto kvartalai švarūs, gatvės plačios, namai gražūs, su tropiniais sodais, aptverti gražiom tvorom. Čia gyvena miesto ir valdžios tūzai. Yra gimnazija su bendrabučiu bei kelios privačios ligoninės.

Centras pilnas automobilių, prekyba gyva, nors dukart į dieną uždaroma. Poilsis pirmoje vietoje, o verslas — antroje. Krautuvės užverstos amerikėnėmis prekėmis, konservais. Vietiniai nieko negamina — dirba plantacijose, kurių savininkai yra užsieniečiai.

Zmonės nenutukę, sveikai atrodą. Maistas pigus ir sveikas. Oras neaužterštas, nes nėra pramonės — viskas importuota iš JAV, Anglijos ir kaimyninės Meksikos. Vanduo — kaip kristalas. Nėra nei mūsų, taip būdingų šiltnuosių kraštuose, nei uodų, išskyrus pelkes. Sildymo ir šilto drabužių nereikia. Klimatas puikus, nedrėgnas, šilima labai pakęčiama. Namų mokesčiai \$20-\$25 metams.

Kiti miestai, kaip Orange Walk, jau geriau atrodą. Ten daugiau ispaniškai kalbančių, gatvės plačios, centre yra parkas, kur dažnai rengiamos "fiestas". Horazal dar gražesnis miestas.

Meksikos pusėje

Persikėlėme į Meksiką. Šiaurinėje Hondo upės įlankoje yra 5000 gyventojų miestelis Chetumal, batuteltis, plačios gatvės su palmių bulvarais, nei vienos šiukšlės! Krautuvės pilnos įvairiausių prekių. Parkai — su rūpestingai prižiūrimais me-

lams. Komunistų svarbiausias uždavinys — neutralizuoti tas grupes, kuriomis remiasi krikščionių demokratų partija ir jų partneriai, organizuodami stiprų bloką prieš komunistus.

Italijos komunistai remiasi darbininkais, bet jie tų darbininkų daugumos neturi. Jie stengiasi laimėti vidurinę klasę: verslininkus, amatininkus, įstalgų tarnautojus ir pan. Italijos komunistai skelbia, kad jų partija yra taikos partija. Sunku jiems tai įrodyti, nes pasauliniu mastu matomi priešingi darbai.

Komunistai siūlo įvairių pagerinimų namų statyboj, sveikatos reikaluose, švietime ir t. t. Tie jų siūlymai yra teoriniai, nes tokius patvarkymus gali vykdyti tiktaip krašto vyriausybė. Komunistai į krašto vyriausybę nepatenka, o parlamente susveriančių balsų neturi.

Darbininkų vieningumas

Italijos komunistų tikslas — suvienyti visus Italijos darbininkus komunistų vadovybėje. Tas darbas jiems sunkiai duodasi, nes ir darbininkų tarpe yra didelių skirtumų: amatininkai, patyrė ir nepadyrė, seni ir jauni, šiauriečiai, pietiečiai darbininkai. Ir politiniu atžvilgiu darbininkai labai suskile. 1958 m. už PCI balsavo 38% darbininkų, o už DC ir PSI po 25%.

Darbininkai sudaro tik dalį Italijos gyventojų. Daug eilinių darbininkų iš pietinės Italijos atvažiuoja į

šiaurinę, kur geresni uždarbiai. Tai sudaro sunkumų darbovietėms, unijoms ir aplinkai. Sunkios gyvenimo sąlygos tokius darbininkus dažnai padaro komunistų taikiniais.

Italijos naujoji darbininkų karta mažiau domisi unijomis bei ideologiniais klausimais, negu senieji darbininkai. Komunistai nori darbininkus sujungti į vieną organizaciją, kad būtų lengviau juos valdyti. Bet vargu tai jiems pavyks. Dabar jungiam tik artimesnieji vienietai, unijos. Bet ir tie vienietai stato savo reikalavimus, kad nepriklausytų komunistų partijai, o turėtų savo autonomiją. Ta autonomija komunistams nėra prie širdies, nes Italijos darbininkų unijos visuomet buvo politinės.

Ateities perspektyvos

Italijos komunistų partijos pajėgumas remiasi sugebėjimu sekti Italijos gyvenimą ir atitinkamai reaguoti. Tame gyvenime yra sričių, į kurias PCI negali įeiti, tačiau stengiasi paveikti iš šalies. Tos sritys yra: Katalikų Bendrija, kariuomenė, pramonė ir atgytjantys fašistai. Bet PCI, kaip opozicinė partija, dar lieka platus veikimo laukas.

PCI stengiasi sudaryti sąjungas su vyriausybe esančiomis partijomis, o taip pat steigia sąjungas tarp socialistinių vienetų kaip opozicinę pajėgą. PCI savo veikloje daugiau kreipia dėmesį į politiką, negu į socialinę sritį. Taip ji numato daryti ir ateityje.

Krikščioniškame liūdesy dalijamės žinia, kad š. m. liepos

mėnesio 27 dieną, 7 val. vakaro, Simcoe, Ontario, mirė

a. a. Elena Sakalauskaitė-Tuinylienė-Mažeikienė.

Laidotuvės — liepos 31, pirmadienį, 10 val. ryto Delhi, Ont., iš Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios.

Vyras Antanas Mažeika**Brolis Balys Sakalas su šeima Toronto****ir trys broliai Lietuvoje**

BALIUI SAKALUI ir jo šeimai bei kitiems giminėms, mirus jo seseriai

a.a. Elenai Tuinylienei-Mažeikienei,
 reiškiau nuoširdžių užuojautą —

B. Pabedinskienė

tereikia \$1000 metams. Statyba pigi.

Pamilau Dausuvą

Kaip ir prof. Pakštas, taip ir aš pamilau B. Hondurą-Belizę. Zavejausi vietinių žmonių paprastumu, nuoširdumu, šypsena ir nerūpestingumu. Sakę, jie nevagia! Atvirame automobilyje palikau foto aparatą. Nervinausi, bet kanadietis liepė nesižadinti. "Jei prapuls, aš atsakysiu!"

Tiesą pasakius, aš ir nesitikiu jau rasti čia civilizacijos. Manęs nedomino augsti pastatai, modernios krautuvės, platūs keliai, madingos panelės, plaukuoti, dažnai nešvarūs jaunuoliai. Norėjau pasprukti nuo viso to, kas man jau seniai nusibodė. Čia tik iš vietinių žmonių galima išmokyti naudotis gyvenimu. Jiems nereikia limuzinų, televizijų, "ranch bungalov", kilimų, madų. Vyriškiai terieikia paprastų kelnų, marškinių, šiaudinės skrybėlės ir sandalių. Moterys dėvi kartūnines sukutes ir sandalus. Aplinka žavinga ir paprasta. Temperatūra — 80° F dieną ir naktį, lauke ir viduje, bet nėra tvanku, nes nedrėgna, ir taip per apvalius metelius. Užeina lietingasis sezonas, bet, sakoma, daug nelyja. Šiaurinėje dalyje pora laipsnių nakties metu atvėsta.

Kas toliau?

Jeigu yra ir daugiau tokių keistuolių lietuvių, kaip mudu, kuriem civilizacija ir užterštas oras nusibodę, kurie nesibijo besišypsantys tamsiaodžių karibų, kas 10 metų siaučiančių uraganų (kartais nuneša vietinių žmonių šiaudinius stogelius) — ar nevertėtų ten įsikurti?

Jei mums greitai laiku pasiseks parduoti savąjį verslą, kuris vis labiau sleigia senstančius pečius, o konkurencija ir mokesčiai iš visų pusių spaudžia, — išvažiuosim Dausuvon. Kaip mums seksis, parašysim vėliau, o jei dabar kas susidomėtų šia vietoje ir norėtų ten pasidaityti ar nusipirkti sklypą, tai įjieskokite Mr. Max Brksh, 24 Cindirella St., Orange Walk, B. Honduras, C. America. Sakę jį, kad pardavus pirmuosius 5 sklypus, žemė nuvaloma ir kaina pakyla 10%.

Algis ir Regina

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROŠ KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

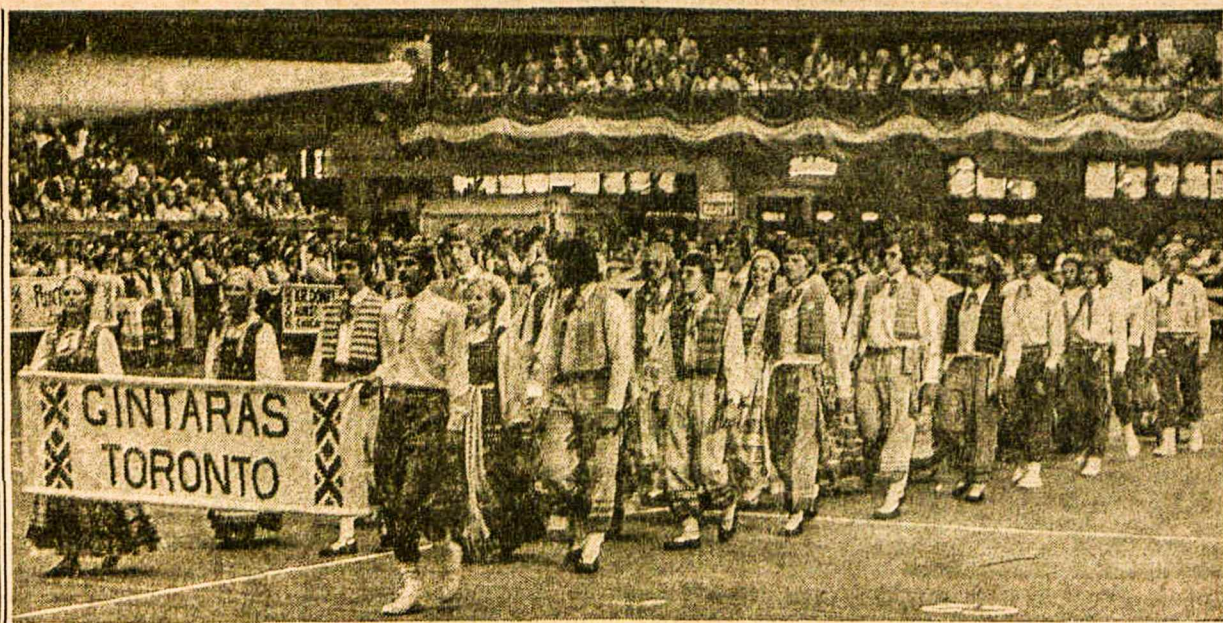

Sioje Atlanto pusėje yra du milijoninio tiražo savaitiniai vietinių bei pasaulinių žinių žurnalai "Time" ir "Newsweek", leidžiami amerikiečių, anoj pusėj — Hamburge išeinantis vokiečių žurnalas "Der Spiegel". Apie R. Kalantos susideginimą už Lietuvos laisvę ir Kauno jaunimo riaušes "Newsweek" prabilo birželio 26 d. Kiek pavėlavęs, liepos 3 d. pluoštą surinkusių duomenų pažėrė ir vokiškasis "Der Spiegel". Į liberalizmą linkęs "Time" žurnalas tylėjo iki liepos 31 d., bet savo varžovus pralenkė pirmą kartą Vakarų pasaulį pasiekusia R. Kalantos nuotrauka, kurią jūs matote šioje skiltyje. Kaip ta nuotrauka buvo gauta, žurnalo redakcija nepaaiškino, nes šis klausimas, be abejonės, rūpi ir KGB saugumiečiams.

"Time" puslapiuose atskleisti faktai mums, lietuviams, jau yra gerai žinomi, išskyrus pranešimą apie Prano Mišučio atleidimą iš vilniškės kompartijos agitacijos ir propagandos vadovo pareigų. "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" duomenimis, Pranas Mišutis yra gimęs 1930 m. lapkričio 26 d. Laižuvoje, Mažeikių rajone, baigęs Vilniaus universiteto teisės fakultetą. Oficialiai jis pristato-

mas kaip partinis darbuotojas Vilniuje, 1948-51 m. ejęs komjaunimo komsorgo, Vilniaus miesto ir rajono komjaunimo komitetų sekretoriaus pareigas. 1950 m. priimtas į Sovietų Sąjungos komunistų partiją, P. Mišutis pradėjo kopti augstyn partinės karjeros laiptais: 1953-55 m. — kompartijos Vilniaus miesto komiteto skyriaus vedėjas, 1955-58 m. — Vilniaus miesto Lenino rajono komiteto I sekr., 1958-61 m. — Kauno miesto komiteto II sekr., nuo 1960 m. — vilniškės kompartijos centrinio komiteto narys, nuo 1961 m. — kompartijos centrinio komiteto skyriaus vedėjas, nuo 1963 m. — vilniškės augščiausiosios tarybos deputatas. Enciklopedijos teigimu, P. Mišutis yra paskelbęs periodinėje spaudoje ir rinkiniuose straipsniu ideologinio darbo klausimais. Iš jų minimi: "Masų organizavimas ir auklėjimas", 1961 m.; "Voprosi naučnogo ateizma", 1966 m.

Atrodo, "Time" žurnalo paskelbtas P. Mišučio atleidimo faktas nėra iš pirmo išlaužtas. Kad jis priklausė ideologų gretoms, liudija enciklopedija, o tas jos minimas kompartijos centrinio komiteto skyrius, kuriam P. Mišutis vadovavo, greičiausiai ir buvo agitacijos bei propagandos. Kompartijai P. Mišutį teko pasirinkti atgalios ožiū ne tik dėl R. Kalantos, Stenio, Andriuskevičiaus susideginimų, jaunimo riaušių Kaune, bet ir dėl Vilniaus studentų eilėse staiga prasiveržusių tautinių jausmų. "Time" žurnalas primena tarptautines rankinio žaidynes, kuriose studentai sėdėjimo "pasveikino" Sovietų Sąjungos himną, iškėlė nepriklausomos Lietuvos vėlavą, platino antisovietinius atsišaukimus, nušvilpė sovietui žaidėjus ir kėlė ovacijas užsieniečiams. Tai, žinoma, liudija, kad priverčia brukama sovietinio komunizmo ideologija lietuvių jaunimo širdyse nėra užgožusi laisvės siekių savo tautai. Skt.

Toronto "Gintaras" įžygioja Čikagos amfiteatro arenon ketvirtąjį tautinių šokių šventę A. Gulbinsko nuotr.

Vakarietis žurnalistas Taline

Toronte labai sėkmingai praėjęs estų festivalis susilaukė plataus atgarsio kanadiškoje spaudoje. Šia proga buvo paskelbta straipsnių ir apie dabartinę Estijos būklę, o "The Toronto Star" dienraštis liepos 12 d. juos papildė specialiu Robert G. Kaiser pranešimu iš Talino. Pastarasis ten buvo nuvykęs iš Maskvos su vakariečių žurnalistų grupe.

Televizijos antenos

Pasak R. G. Kaiserio, užsieniečiams Estijoje pirmiausia į akis krinta televizijos antenos, nukreiptos į kaimyninę Suomiją. Nuo Talino iki Helsinkio tėra 50 mylių, ir Suomijos sostinė estams šiandien yra tapusi pagrindiniu langu į laisvąjį pasaulį. Helsinkio televizijos laidos su dideliu dėmesiu stebimos sovietų okupuotoje Estijoje. Kadangi suomių ir estų kalbos yra panašios, pasaulio žinios estus lengvai pasiekia per suomių radiją ir televiziją.

Ant stadijos kalvos iškilęs Talino senamiestis, išaugęs XIV—XV šimtmečiuose, tebėra išlaikęs savo senąjį veidą. Jo siauros ir vingiuotos gatvės vis dar grįstos akmenimis. Augšti bažnyčių bokštai remia padangę, o už akmeninių sienų gali rasti romantika alsuojančius kiemus. Talino naujieji priemiesčiai betgi neišvengė sovietinės architektūros antspauda. Kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje, juos užvaldė daugiaukščiai cementinių blokų pastatai, tik čia jie tvarkingiau išrikiuoti, kiemai papuošti žole ir krūmais. Priemiesčiuose taipgi yra daug iš plytų pastatytų privačių namų, retai beužtinamų Sovietų Sąjungoje.

Istorija ir propaganda

Turistams skirtose brošiūrose rašoma, kad Estija po spontaniškos revoliucijos 1940 m. paprasė Maskvos sutikimo išjungti Sovietų Sąjungon. G. R. Kaiser skaitytojams primena brošiūrų neįtęlus faktus: komunistinė režimą Estijai atnešė ne revoliucinio pobūdžio sukilimas, bet Maskvos raudonoji armija, kai Stalinas 1940 m. norėjo apsaugoti Sovietų Sąjungos pašonę prie Baltijos jūros. Estai netu-

rėjo jėgų pasipriešinti šiam sovietų manevrui, po 21 metų palaidojusiam Versalio sutarties dėka gautą nepriklausomybę. Ilgoje Estijos istorijoje tai buvo vienintelis nepriklausomo gyvenimo laikotarpis.

Stalinas, norėdamas sulikviduoti opoziciją, tūkstančius estų išsiuntė į Sibirą. Vakariečiams žurnalistams vietinių gyventojų pateiktas duomenimis, anapus Uralo buvo išvežta daugiau kaip 100.000 estų. Dabar beveig visi jau yra grąžinti Estijon, bet jų labai daug mirė Sibire.

Estai pirmauja

Po šių skaudžių įvykių estai šiandien yra radę gyvenimo paktikuotą bendrą kalbą su Maskva. Estijos ekonomija geriausiai tvarkoma visoje Sovietų Sąjungoje. Jos žemės ūkis savo produktyvumu galėtų varžytis su Skandinavijos kraštais. Taline R. G. Kaiserio sutiktas rusas inžinierius atvirai prisipažino, kad savo dėmesiu kokybei estai pralenkia visus kitus Sovietų Sąjungoje esančius kraštus. Buvusieji maskviečiai Taline randa gero, kai augstesnį gyvenimo lygį, nes krautuvės čia geriau aprūpinamos prekėmis, ypač maisto gaminiams. Rusėms, Maskvoj įpratusioms kasdien ilgas valandas stovėti eilėse, pirkinį įsigijimas Talino krautuvėse yra tikras malonumas.

Estija dabar turi apie 1.200.000 gyventojų, tačiau jų trečda-

Balansas pasiekė penktą milijoną

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvo dešimtmetis

Prieš 10 metų, t. y. 1962 m. birželio 19 d., buvo nutarta organizuoti Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvą Toronte. Kooperatyvui veikti leidimas (čarteris) buvo patvirtintas 1962 m. liepos 11 d. Ontario provincijos sekretoriaus John Yaremo. Operacijos buvo pradėtos spalio mėnesį. Taigi, šiais metais Prisikėlimo kooperatyvas švenčia savo finansinės veiklos pirmąjį dešimtmetį.

Kooperatyvas, kurį nariai dažnai vadina bankeliu, savo amžiumi yra jauniausias iš visų lietuvių kredito kooperatyvų. Jis išaugo į rimtą ir finansškai stiprią bankinę įstaigą, savo augimu pralenkęs kitus kooperatyvus.

10 metų balansas š. m. birželio 30 d. pasiekė \$4,607.453.00. Palyginus su praeitų metų birželio 30 d. balansu, per metus padidėjo \$1,201.616.00. Bankelio augimas ypatingai padidėjo paskutiniaisiais trejais metais ne tiek dėl infliacijos, kiek dėl bankelio vadovybės vedamos finansinės politikos: ne pelno siekti, bet patarnauti nariams, t. y. mokėti augščiausias palūkanas už santaupas ir imti mažiausius nuosimčius už paskolas.

Šiais metais per pirmuosius šešis mėnesius gauta pajamų \$162.472.00 ir padaryta išlaidų \$140.370.00. Liko gryno pelno \$22,102.00. Didžiausia išlaidų

rejo jau yra svetimtaučiai, daugiausiai rusai, kurių skaičių didina darbo jėgos trūkumas. Tokia oficialia rusų antplūdžio priežastimi estai, atrodo, nėra linkę tikėti. Kad į kolonistus rusus žiūrima kreiva akimi, liudija šių metų ankstyvą pavasarį sušautas Estijos kompartijos centrinio komiteto posėdis, svarstęs tarptetninį darbo klasės švietimą, t. y. įtampos sumažinimą tarp estų ir kolonistų.

Tik vienas priešas

R. G. Kaiserio teigimu, estai rusiškai kalba su stipriu akcentu, bet vakariečius žurnalistus sutikę kompartijos ir valdžios pareigūnai tokio akcento neturėjo, nors jie yra estų kilmės. Rusų skaičiaus didėjimas proporciniai požiriu jau yra pralenkęs natūralų estų prieauglį. Kai vakariečiai žurnalistai paklausė estų kompartijos I sekr. J. Kabiną, ar tai nesudaro grėsmės jo tautai, oficialus Estijos valdovas negalėjo nuslėpti pykčio kibirkšties savo akyse. Matyt, šis klausimas pataikė į skaudžią vietą.

Estai, visada gyvenę savo galingų kaimynių šešėlyje ar visiškoje jų kontrolėje, apgailestaudami pripažįsta ir dabartinius savo viešpačius. Jų tikrąją nuotaiką galbūt geriausiai apibūdina vieno esto prasaritimas svečiui iš Rytų Europos: "Mes turėdavome daug priešių, o dabar turime tik vieną..." vk

Estai, visada gyvenę savo galingų kaimynių šešėlyje ar visiškoje jų kontrolėje, apgailestaudami pripažįsta ir dabartinius savo viešpačius. Jų tikrąją nuotaiką galbūt geriausiai apibūdina vieno esto prasaritimas svečiui iš Rytų Europos: "Mes turėdavome daug priešių, o dabar turime tik vieną..." vk

Praeitais metais buvo sunkumų su santaupų investavimu, nes pareikalavimas paskolų buvo nepakankamas. Patvirtintus narius ir valdžios įstaigoms išduodamų paskolų suma iki \$50,000.00, padėtis pagerėjo ir šiuo metu pinigų perteklius investuojamas į pirmuosius mortigius.

Šiais metais per 6 mėnesius įstojo 107 nauji nariai. Iš viso narių — 2253. Bankelio valdybą sudaro: dr. S. Čepas — pirmininkas, J. Palys — vicepirmininkas, K. Čepaitis — iždininkas, A. Ulba — sekretorius, Z. Girdauskas — narys.

Bankelyje šiuo metu dirba 4 nuolatiniai tarnautojai: J. Varanavičius — vedėjas, Birutė Bernard-Balčiūnaitė — buhalterė, Antanas Zemaitaitis — kasininkas, Roma Breen-Birštonaitė — sąskaitininkė. Sekmadieniais prie kasos padeda Danguolė Šalkauskaitė.

Dešimtmečio minėjimą valdyba nutarė rengti kartu su metiniu susirinkimu 1973 m. vasario mėnesį. Ta proga bus išleistas atitinkamas leidinys ir spalvotas 1973 m. kalendorius.

J. Varanavičius, vedėjas

SENO KAREIVIO ATSIMINIMAI

Netikėtai suradau buvusį caro kareivį Antaną Margį V. LIESŪNAITIS

1910 m. buvau pašauktas į rusų kariuomenę atlikti karinės tarnybos. Norėjau išsiskirti, ir vieno gydytojo buvau nusijustas į Suvalkus antrą kartą patikrinti sveikatos. Kadangi atidėjo tarnybą tik vieneriems metams, nenorėjau laukti ir išvykau tarnauti. Žinojau, kad pirmą ir antrą kartą komisija atideda, o trečią — paima. Vienas vyrukas vaidino trumparegį. Trumparegių rusai į kariuomenę neimdavo. Rusų eilinis kareivis neturėjo teisės nešioti akinius. Ją turėjo betgi aspirantai. Vienas gydytojas tą vyruką tyrė. Uždeda akinius ir liepia ant sienos raides skaityti. Su akiniais vyrukas raides perskaito, be akių — ne. Gydytojas, mikliai keisdamas akinius, uždėjo rėmus be stiklų. Vyrukas gražiai perskaitė raides. Komisijai kartu su gubernatorium buvo daug džiaugsmo ir juoko, o vyrukui — nusiminimas ir ašaros: už tą klaidą reikės trejus metus caturai nemokamai tarnauti.

Mūsų 15 vyrų grupę tris savaites vežė į 193-čią pėstininkų pulką Vėtkoi, dabar vadinamą Kyrovu. Šešis mėnesius išstarnau rikiuotėj. Kai 1909 m. šaukimo kareiviai išėjo į atšargą, buvau perkeltas į pulko dirbtuvę, vėliau — paskirtas pulko stalių dirbtuvės vedėju.

Miegalis Gegžna

Vieną sekmadienį ateina pas mane pulko kareivis J. Gegžna ir prašo priimti į dirbtuvę kaip stalių. Kodėl savo piliečiui nepasitarnauti. Už savaitės J. Gegžna atvyko. Kai padaviau J. Gegžnai darbą, pamaciau kad nėra meisteris. Šako, būdamas Amerikoje viską dirbo mašinom. Tada pakalbėjau su podporprorščiku, kuris ėjo viršėlio pareigas. Paėmė J. Geg. vėžėjū. Davė J. G. ramų arkį, vėžimą su būda ant guminių ratų. Tokių vėžimų buvo 5. Jie aptarnaudavo pulko karininkų šeimams. Tarnyba nebloga. Vėžėjai buvo prie pinigų, gaudavo arbatpinigių. Džiaugiausi, kad šitai pasisekė susitvarkyti. Po poros dienų atėjęs feldfelbelis sako: "Vytold, ką man daryti su tuo draugu? Užvakar, vakar ir šiandien rytą neatėjo į arkliedes šerti savo arklio. Jeigu kiti vėžėjai nebūtų pašėrę, tai arklys būtų pastipęs." Tuojau nubėgęs išbariau J. G. Sis teisinio, kad negirdi kada tie vėžėjai rytą keliai į eina pas arklius. Paprašiau vėžėjus pažadinti rytais mano draugą. Tarp jų buvo ir vienas lietuvis Degaulis. Dažnai rytais pats pažadindavau savo draugą. Pasirodė, tik tada jis pabunda, kai visiškai nuverti nuo lovos ant grindų. Po poros savaitių feldfelbelis mano draugą išvežė ten, iš kur buvo parvežtas.

Antanas Margevičius

1914 m. sausio mėnesį ateina kitas mūsų pulko kareivis pas mane ir sako: "Esu Antanas Margevičius, atėjau pas jus pasišūrėti, gal reikalingas stalius". Paklausiau, ar moka gerai dirbti, ir papasakojau koki stalių turėjau. Antanas sakė gėdos nepadarysiąs. Dabar dirbas pas batalijono vadą. Prižadėjau tuo reikalu pasirūpinti. Tuojau pranešiau savo viršininkui, kad tokį kareivį atkeltų į dirbtuvę, nes yra labai daug darbo. Po savaitės vėl pasiteiravau, ar ką mano viršininkas darė dėl to staliaus atkėlimo į mūsų dirbtuvę. Viršininkas atsakė, kad tas stalius reikalingas batalijono vadui.

Kai mūsų pulko vadą Aleksandrą Gustovovič Solp pakėlė į majoro generolo laipsnį ir paskyrė brigados vadu, aš atnaujinau visus jo baldus ir sudėjau į dėzes. Pas jį dirbau apie metus laiko. Kartą jis paėmė už

peties, pakratė ir tarė: "Vytold aš tave myliu kaip tikrą savo vaiką". Ir ponias man dirbant sakė, kad generolas myli mane. Vieną dieną suskambėjo telefonas — reikia tuojau atvykti pas pulko vadą. Šaukė mane kitu reikalu, bet sutvarkiau ir Antano perkėlimą. Tos pačios dienos vakarą Antanas jau buvo pas mane, nors jo batalijonas stovėjo už 30 kilometrų nuo mūsų dirbtuvės. Vieną kartą Antanas, mane vaišindamas, užmovė man ant piršto auksinį žiedą su gražia akute pažinčiai prisiminti. Jausdamas koki tikslu tai daro, norėjau žiedą nepriimti, bet pastebėjau, kad Antanas užsigauna, pyksta. Paėmiau. Kai pavasari išėjau atšargon, Antanas pasiliko mano vietoje. Važiudami namo, anksti rytą privažiavom Vologdos geležinkelio stotį. Išlipom iš vagonų nusiprausti prie vandentiekio, kuris stovėjo tarp geležinkelio bėgių. Norėdamas apsaugoti žiedo akutę, žiedą nusi-moviau ir pasidėjau šalia ant akmenuko. Staiga ženklas važiuoti. Iššokę į vagoną atsiminiau, kad mano žiedas liko ant akmenuko, bet jau sugrįžti nebegalėjau...

Jonas Margis

1944 m. liepos 30 d. turėjom palikti gimtuosius namus. Po ilgos kelionės pasiekėm Vokietijoje Oldenburgo miestą. Apsistojom Unterbergo stovykloje. Vieną dieną susipažinau su Kanados armijos kareiviu lietuviu, kuris Kanadoj gimes, bet gražiai kalba lietuviškai. Papasakojau Jonui Margiui, kad turiau tris brolius Amerikoje, bet negaliu susirašinėti. Jonas sako: "Parašyk savo broliam laišką ir paduok man. Aš taip ir padariau. Po poros savaitių Jonas atnešė nuo mano brolių laišką. Broliai nustebe rašę, kad kai tik bus galima, paims mane į Ameriką. Pradėjo siųsti siuntinius, kad nereikėtų badauti. Jonas Margis pradėjo nešti nuo mano brolių siuntinius su visokiom gėrybėm. Po kurio laiko Jonas išėjo iš kariuomenės. 1948 m. mūsų šeima emigravo į Montrealį. Jonui parašiau laišką į Torontą, nes turėjau adresą. Po poros savaitių gavau nuo Jono tėvo laišką. Jame klausė, gal esu Liesūnaitis, tarnavęs rusų kariuomenėj 193-čiame pulke. Atrašiau — taip. Vieną vakarą ateina į mūsų butą nepažįstamas žmogus ir teiraujasi: — Ar čia gyvena V. Liesūnaitis? — Taip, — atsakiau. — Tai sveikas Vytai. Tai ką — nepažįsti? — Matytas, bet neprisimenu. — Ar nepažįsti Antano Margevičiaus.

Po ilgesnio pasikalbėjimo pradėjo Antanas aiškinti. Sakėsi atvykęs kviesti mus į Torontą:

— Aš noriu tau, Vytai, atsiųgtinti. Tu man davei darbą prieš 35 metus, dabar aš noriu tau jį duoti. Esu vienos stalių dirbtuvės formanas, kur dirba 42 vyrai. Kiek jie gauna už darbą, tiek ir Pats gausi. Ar dar nepamiršai dirbti?

Man Jonas Margis dar Vokietijoje pasakojau, kad jo tėvas 1914 m. kare kariavo ir prieš vokiečius. Bet aš jokio Margio rusų kariuomenėj nesutikau. O pasirodė, kad aš tą vyrą labai gerai pažinojau. Keletą mėnesių kartu dirbom, valgėm ir šalia vienas kito miegojom. Jeigu a. a. velionis nebūtų pasidares iš Margevičiaus Margis, tai su Jonu, Antano sūnumi, būtime Vokietijoje išsiaiškine, kas buvo Jono tėvas. Tik gaila, kad negalėjau Antano pasiūlymu pasinaudoti, nes visa šeima norėjom gyventi kartu.

LIETUVOS ĮVYKIUS STEBINT

AL. GIMANTAS

Kad okupuotąją Lietuvą valdantių ir prižiūrinčiųjų sluogsniuose, ryšium su paskiausiais įvykiais krašte, esama savotiško nerimo ar net dalinio nesugingaukymo. — Gana vaizdžiai liudija ka tik ten lankęsi turistai. Nežiūrint ribotos vidinės informacijos, Lietuvoje plačiai žinoma, apie tai kalbama ir diskutuojama. Kaikiurių stebėtojų nuomone, padėtis svarstoma gal net ir pergarsiai ir perplačiai...

Informacine ar propagandine prasme sovietinės įstaigos, nežiūrint kaip jos dabar besielgtų, kol kas yra pralaiminčiųjų būklėje. Rodos, taip būtų lengva stebėta sustabdyti gana gausų vasaros turistų antplūdį kraštan ir tiek. Tokiu atveju užsienioj tekstų pripažinti, kad Lietuvoj vyksta ta kažkas tokio, ką reikėtų slėpti nuo pašalinii akių. Gi norint mažinti įvykių svarbą, lyg ir neįteikti jiems didesnės reikšmės, kol kas ir toliau įvažiavimo vizos neatšaukiamos, turizmas vyksta toliau pagal visus planus ir tvarkaraščius. Sovietinės įstaigos žino, kad atvykėliai, daugiau ar mažiau bendraudami su vietiniais, painformuoja apie reakciją vakaruose, sužino ir daugiau smulkmenų iš Lietuvos vidaus gyvenimo įvykių.

Visdėlto Lietuvoje prisibijoma galingų represijų. Nebūtina turės pasikartoti Stalino laikų teroras, bet, stebėtojų įsitikinimu, sovietinė santvarka jokiū būdū negali toleruoti ir leisti kilti naujams protestams bei desperacijos išsišokimams. Ten mažiau jaudinamasi dėl atskirų asmenų susinaikinimų, bet sielojamasi dėl po to kilusių riaušių, jų malšinimo.

Gyventojų tarpe plačiai kalbama, kad Kaunas turės pajusti (tegu ir ne staiga, palaipsniui) naujus vėjus ir bandymus bene patį lietuviškiausią miestą (gyventojų tautybės mieste) atskiesti kitomis tautybėmis. Tai turėtų paliešti administracinį aparatą, pramonę, švietimo institucijas. Tautiniai pasireiškimai Kaune įvairių tarptautinių sporto varžybų metu jau senokai valdinėms akims teikdavo daug rūpesčio ir nepasitenkinimo.

Kaikurie sluogsniai spėlioja, kad išvykimas iš Lietuvos ir turistinės kelionės iš Vakarų bent kuriam laikui tikrai bus labiau suvaržytos arba žymiai daugiau kontroliuojamos.

Grįžusių iš Lietuvos asmenų žiniomis, ten esama bene trijų pagrindinių nuomonii, liečiančių karštuosius įvykius. Pirmieji, oportunistai (mes čia manome, kad tai pati mažiausioji grupė), bijosi, kad reikalai nepablogėtų, ir nenukentėtų jų asmeniniai interesai. Antrą grupę sudaro patriotai, bet pakankamai atsargūs, bandą įvykius sverti ir vertinti turėdami prieš akis tolimesnes visos tautos išsilaiky-

mo galimybes, manydami, kad Pilėnų atvejais, tegu ir labai garbingais bei uždegantis, kažin ar yra naudingas mažai, negausiai ir už savo biologinį išsilaikymą kovojančiai tautai. Tokie mano, kad režimas nesileis į kompromisus. Represijos galinčios žymiai pakenkti kaikiurioms nusistovėjusioms ir visuotinai priimtoms tautinio išsilaikymo normoms esamų ar iki šiol buvusių aplinkybių ribose. Trečiąją grupę sudaro visi tie, kurie, galimi nuostolių nepaisydami, visais būdais ir priemonėmis nori atkreipti sąvųjų ir svetimiųjų dėmesį į lietuvių tautos nelemtį, manydami, kad kitų progų nebus, nėra ko jų laukti, reikia patiems kas susidaryti. Galimas dalykas, tokie labiau linkę pasitikti Vakarų opiniją ir simpatijomis.

Ir kas galėtų dabar pasakyti, kurie iš tų paskutiniųjų dviejų grupių yra teisūs?

RAŠYTOJAI KOMPARTIJOS REPLĖSE

Vilniškės kompartijos centro komiteto VI plenumas įvyko liepos 3 d. Jame buvo svarstytas Maskvos įsakymas partijos narių kortelių pakeitimas, Sovietų Sąjungos penkiasdešimtmečio minėjimų vykdymas ir ideologinis darbas. Kompartijos sekr. A. Barkauskas šia proga puolė du rašytojus ir viena literatūros kritiką, primindamas visiems kūrėjams privalomus kompartijos varžtus: "Atskirų rašytojų kūriniuose, kuriuos išleido "Vagos" leidykla, jaučiamas patriarchalinio kaimo idealizmo tendencijos, siekimas senas moralines normas priešpastryti šiuolaikinei civilizacijai. Be to, periodikoje pasirodė ir tokių kūrinių, kuriems būdingos subjektyvistinės nusivylimo nuotaukos, pesimizmas, netikėjimas socialiniu bei moraliniu žmogaus progresu. Tokio pobūdžio kūriniuose dažniausiai dominuoja absurdiškos ir beprasmiškos situacijos bei kolizijos. Ryškiausiai tai atsispindi J. Mikelinsko apysakoje "Laukinė obelis" ir atskirose J. Apučio novelėse, išspausdintose rinkinyje "Horizontu bėga šernai". Apie tokių tendencijų svetimumą ir žalingumą socialistinės visuomenės literatūrai ir menui principingai buvo kalbama Rašytojų ir Dailininkų sąjungų valdybų plenumuose bei partiniuose susirinkimuose.

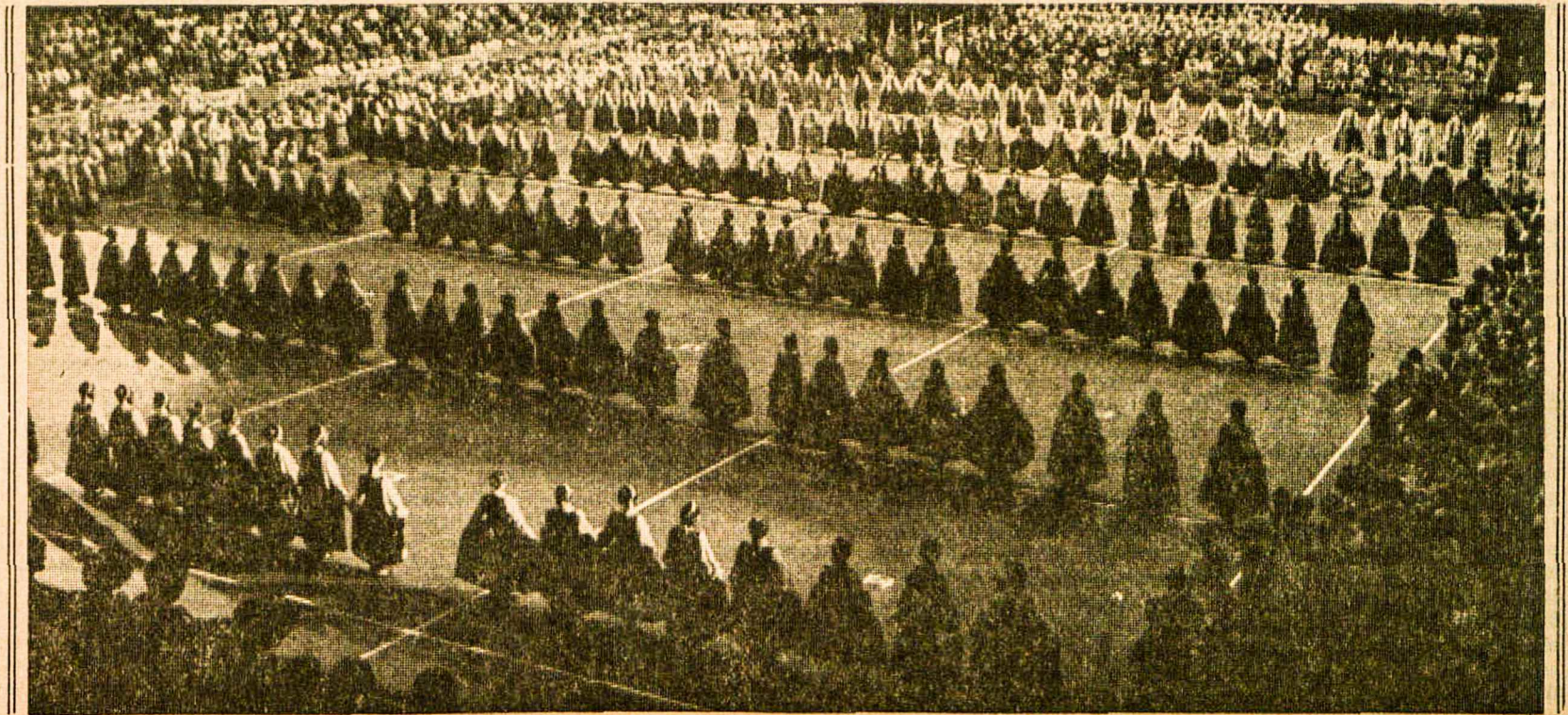
Balandžio mėnesį įvykusiame Rašytojų sąjungos valdybos plenumo pasisakė rašytojai komunistai principingai kritikavo V. Kubiliaus straipsnį "Talento mįslės", kuriame subjektyvistškai mistifikuojamas kūrybinis procesas ir neteisingai suabsoliutinama vidiniai meninės kūrybos dėsniai, atplėšiant juos nuo konkrečių socialinių reiškinii ir ideologinės kovos eigos. Kalbėje draugai teisingai pažymėjo, kad autorius visiškai savavališkai traktuoja meninę kūrybą, laikydamas ją vien stichiskų talentų galių pasireiškimu, kuris, esą, nepasiduoda nei proto, nei visuomenės

reglamentacijoms.

Sis V. Kubiliaus straipsnis išreiškė anarchistine kūrėjo sampratą, nes talentas, šio kritiko nuomone, yra gimes pats sau ir negali niekam tarnauti. O reikalavimas tarnauti visuomeniniam idealams, esa, reikiąs ju žlugdyti. Vadovaujantis tokia subjektyvistine "metodologija", objektiviai paėmus, siekiama sukompromituoti visos pokario metais atėjusios i mūsų literatūra rašytojų kartos kūrybą, jos sukaupytą patyrimą ir idėjinę išitikimybę socialistiniams idealams, o kartu ir pateisinti anarchizmo reiškinius.

Reikia pasakyti, kad ir kai kuriuose kituose kritikos straipsniuose bei literatūros mokslo darbuose vis dar pasireiškia estetizavimo tendencijos, kurių autoriai atitolsta nuo pagrindinių marksistinės metodologijos reikalavimų, lyg ir pamiršta meninės kūrybos visuomeninę prigimtį, jos klasinį pobūdį, komunistinį partiškumą ir liaudiškumą ir galų gale patenka į idealistinių "vieningosios srovės" bei "menas menui" teorijų pozicijas. Atitolimas nuo aktualiiu socialinio gyvenimo klausimų yra vienas iš rimčiausių meninės kūrybos ir kritikos trūkumų.

Mes, komunistai, visada pasisakėme ir pasisakome už plačias kūrybinio darbo galimybes ir meno įvairovę. Tokiam darbiui sudarytos visos sąlygos. Kartu mes kartojome ir kartojame: kiekvienas menininkas turi ištikimai, atvirai tarnauti komunizmui, o ne dairytis į šalis, nestoti į pašalinio stebėtojo pozą. Mes vertiname tokią kūrybą, kuri persunkta komunizmo idealais, kuri žmogų aukština, o ne žemina, kuri jį daro geresniu, gražesniu, darbingesniu..." ("Tiesa" nr. 156). A. Barkauskas užmiršo priminti esminį dalyką: įsakyamas sustiprinti komunistinės ideologijos propagavimą literatūroje, kritikoje ir mene buvo gautas iš maskvinės kompartijos politbiuro.

Darniomis eilėmis išsiriikiavusios ketvirtosios tautinių šokių šventės dalyvės imponavo savo spalvingumu

Edvardas Mankas

GERIAUSI ARTOJAI

Lietuvos žemdirbystės instituto Dot-nuvos eksperimentiniame ūkyje liepos 15 d. varžėsi geriausi mechanizuoti artojai iš visos Sovietų Sąjungos. Vyrų grupėje I vietą laimėjo Rusijos atstovas Aleksejus Slep-covas, moterų grupėje — Sofija Mac-kevičiūtė-Lebedienė, jaunių grupėje — Vidmantas Pukys. Tai gi, dvi pirmosios vietos teko lietuviams. Lietu-vois artojų komanda, surinkusi dau-giausia taškų, tapo šių varžybų lai-mėtoja.

ASFALTUOTI PLENTAI

Lietuvos pasididžiavimas yra po ilgų metų darbo užbaigtas greitkelis Vilnius—Kaunas, turintis du tiltus, 18 viadukų ir 14 modernių transpor-to išskirtymo žiedų. Šiuo greitkeliu Lietuva yra prašokus net ir Sovietų Sąjungai. Todėl neuostabu, kad jo planuotojai buvo rekomenduoti siemetinei Sovietų Sąjungos minist-terijų tarybos premijai. Vilniaus—Kauno greitkelį suplanavo kelių ty-rinėtojų bei projektavimo instituto "Lietkelprojektas" darbuotojai Kau-ne. Perna! taipgi buvo atnaujintas ir sudernintas senasis plentas tarp Vilniaus ir Trakų. Ne vienam kyla klausimas, kiek dabar Lietuva turi asfaltuotų pelenų? Atsakymo tenka jiškoti ilgokame Leonardo Brazilio rašinyje "Vieskeliai, plenta-i, autostrados", kuris buvo paskelb-tas "Tiesos" 1971 m. gruodžio 22 d. laidoje. L. Brazilio teigimu, Lietu-voje iš viso yra 33.000 km kelių, as-faltuotų pelenų — 6.000 km. Per me-tus plentams taistyti ir tobulinti su-naudojama 40.000 tonų asfalto, gau-namo iš Novopoločko, Ufos, Kirsio, Jaroslavo naftos perdirbimo imo-nių. I atėities planus yra įtraukti du nauji greitkeliai: Kaunas—Klaipėda ir Vilnius—Ukmėrgė. Apie Kauno—Klaipėdos greitkeli L. Brazilius rašo: "Kelias link uostamiesčio dvim ti-tais — nauji ir senuoju — liuko-te-lės per Nevėžį, per juos Dubysą, per-kirs stambų transporto mazgą Kryž-kalnyje, pralįs por vrtinę viadukų. Pravažiavus 41 kilometrą už Kauno, plentui parinktas maršrutas kiek piečiau nuo Ariogalos, Girkainio, Ra-seinių, Viduklės. Artėdamas prie jū-ras, jis taip pat šonu aplenkis Lau-kuva, Rietavą, Vėžaičiai ir Gardžius. Atstumas liks beveik toks pat — 220 kilometrų..." Pagrindą būsimajam greitkeliui sudarys esamo plento pra-plėtimas, dabų užvertimas, nuokal-nių išlyginimas. Didžiausias judėji-mas Lietuvos keliuose dabar yra šiuose ruožuose: Vilnius—Kaunas—Klaipėda, Vilnius—Ukmėrgė—Pane-vėžys—Ryga ir Tilžė (Sovetskas)—Tauragė—Šiauliai—Ryga.

GATVĖS IR GARAZAI

Vilniaus inžinerinio statybos ins-tituto dėstytojas A. Tupinis "Tiesos" 68 nr. gildena automobilio savininkų problemas: "Malonu, kad vairo-tojus miesto prieigos pastatinka sten-dai su gatyvi schema ir kita infor-macija, teikiančios rodyklės, išvažio-jant palydi užrašai pakelėje linkin-tys laimingos kelionės. Tačiau mies-to centre kone visur pastatinka ke-lio ženklas "Sustoti draudžiama!" Mažuoje ar dideliose respublikos miestuose — tas pats: mėlėnas, rau-donu brūkšniu perbrauktas skritulys. Tiesa, galima aptikti ir "neuzdraus-tų" skergatvių, bet retai kurio mies-to centre rasime patogią automobi-lių stovėjimo aikštelę ir rodyklės, kur jos ieškoti..." A. Tupinis siū-lo praplatingi gatves, prįjungiant prie jų tarp šaligatvio ir gatvės važiuo-jamosios dalies esančias nutryptas želdinių juostas. Tada atsirastų vie-tos automobiliams. "Tiesos" 114 nr. kaunietis inž. M. Vitkauskas palečia nemažiau aktualų garų klausimą: "Kaip grynai po lietaus miestuose pradėjo dygti pavieniai ir grupiniai garazai. Jie stotami kur galima ir kur negalima. Vienaukščiai garazai už-gozė didžiulius plotus naujuose mik-rorajonuose, negailestingai užėmė vietą, skirtą gyvenamiesiems namas. O senosios kvartalo juos "okupuojas" ir taip mažus kiemus, žalias skvere-lius, pravažiavimus ir praėjimus. Ga-ražus kalb kas pradėjo statyti mūri-nius su gelžbetiniais stogais, di-džiuliais rūtais, dirbtuvėlėmis ir pan. Kai kur tie garazai aprūpinti geresnėmis sąlygomis nei kaimynis-tėje iškūrė butai. Rašomi skundai, kyla nesantaika tarp gyventojų ir besistatančių garų..." Pramo-ninės statybos projektavimo institu-tas jau yra paruošęs daugiaauščio 300 vietų garažo tipinį projektą. Inž. M. Vitkausko nuomone, miestuose reikėtų organizuoti tokių garų kooperacinę statybą. Inž. M. Vitkau-sko baigminis patarimas: "Esamus garazus reikia inventorizuoti, būtiną sustiprinti garų statybos ir naudo-jimo kontrolę."

PRAEITIS IR DABARTIS

Pirmųjų apsaugos ir kraštotyros draugija Lietuvoje turi apie 30.000 narių, kurie pagrindinį dėmesį lig šiol skirdavo savo krašto praečiai. Draugijos taryba Vilniuje birželio 19 d. aptarė sovietų kompartijos XXIV suvažiavimo nutarimų vykdymą ir priėmė rezoliuciją draugijos darbiui gerinti. Ar ta rezoliucija iš tikrų yra skirta kraštotyrimui dar-bui gerinti, tenka labai abejoti. Su-simastyti verčia "Komjaunimo Tiesos" 120 nr. paskelbtą minėto posė-džio aprašymo prastatimas: "Plenu-mo dalyviai pabrėžė, kad reiklia dau-giau rinkti tarybinių laikotarpio me-

džiagos, rašyti mūsų dienų metraš-ti, atskirų kolektyvų istoriją..." Atro-d, Maskvai nepatinka kraštotyrimn-kų dėmesys praečiai, iš kurios mūsų tauta semiasi stiprybės dabarčiai ir atečiai.

MEDŽIOKLĖS TROFĖJAI

Baltijos kraštų medžioklės trofėjų II paroda surengta Taline. Lietuvos medžiotojai parodai pasiuntė apie 100 trofėjų, jų tarpe rokiškiočio B. Pajersko šerno litis, joniškiočio A. Guscino ir J. Masiulio taurių el-nių ragus, ankštiečio R. Kirsio lū-šies kailį. Pirmoji Pabaltijo me-džioklės trofėjų paroda buvo sureng-ta Vilniuje, o trečiąją sekandais me-tais rengs latviai.

AUTOBUSU STOTIS

"Tiesos" 149 nr. "Dienos aidų" skiltyje Algirdas Kadžiulis iš Kauno praneša: "Pro Kauno autobusų sto-tį nuolat keliauja šimtai automobilių ir tūkstančiai žmonių. Matyt, to nesibaigiančio judėjimo paveikti, ėmė judėti ir kioskai... Jau kuris laikas vyksta didysis kioskų kraustymasis. Kokį nors dėsningumą tema kraus-tymai sunku įžiūrėti. Pavyko paste-bėti tik viena — kioskai perkeltami iš visiems matomų vietų į užkam-pius. Spaudos kioskas prieš porą me-tų stovėjo labai patogiai, pačiame stoties priekyje, čia apsiūripindavo ir gatvės paeiviai, ir tarp miestiniai keleiviai. Pradžioje jis buvo nukel-tas į patvori už paviljono, kur jį jau mažai kas besurasdavo. Pastaruoju metu kioskas nugrūstas į dar toli-mesni kampą. Į panašią kelionę lei-dosi ir tabako kioskas. Alaus paviljo-na nugriovė. Gazuoto vandens auto-matus išjungė. Stotyje kioskų dabar sutinka nesveilingai — nerasi nei valgyti, nei atsigerti, o norėdamas nusipirkti laikraštį, turi pirmiausia pasiteirauti orientyro..." Kioskų iš-kraustymui vadovauja Panemunės rajono architektas P. Stankevičius, susirūpinęs autobusų stoties grožiu ir užmiršęs keleivių poreikius.

TARPTAUTINĖJE MUGEJE

Eksperimentinio metalo pjovimo staklių mokslinio tyrimo instituto Vilniaus skyrius ir tarptautinė mugė Cėkoslovakijoje, Brno mieste, išstun-tė labai tikslią išilginio dalijimo ma-sina, sukonstruotą tokių mašinų la-boratorijos vedėjo A. Dirvelio bei jo bendradarbių. Ji naudojama progra-minio valdymo staklių grįžtamojo ry-šio daviklių detalių gamyboje. Ši ma-sina jau gaminama serijomis. Insti-tuto Vilniaus skyrius taipgi išsūn-tė mugėn ir antrąjį savo kūrinių — portatyvinį apskritumai.

KAUNO "ALEKSOTAS"

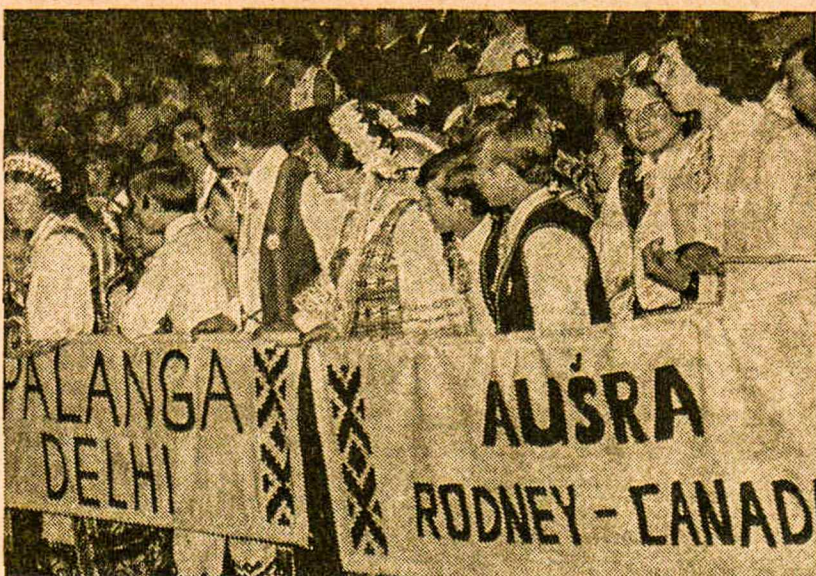
"Aleksoto" stiklo fabrikas šiemet žada pagaminti 20.000 taurių mi-neraliniam vandeniui ir 60.000 įvairių taurelių. Jų pavyzdžius patvirtino Kieve posėdžiavusi meno taryba. Spaudoje tokie matyti skundų, kad alkoholinius gėrimus tenka gerti iš stiklinių, nes niekur negalima gauti taurelių.

VILNIAUS SUNYS

"Komjaunimo Tiesa" 61 nr. pas-kelbė humoristinį Vilniaus miesto klinikinės ligoninės vaikų traumato-loginio punkto vedėjo Vyt. Leipaus laišką: "Vis dažniau išgirsti skun-džiant, kad šunys mieste naktį ne-leidžia miegoti, kad kažkam suno dan-tinis išplėšęs gabalą kelnų (lyg ne-galėtų nusipirkti brezentinių ar odi-nių), kad nuo kal kurių piliečių blaundų kūnyčiai saulaiskai atsi-kan-dų por šviežios mėsytės kasneli (ne-norėkit, kad ir šunys būtų vegeta-rai). Ir kitokių atsitikimų būna. Štai toks. Šalia miesto klinikinės ligoni-nės stovio prisišliejęs medis namas. Su sodu, daržais. Čia melius šunytis su 100 decibalių stiprumo balseliu įvairias gėrybes saugo. Ir diena. Ir naktį. Kartais prižiūrta vargša šuneli aplanko draugai. Tada ligoniai gali pasiklausti viso šunų choro. Kas įvertins, kiek daug ty-ro džiaugsmo suteikia šunys vai-kams! — Deja, tik prasti šunų savi-ninkai. Pažvelkite, koks pagyvėjimas kieme, kai prie žaidžiančių vaikų prisiartina šunytis. Vaikučiai pasipi-lai į šalis, kaip viščiukai, vanagą pa-mate. Mat, jie nesurpanta, kad šu-nytis nesikandžioja. "Nebjokit", — dar įtikinėja savininkas, o šunytis tik "švelniai" grybšt dantis bė-gančiam už blaundos. Ne vienam vaikučiui liks visam gyvenimui atmi-nimai — randai veide, rankose, ko-lose. Ne vienas ir ligoninėje pagulė-jo. Kad būtų įtaigiau, pasikvieskite faktus ir skaičius. 1970 metais Vil-niujie šunys apkančiojo 200 vaikų, o 1971 metais — net 260 apkančiotų vaikų kreipėsi į Vilniaus miesto li-goninę. Visi išgydyti, tik retkarčiais naktimis klykia, kai šunį susapnuo-ja..." Prie šio laiško prįjungiamas ir J. Grigaičio skundas apie šlitū-tę siaučiančias įvairaus plauko šunų gaujas, Vilkauskio rajono Vistvyčio miestelyje šeimininkaujančias ke-turkiojas. Redakcija, priminusi vykdomųjų komitetų sprendimus ir bau-das šunų savininkams, liūdnei kons-tatuoja: "Bet kaip tie sprendimai vykdomi — niekas nekontroliuoja. Gal dėl to mūsųse ir pasidarė toks nešūniškas šunų gyvenimas."

"MINIJOS" SUVENYRAI

Apie 1.200 žemaitijos liaudies meistrų jungianti Plungės imonė "Minija" Turkijoje išsiuntė metalo, medžio ir gintaro suvenyrų siuntą tarptautinei mugėi Izmirė. V. Kst.

Ketvirtojo tautinių šokių šventėje Čikagoje dalyvavo 8 grupės. Nuotraukoje — Delhi "Palanga" ir Rodney "Aušra" po įvygiavimo amfiteatro arenon A. Gulbinskas

HAMILTON

SLA 72 KUOPOS GEGUŽINĖ liepos 23 d. A. Padolskio sodyboje bu-vo sėkminga, nors oras ir nebuvo palankus. Vietomis užėjo stiprus liet-us, ir nevisi pasirošusieji galėjo beatvykti. Nuostabu, kad gegužinės aikštėje lietaus nebuvo — anksčiau atvykę svečiai gėrėjos gražia gam-ta, tyru oru. E. J. Bajoraičių ir M. Petrauskienės pastangomis buvo pa-ruoštas skanių valgių bufetas. Gai-vinančių gėrimų bufetą tvarkė P. Dauginas. Loterijos bilietilius plati-no St. Ročienė ir jauna sol. Anita Pakalniškytė iš Hamiltono. Be to, Anita Pakalniškytė lietuvių ir anglų kalba sumaniai pravedė laimikų pa-skirstymą. Pirmus laimingų bilietų traukimus atliko mokyklinio amžiaus viešnios Susan ir Sabine Efrom iš Vokietijos, atvykusios pas A. Ged-miną į Hamiltoną pasisvečiuoti. Mergaitės norėjo sutikti St. Jokubaitį iš Toronto, bet gegužinėje jo nebuvo. K. Deksnys įrengė garsiaikalbį ir, bū-damas gabus akordeonistas, linksmi-no svečius. Lietuviškos šokių melodi-jos išjudino visus — šoko ir seni, ir jauni. SLA kuopa susilaukė didelės paramos iš savo veikėjo: Vl. Bag-donas, gyvenantis Tilbury mieste, ir A. Kaušpėdas paaukojo vertingų do-

P A D E K A
Už suruoštas man, kaip naujaku-riui, vaishes ir dovaną nuosirdžiai dė-koju iniciatoriams p.p. Mikuckams ir visiems prisidėjusiems —
Albinas Stasevičius
1972 m. liepos 20 d.
Hamilton, Ont.

Advokatas
EUGENIUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

ST. CATHARINES, ONTARIO

LIETUVIŲ INICIATYVA kandi-datu į federacinį parlamentą išstato-mas miesto tarybos narys John Mar-tin. Jį taip pat remia latviai, estai ir kitos tautybės. J. Martin — konser-vatorius, priklauso visai eilei kana-diečių draugijų, yra dažnai miesto skiriamas į įvairias komisijas. Joks tautybių renginys be jo neapsieina. Dalyvauja visur net ir tada, kai kas užmiršta jį pakviesti. Pats atvykę lietuvių demonstracija, žygiavo jos eilėse, padėjo sugiedoti Kanados himną. J. Martin daug kartų yra pa-sisakęs už visų tautų laisvę ir ne-priklausomybę.

VIESNIAI IŠ VENECUELOS. — Rita Deveikytė iš Caracas dar labai jauna, bet jau psichologijos daktarė. Jaunimo kongreso metu su-sidraugavo su Gabija Juozapavičienė, taipgi baigusia psichologiją, ir pasi-liko Kanadoje keletą dienų ilgiau. Apžiūrinėdama kraštą, atsilankė ir pas M. S. Setkus, turinčius vasarna-mį N i a g a r a o - t h e - L a k e, Augstū-ninės Kanados buvusiojo sostinės. Sis miestelis dabar priklauso Niagaros parkui. Toliau viešnia turėjo progos aplankyti žymiausias Kanados istori-nes vietas ir Niagaros krioklį. R. Deveikytė yra viena iš septynių Ve-necuelos atstovų, atvykusių į kongre-są. Venecueloje ji dalyvauja lietuviš-

VANCOUVER, B. C.

"ATŽALYNAS" DEKOJA B. Vilei-tai, L. Klimui, B. Hermanui, L. Bels-kiui ir K. Smilgiui už Motinos Die-noš minėjime įteiktą \$250 auką. Tai buvo dalis pelno, gauto už išleistą plokštelę "Kur gimta padangė". Plokštelės leidėjai penkiem į jauni-mo kongresą važiaavusiem jaunuoliu-m taip pat paskyrė po \$50.

VAKARŲ AMERIKOS IR KANA-DOS latvių dainų šventėje dalyvavo apie 250 dainininkų ir tautinių šo-kių šokėjų iš tolimų JAV vietovių ir net Australijos. Jos programą trans-liaivo televizija. Lietuviams atstovo-vo ir sveikinimo žodį latviškai tarė KLB Vankverio apylinkės valdybos pirm. F. Kalveris. Dainų šventės dalyviams latviams tai buvo maloni staigmena.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmdieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	ir virš \$10.0000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 10%
	nekiln. turto paskolas iš 8½%

Liepos-rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,400,000

SVIEŽIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Guelph Line & Prospect, Burlington, Ont.

Thunder Bay, Ont.

MIESTO IR APYLINKĖS metinė-je parodoje birželio 29 — liepos 6 d.d. lietuviai turėjo gražiai įrengtą 45 kv. pėdų skyrių su tautiniais dra-bužiais aprengtais manekenais. Pa-rodą aplankė daug žmonių. Jos vado vai buvo labai patenkinti lietuvių skyriumi ir atsūtė gražų padėkos laišką.

ETNINIŲ INFORMACIJŲ CENT-RO organizavimo klausimu buvo su-šauktas tautinių grupių susirinkimas, kuriame dalyvavo ir ministeris R. Andras. Besikalbant jis pareiškė, kad turi lietuvių jam dovanotą kny-gą "Lithuanians in Canada". Tai bu-vo malonu girdėti, nes tą knygą mes jam įteikėme beveik prieš 4 metus.

JORATE MITALAITĖ, gimnazijos mokytoja, susižiedavo su Antanu Si-gitu Okmanu. Ji yra baigusi Toron-to universitetą, jis — Otavos univer-sitetą. Jai surengėme gražų mergva-karį. J. Mitalaitė yra užaugusi Port Arthure, čia baigusi pradinę mokykl-ą ir gimnaziją, lankiusi šeštadieni-nę lietuvių mokyklą, kurioje moky-tojavo jos motina, dalyvavusi mūsų parengimuose kaip deklamatorė ir pianistė. Kai laikas leidžia, ji ir da-bar dalyvauja mūsų veikloje. Jos su-žadėtinis Antanas šeštadieniais pade-da įrengti lietuvių projektą Tauty-bių parke. Džiaugiamės, kad jie abu yra geri, susipratę lietuviai. Linkė-sime jiems geriausios sėkmės. Vestu-vės bus rugpjūčio 19 d. Toronto.

LIETUVIŲ PROJEKTO Tautybių parke įrengimo darbai eina pirmyn. Juos vykdo P. Kajutis, talkinamas p.p. Poškaus, Ballo, Gimbučio, Ra-monio, Okmano. Dirbama šeštadie-niais. Daug pastangų pareikalauja piliakalnių apdėjimas akmenimis gal virš trijų pėdų augščio. Atrodo gra-žiai. Čia kainos dabar pasakiškos — už traktorių-buldozerį reikia mokėti po \$20 į valandą nuo jo išvažiavimo iš namų. Mūsų didelis talkininkas H. Poškus susižiedė darbovietėje ir jau porą savaitę negali dirbti. Linkime greitai pasveikti.

ALGIRDAS IR DALIA MITALAI Alberto provincijoje pakirštijo pir-magimį sūnų Leonardą. Krikštynose dalyvavo tėvai Leonarda ir Petras Radzevičiai iš Toronto, Gedrūtė ir Kazimieras Žukauskai iš Hamiltono, Ontario. Algirdas Mitala s anks-čiai gyveno mūsų mieste. Nuosird-žiai sveikiname laimingus tėvus. L. P. Radzevičiai ir G. K. Žukauskai bu-vo sudėję pas mus Thunder Bay ir domėjosi lietuvių projektu Tautybių parke.

JUOZAS INTAS, vienos Montrea-lio bendrovės atstovas, yra komandi-ruotas pas mus į Thunder Bay su-organizuoti universiteto kaikiurių pa-talpų bei maudynių įrengimą. Jo na-mai ir šeima yra Montreaulyje. Ten mokytojauja jo žmona, vietinė lietu-vaite, o trys vaikai studijuoja.

FLEA MARKET — suaukoti daiktų išpardavimas vėl bus rugsėjo 16 d. Maloniai prašome visus surinkti kas ką turi, ką nors paruošti, pa-dėti. Pavasarį tokioje mugėje daly-vo 90 organizacijų bei bažnytinų grupių.

SU DIDELE ŠIRDGELA palaido-jom a.a. Vincą Jakubauską, 64 metų amžiaus, Kanadon atvykusį prieš karą. Jo naujame gražiame name tu-rėdavome lietuvių parengimus. Veli-onis rūpinosi mūsų projekto įrengi-mu Tautybių parke, kurio neužmiršo net ir sunkiai sirgdamas. A.a. V. Ja-kubauskas dažnai prisimindavo Mari-jampolėje atliktą karinę tarnybą, bi-bliotekos tvarkymą, rūpinosi Lietuvoj likusiais artimaisiais. Jis buvo a.a. J. Kardelio giminaitis. Thunder Bay pa-sijūmėjo darbštumu, tvarkingumu, pagalba kitiem. Dideliame liūdesyje liko žmona Nellie, sūnūs Edvardas, Lorencas, Philipas ir 11 metų duk-ra Hally. Sunkiai dirbdamas, velionis viską aukėjo šeimai ir vaikams. Juos mokė muzikos, dainavimo ir leido į mokslus. Sūnūs dabar jau yra moky-tojai. Žmonai, sūnūms ir dukrai reišk-kiame nuosirdžiausią užuojautą ir kartų liūdimę.

STAIGA MİRĖ senosios kartos at-eivis a.a. Benediktas Batavičius, 83 metų. Jo sesuo Teklė Maseikienė, 72 metų amžiaus, gyvena Kalifornijoje. Į laidotuves atvyko jos duklė ir žen-tas Ferguson. Reiškiamė nuosirdžią užuojautą.

Siemet mūsų mažoje kolonijoje jau mirė septyni asmenys, taip rei-kalingi šeimoms ir mūsų tautinei veiklai. Jie visi buvo dideli mūsų talkininkai. E. J.

A. a. Vincas Jakubauskas

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVOS VYČIŲ centro valdy-bos pirm. dr. J. Stukas, grįžęs su eks-kursantais iš P. Amerikos, išsiunti-nėjo spaudai pranešimus apie Bra-zilijos katalikiško jaunimo organiza-cijos TFP (Tradicao, Familia e Pro-priedade) sutartą ir pažadėtą akciją Lietuvos reikalui. TFP organizacija paruošė atsisaukimą Jungtinėms Tau-toms apie Lietuvos sovietinę okupa-ciją, brutali religijos persekiojimą ir prašys ši klausimą iškelti JT visumos posėdyje. Po atsisaukimu tikimasi su-rinkti milijoną brazilų parašų. Atsi-saukimo kopijos bus pasistuos Vati-kanui ir Vakarų pasaulio valstybių vyriausybėms. Parašų rinkimą ir ak-ciją už Lietuvos išlaisvinimą numa-toma koncentruoti pagrindiniuose Brazilijos miestuose — Sao Paulo ir Rio de Janeiro. Parašus kasdien rinks 400 TFP organizacijos aktyvistų pu-sę mėnesio. Per tą laiką Lietuvos būklė bus garsinama spaudoje. TFP organizacijos pirm. prof. Plinio Cor-rea de Oliveira Lietuvos pagalbos šauksmą iškels savo savaitinėje skil-tyje 350.000 skaitytojų turinčiame laikraštyje "Folha de S. Paulo". Jo straipsnių kopijos bus paskleistos universitetuose ir bažnyčiose. Lietu-vois reikalui bus panaudota ir savai-tinė TFP radijo programa, kurią transliuoja 85 stotys. Ši programa perduos ekskursijos metu Sao Paulo mieste juoston įrašytą TFP pareigū-nų pasikalbėjimą su dr. J. Stuku ir pianistu V. Puškoriu. Parašų rinki-mas bus pradėtas demonstracija su vėliavom bei atlikimais atsisauki-mais Sao Paulo miesto centre ir už-baigtas demonstacija prie Sovietų Sąjungos ambasados Rio de Janei-ro. Šiam sumanymui įgyvendinti sku-biai reikia \$6.500 su parašų rinkimu ir Lietuvos propagavimu susijusios išlaidoms padengti. Jaunieji TFP brazilai tikisi surinkti \$1.500 aukų pavidalu, o \$5.000 iš viso laisvojo pa-saulio lietuvių išpareigojo suteikti Lietuvos vyčiai. Ekskursantai Bra-zilijoje šiam reikalui jau sudėjo \$150. Aukas skubiai prašoma siusti Lietu-vois vyčių vardu, centro valdybos pir-mininko adresu: Dr. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092, USA.

GEOGRAFAS DR. VLADAS VI-LIAMAS mirė Vašingtone liepos 12 d., sulaukęs 68 metų amžiaus. Veli-onis geografiją studijavo Vytauto D. universitete, tobulinosi Karaliaučiaus ir Berlyno universitetuose, kur gavo daktaro laipsnį. Igesni laiką yra dė-sęs geografiją Kauno jėzuitų gimna-zijoje, nuo 1941 m. — Vytauto D. universitete, vėliau — Vilniaus pe-dagoginiame institute. Velionis buvo atiteininkų ir krikščionių demokra-tų veikėjas, bendradarbiavęs daugelyje laikraščių bei žurnalu, priklausęs "Tėvynės Sargo" redaktorių gretoms.

KLEVELANDO LIETUVIŲ NA-MU statyba pradėta birželio 30 d. Oficialiai jie įregistuoti kaip "Li-thuanian Village Inc." Pamatų pa-šventinimas ir kertinio akmens imū-rijimas bus rugpjūčio 6 d. 12 val.

SV. KAZIMIERO KOLEGIJOS ad-ministratorius prel. K. Dobrovolskis iš Romos atvyko atostogų į JAV. Amerikoje jis numato viešėti iki rug-sėjo mėnesio.

KARDINOLAS L. SHENAN, Balti-morės arkivyskupas, įteikė specialų žymenį dr. Stasiui Ankudui už Bal-timorės Sv. Martyno senelių prieglaud-os medicininę priežiūrą. Senelių sveikata dr. S. Ankudas rūpinasi jau nuo 1953 m., kas savaitę skirdamas 12 darbo valandų ir už tai neimdamas jokio atlyginimo. Jis yra suor-ganizavęs ir dešimties specialistų šta-bą, kurio nariai yra chirurgai, dantų gydytojai, medicinos seserys.

AVIACIJOS MJR. DARIUS V. BA-KŪNAS, grįžęs iš Vietnamo karo, bu-vo paskirtas į augstųjų aviacijos kar-ininkų mokyklą — Air Command and Staff College. Baigus šią mo-kyklą, atsisveria durys į augstuosius postus aviacijoje.

BALTIEČIŲ III FESTIVALIŲ BA-TUNAS šiemet rengia rugpjūčio 12, šeštadienį, naujoje vietoje — Niujorke, Amerikos geležinkelio mag-nato Collis P. Huntington buvusios vasarinės rezidencijos patalpose ir puikiame sode ant East River kranto, prie Schurz Ave., Bronx, N. Y. Festivalyje laukiami lietuviai, latvių ir estų ne tik iš Niujorko, bet ir kaimyniniuose valstijų. Visi jo dalyviai nemokamai gaus suvenyrinį festiva-lio leidinį. Sode yra didžiulį šimta-mečių medžių, romantiška estrada ir moderni salė, kurion bus galima per-kelti festivalį, jeigu užteiktų lietus ar iš viso būtų blogas oras.

Urugvajus

MALONI ATGAIVA Montevideo lietuviams buvo dr. J. Stuko vado-vaujamas Lietuvos vyčių ekskursi-jos Petrinių dieną surengtas kon-certas, kurio programą atliko akto-rius Vitalis Žukauskas, solistai — sopranas Prudencija Bickienė ir te-noras Lūdas Stukas. Solistams akom-panavo vietinė pianistė prof. M. Te-resa Drobnieski. Gaila, kad šio gra-žaus koncerto tautiniais šokiais ne-galėjo papildyti Čikagon išskridęs "Ažuolyno" ansamblis. Šia proga ten-ka atlaistyti Toronte įvykusi nesusi-pratima. Jaunimo kongreso baigmi-nio koncerto programon "Ažuolynas" buvo įrašytas "Atžalyno" vardu. Dėl

klaidos programoje "Atžalyną" jis pavadintas ir "T2" puslapiuose pas-kelbtame aprašyme. Programos klai-da buvo pastebėta, gavus Urugvajaus lietuvių katalikų informacinį biule-tenį "Žinios", kai minėtas "T2" nu-meris jau buvo atspausdintas. Tiki-mės, ažuolnyčiai atleis torontie-čiams mūsų nelemą neapsižūrėjimą, nes "Ažuolyno" atlikti šokiai "Var-kietis" ir "Malūnas" mums paliko di-delį įspūdį — plojom iš širdies.

Argentina

BUENOS AIRES RADIO STO-TIS "Radio Excelsior" tragiškuosius įvykius Lietuvoje paminėjo pro-gramoje "Audio-Noche", pokalbiui pas-kvietus Argentinos Lietuvių Organi-zaciją ir Spaudos Tarybos pirm. A. Mičiūdą, neseniai iš Maskvos grįžū-sį dr. Uberman ir 2 milijonus pezų "Odol" konkursinėje programoje už žinias apie II D. karą laimėjusį ar-mėną jaunulį Jorge Anibal Posbey-kian. Klausytojus su Romo Kalantos gyvybės auka ant Lietuvos laisvės aukuro supažindino A. Mičiūdas. Po-kalbis truko net tris valandas. Pro-gramos klausytojų skambino į radi-jo stotį, pareiškėdami savo nuomonę ir prašydami smulkesnių informaci-jų apie Kauno įvykius.

PASKAITAS APIE ARGENTINIE-TI novelistą Robertą Arlt Buenos A-iros mieste skaitė svečias iš JAV — Wellesey, Mass., kolegijos prof. Sta-sys Goštautas. Jo paruošta rašytojo monografija bus išleista Argentino-jie. Kolombijoje prof. S. Goštautas yra išleisęs knygą apie lietuvių me-ną "El Arte Lituanio".

Britanija

SV. KAZIMIERO PARAPIJA Lon-done yra įjungta į Tower Hamlets dekanato tarybą, kuriai priklauso 13 katalikų parapijų. Dekanato taryboje lietuviams atstovauja Sv. Kazimie-ro parapijos tarybos pirm. S. Kas-paras. Dekanato tarybos pirmininkas yra J. Branagan. Lietuvių sporto ir socialinio klubo patalpose įvyksia-me dekanato tarybos susirinkime jis palietė ir paskutiniuosius įvykius Lietuvoje, tarybos narių vardu reikšda-mas solidarumą už savo krašto laisvę kovojantiems lietuviams tėvynėje.

"T2" LIEPOS 6 D. LAIDOS šiame skyriuje buvo paskelbta iš JAV lie-tuvių spaudos paimta žinutė apie vysk. A. Deksnio, Sv. Kazimiero pa-rapijos klebono kun. J. Sakelavičius, MIC, ir DB Lietuvių Sąjungos sek-r. A. Pūsarauskio apsilankymą pas kar-dinolą J. Heenan. Alfredas B. Pu-sarauskas prašo atlaistyti įvykusi nesupratimą: jis eina diplomatines pareigas Britų Bendruomenės sekre-tariate, atstovaudamas Kanados iš-pareigojams šioje organizacijoje, ir jokių pareigų DB Lietuvių Sąjunga-jie neturi. DBL Sąjungos sekretorius yra A. Prancūnas. "T2" dėkoja A. B. Pūsarauskui už atsiųstą patikslini-mą ir linki jam sėkmės diplomati-nėje tarnyboje. Didžiosios Britani-jos Lietuvių Sąjungos sek-r. A. Prancū-nui — visuomeninėje veikloje.

Vokietija

LIETUVYBĖS KRIZĖ II – III KARTOJE

Krizės užuomazgos

Pačioje Lietuvoje vadinamoji lietuvių yra savaime suprantama ir gal neįsivaizduojama problema, kaip pvz. oras. Ten jos turinys (meilė tautos problemoms) ir jos rodiklis (kalba) sutampa visais taškais. Šis homogeniškas tapinys kitaip atrodo išeivijoje. V. Vokietijoje mėgstama kalbėti lietuviškai laikyti pačia lietuvių. Realybė tačiau komplikuota, ir čia neįmanoma apsirinkti. Daugelis lietuviškai nekaltai todėl, kad vokiečių kalba nukonkuravo, tačiau tokius lietuvių neretai jaudina lietuviškiosios problemos. Tokių psichologinių kuriozų apstu pačioje gimnazijoje ir lietuvių apylinkėse, nors jie nėra pavyzdinė dauguma Vokietijoje.

Grijtu prie anksčiau, minėtų Adenauerio atvežtųjų „Volkslietuvių“ grupės, antrųjų ateivių iš „socialistinio turinio ir tautinės formos“ Lietuvos. Man teko tokių aibę aplankyti ir stebėti jų vokiečių kalbą. Maždaug po dešimties metų didelė atvykusio jaunimo dalis — jau „gryni“ vokiečiai lietuvių ir širdimi (turiu). Tai sunkiai suvokiama, bet yra taip, kad iš Lietuvos atsivežtoji lietuvių spārčiai nusivėlama lyg atgyventos uniformos relikvija.

V. Vokietijoje gimusios, tik kraujo lietuvių kartos lietuvių, jei tokia jiems dar buvo, tėra popierinė. Pati Lietuva jų buvo blankiai matyta lietuviškuose spaudiniuose, neperskaitomose kalboje. Antros ir trečios išeivių kartos lietuviškams tėvų ar senelių šalis yra „terra incognita“, žemėlapiuose apipilta Sovietijos dažais, retai bėminiai vokiečių komunikacijos priemonėse, neužtikinama menose nei knygynuose. Lietuva jiems nėra ne popierinė, o kažkokia „Rusland“.

Laiko dantys aštrūs — sugraužia Lietuvą išeivių kartose. Ar galima kitokia alternatyva? Diskusijose gal taip, panirusiems vokiečių visuomenėje ir kultūroje — vargu.

Siurpi tikrovė

Pagaliau, sustatinėjant psichologines lietuvių sąvokas socialinėje konkretybėje, alternatyvos abi lygios. Pvz. kiekvienam sava gimtinė brangi. Išeivio gimtinė yra Lietuva, o per tą gimtinę brangi pati lietuvių. Bet kitos kartos (lygties) gimtinė (psichologinė sąvoka) yra Vokietijoje. Tad ar tai kartai nėra artimesnė Vokietija už Lietuvą? Vokietijoje gimusiai kartai Lietuva yra tik tėvų siūloma dorė, kurios siekyns yra kažkur esanti konkrečiai neprieinama šalis, lygiai svetima, kaip ir kitos nepasiekiamos geografinės tautos ar valstybės.

Patriarchiniai laikais, didelės šeimos rėmuose, jaunimas perimdavo ne tik šeimos herbą, bet ir tradicijas. Dezintegratos šeimos laikais, kai vaikai jau nuo 4–5 metų amžiaus pradeda savitą, gerokai nuo tėvų izoliuotą gyvenimą (vaikų darželis, mokyklos, amatai), vaikų aplinka, kaimynija yra jiems dalykinė tėvyne, o vėliau gal grupė, profesinė grupuotė, organizacija ir pan. Šitaip bręsta industrinės visuomenės „beprizorininkai“ labai skeptiški ne tik autoritetams, bet ir jų peršamos vertybėms, dorybėms. Dabartinis jaunimas gerokai atsargus perimti jų pačių nepatiktintas ir neišgyventas vertybes, nors jas ankstesnės kartos gyvenimo ekspertai įvyntųjų ir žavių idealus ir aplintytą jaudinančiais šūkiais ar citatomis. Nekitaip yra ir su Vokietijoje gimusiu lietuvių jaunimu. Tik biologiniu

(kraujo) ryšiu surišta su Lietuva, jaunoji karta nė nemano semtis savo gyvenimui stiprybės iš tėvų ir tėvukų tautos praeities jau ir todėl, kad vokiečių istorijos vadovėliai Lietuvai vietos skiria gal tik išnašose ir tik dalykų registre.

Atsakinga vyresnioji karta?

Gal V. Vokietijoje neužtenka kamai jaunimą įtaigojo atsakingos bendruomenės organizacijos, lituanistinės mokyklos (čia praverdžiudamos „vargo“ mokyklomis), sielovada?

Iš tikro Vokietijoje lietuvių apylinkės yra daugiau juridiniai dariniai, statistiniai vienetai, o ne jaunimui Lietuvos psichologinė dirva. Tokios lietuvių juridinės apylinkės, tiesa, egzistuoja įvairiai, bet tai ir viskas.

Bendruomenės „Informacijos“ ar kapeliono žinyne veikiantys apylinkė, tiesa, kartais surengia tautinių švenčių sueigas, bet dažnai skystas dalyvis ir nušutusioms paskaitomis apie tautos garbingiausius vyrus, jų darbus, kurie seniai mirę ir be reikšmės konkrečiai jaunimo kartos dabarčiai. Kartą tokio šventės atsilankęs „biologinis lietuvis“ ir joje nieko sau jaunatviško neradęs, antrą kartą vargu ar eis nuobodžiai tarp senų lietuvių, kurių kalbos ne labai besupranta ir pats jiems yra nesuprantamas.

Kiek žinau, kaikiurios lituanistinės proginės mokyklukės (kur jos dar sąžiningai veikia) įsivedė vokiečių kalbą, nes lietuviškai „lietuviškai“ nebesupranta.

Ateitis be ateities

Kaikiuriose apylinkėse dar krutantis lietuviškasis jaunimas (dauguma lankė Vasario 16 gimnaziją) susirenka aptarti ateities veiklos, kūrį yra, deja, be jokios ateities. Vyresniųjų spausdintų pakvietimų antrastėmis suvesti jauni idealistai bando planuoti: kongresus, jaunimui laikraščius, net Lietuvą vaduoti. Kaikas iš jaunųjų bando pravesti minėjinę programą, apsiėmę tautiniu kikiuku, „liabai ploniai“ padeklamuoja triposmį. Tai beveik ir viskas, ką lietuviškame pūdyne Vokietijoje jaunijai nuveikia. Pamatęs savo veikimo išėjusį orą, neretai apsilvia visa lietuvių ir eina į savo vienminčių kikiuką, kurioje pulsuoja apčiuopiamas rytojys. Ilgainiui daugeliui jaunimo tėvų lietuvių tapo jiems kažkokių bereikalingų priedu, kurio kaip balasto stenėjantis atsikratyti, jei ne, tai tik sukandę dantis abejingai nešiotis.

Iš tokių lietuviškų dirvonų Vasario 16 gimnazija telkia moksleivius, kuriuos lietuvių mokytojai bando padaryti lietuvių liūtais ar net arais...

Bendradarbis

M. STUNDŽIA

MEDUNESIS

Siurina rugius rasotus
Vėjas plaukta šilta.
Nuplaukė lengvai per sodus
Bičių dūgesys puta.

Medumi pakeipė rankos,
Aviliai korių pilni...
Žalias žemės kraujas tvenkis
Kviečio želmenų pusny.

Po darbų namo sugrįžtam —
Tik ne poilsio tylaus:
Pėdomis mūs vakarykštėm
Vasara basa kelias.

Ji atseikės žemės kraiti
Pagal prakaito lašus.
Per šilijos takus raitos
Į upelį panašus.

Montrealiečių „Gintaro“ dalis orkestro ir dainuojantys šokėjai. Trimitininkai atlieka įvadą dainai „Leiskit į tėvynę“.

Didžioji Lietuvos Kunigaikštija ir slava

Dabarties gūdų keliamei prieštatai ir kreivai aiškinami istoriniai faktai

(Tęsinys iš pr. nr.)

J. JAKSTAS

6. D. Lietuvos Kunigaikštija — dvitautė valstybė

Sios gūdų istorikų praeities fabrikacijos, taisomos dabarties tikslams, akivaizdoje reikia išvystyti ir lietuvių tautinius lietuvių slavių (gūdų) santykius D. Lietuvos Kunigaikštijoje XIV, XV ir iš dalies XVI š.

Turint galvoje gūdų keliamus kėslus, pirmiausiai tenka pastebėti, kad senojoje Lietuvos valstybėje nuo pat pradžių tebuvo žinomos dvi tautos: lietuviai ir rusai (rutheni, rusini, russi). Gediminas pvz. vadinosi lietuvių ir rusų karaliumi. Taip ji titulavo ir rygiečiai, rašydami laišką jam. Dvitaute D. Lietuvos Kunigaikštija buvo žinoma ir Vakarose. Kryžiuočių metraštininkas Petras Dusburgietis pakartotinai vadina Gardino apylinkės gyventojus rusais (Scriptores rerum Prussicarum, I, 162 p.) Garsus XIV š. anglų poetas G. Chaucer vaizdavo kūrinyje „Canterbury Tals riterį, žygiavusį kovoti į Lietuvą ir į Rusiją (In Lettow hadde he reyssed and in Ruce). Čia Chaucerio minima Rusia tegalėjo būti tik Lietuva, nes jo riteris žygiavo kryžiuočių eilėmis.

Dvitaute D. Lietuvos Kunigaikštijos branduolys buvo lietuviškas nuo pat pradžių. Sostinė Vilnius išaugo senoje lietuviškoje žemėje. Valdancioji gediminaičių dinastija nesurūšėjo ir nesuortodoksėjo. Tiesa, nežinoma, kaip gimnazijai tapo stačiatikiams ir surusėjo, gavę valdas rusiškose srityse. Daug gediminaičių tapo rusais stačiatikais. Jie turėjo kunigaikščių titulą ir sudarė (drauge su riurikiečių kilmės didikais) kunigaikščių luomą. Kas turėjo progos pasikaityti neseniai išleista lietuviška 1529 m. Statuto vertima, galėjo pastebėti visur, kur kalbama apie luomus, pirmoje vietoje minimus kunigaikščius ir jau po to ponus (magnatus).

Tačiau Vilniaus d. kunigaikščių dvaras nesurūšėjo (ar nesugudėjo), nors du pirmieji gediminaičiai turėjo stačiatikiškas žmonas. Bet tuo pačiu metu jie gimnazijos ir su katalikiškais mūžūr kunigaikščiais. Be to, Gediminas laikė savo dvare pranciškonus ir d o m i n k o n u s. Jiems net bažnyčias pastatė Vilniuje ir Naugarduke. Dar žinoma, kad Algirdo dvare kelerius metus gyveno žymus pranciškonas misijonieris Filargas (kilimo graikas), buvęs Jogailos draugas. Deja, apie jo veiklą nieko nežinome. Didelės bažnytinės (schizmos) metu Pizos sinodas (1409) išrinko jį popiežium Aleksandru V.

Jau šis Gedimino įpėdinių sričių pasiskirstymas rodo, kad pirmieji gediminaičiai dar nepasisklido rusiškose platuose ir laikėsi beveik etnografinėje Lietuvoje. Į šį istorikų nepasitvirtą faktą pirmas buvo kiek atkreipęs dėmesį Maskvos istorikas Liubavskis. Jis įvykiams veikalė „Lietuvos-Rusijos valstybė“ (neseniai išleistas anastatiniam, t.y. be jokių pakeitimų leidinyje) 76 psl. s a k o : „Vyriausiosios (t.y. D. Lietuvos Kunigaikštijos) sritimi, į kurią traukė kitos žemės ir valdos, paliko, kaip ir seniau, teritoriją, buvusi pagrindiniu istoriniu kamieniu tos valstybės; (tas kamienas) — tai D. Lietuvos Kunigaikštija siaura to žodžio prasme (čia jo suprantama etnografinė Lietuva) su savo prieaugliais XIII, XIV š. pirmoje pusėje. Ši teritorija susidėjo iš pačios Lietuvos žemės, Rusijos, ypatinga siaura prasme paimtos, atseit, a p i m a n č i o s miestus ir apylinkes palei Bereziną ir jos prieupius, palei vidurinę Dnieprą ir Sožą, palei žemutinę Pripetę su Brastos žeme (be Palenkės)“. Šis Liubavskio nubrėžtas branduolys sudarė nuo Algirdo ir Kęstučio laikų dvi kunigaikštijas — Vilniaus ir Trakų. Herodėlis unijoje jos gavo ypatingas teises, kurios nebuvo duotos kitoms sritims. Jos padarytos vaivadijomis su savo atskirais kariuomenės daliniais, kuriems vadovavo jų vaivados. Vilniaus ir Trakų vaivados priklausė ir kaikiurių kitų valstybės sričių ir net kunigaikštijų kariuomenių vadovybės.

Si branduolinė valstybės teritorija pirmavo D. Kunigaikštijoje. Ji buvo kur kas tankiau gyvenama nei kitos valstybės dalys. Lietuvos lenkas istorikas Jakubovskis prieš I D. karą parašė studiją apie tautybų santykius Lietuvos D. Kunigaikštijoje prieš Liublino uniją (studija išversta į lietuvių kalbą). Jis pagal 1528 m. kariuomenės

sarašą įrodinėjo, kad lietuviškos D. Kunigaikštijos dalys su artimomis rusiškoms sritims duodavo beveik tiek kariuomenės, kiek likusios valstybės dalys. Tai įrodymas daug didesnį gyventojų tankumą ir geresnį susitvarkymą. Lietuviškose dalyse buvo daug daugiau d. kunigaikščio dvarų ir jų ūkinis lygis augštesnis nei kitose vietose. Šioje centrinėje dalyje ir patys magnatai, kaip Radvilai, Alšėnu kunigaikščiai, Goštautai ir kiti turėjo savo dvarus. Augštas valstybinės vietos užimdavo beveik vien katalikai, bent kilimu lietuviai (daugiausia). Kai d. kunigaikštis 1522 m. paskyrė Trakų vaivada Konstantiną Ostragiškį (garsaus Oršos mūšio laimėtoja), stačiatiki, subruzo vietos didikai. Jie pasirėmė jiems duota 1413 m. Herodėlis privilegija ir įrodinėjo, kad vaivada, kaštelionu ir panašios augštos vietos priklausė vien katalikams lietuviams, o ne schizmatikams rusams. Karalius turėjo nusileisti ir duoti pažadą ateityje, be ponų tarybos pritarimo, skirti vaivadas, kaštelionus tik katalikus, o ne rusus schizmatikus.

8. Politinis skirtumas tarp lietuviškos ir slaviškos dalies

Be ideologinio-religinio skirtumo tarp lietuviškos ir slaviškos D. Lietuvos Kunigaikštijos dalies, buvo ir politinis jau Gedimino laikais.

Kaip jau minėta, nuo pirmųjų gediminaičių Lietuva pradėjo greitai plėstis į slaviškus kraštus. Tolimi rusiškų miestai, kaip Kievai ir Smolenskai, buvo jai ne Gedimino valdžioje, tai bent jo įtakoje. Kieve sėdėjo valdovu, kaip lenkų istorikas H. Paškievič irėdė, Gedimino brolis Teodoras; Smolensko kunigaikštis vienoje sutartyje su rygiečiais pavadino Gediminą savo vyresniojo broliu. Tai ano meto diplomatinę kalbą reiškė tam tikrą priklausomybę Gediminui. Nors Gedimino valdžia siekė plačias rusiškąs sritis, tačiau valdžios kamieniu teikiama etnografinė Lietuva su aplinkinėmis jau nuo mindauginių laikų prie jos prisilietusiomis rusiškoms žemėms. Tik etnografinėje Lietuvoje ir su jai artimais rusiškais pakraščiais gavo 5 iš 7 Gedimino įpėdinių valdas dar tėvui esant gyvam. Du likusieji (Narimantas ir Liubartas) buvo paskirti, rodos, vien rusiškoms sritim valdyti. Pirmasis gavo Turovą-Pinską, antrasis — Volyniją su Lucku. Liubartas gavo Lucką su Volynija vedybų keliu, panašiai kaip Algirdas Vitebską.

Jau šis Gedimino įpėdinių sričių pasiskirstymas rodo, kad pirmieji gediminaičiai dar nepasisklido rusiškose platuose ir laikėsi beveik etnografinėje Lietuvoje. Į šį istorikų nepasitvirtą faktą pirmas buvo kiek atkreipęs dėmesį Maskvos istorikas Liubavskis. Jis įvykiams veikalė „Lietuvos-Rusijos valstybė“ (neseniai išleistas anastatiniam, t.y. be jokių pakeitimų leidinyje) 76 psl. s a k o : „Vyriausiosios (t.y. D. Lietuvos Kunigaikštijos) sritimi, į kurią traukė kitos žemės ir valdos, paliko, kaip ir seniau, teritoriją, buvusi pagrindiniu istoriniu kamieniu tos valstybės; (tas kamienas) — tai D. Lietuvos Kunigaikštija siaura to žodžio prasme (čia jo suprantama etnografinė Lietuva) su savo prieaugliais XIII, XIV š. pirmoje pusėje. Ši teritorija susidėjo iš pačios Lietuvos žemės, Rusijos, ypatinga siaura prasme paimtos, atseit, a p i m a n č i o s miestus ir apylinkes palei Bereziną ir jos prieupius, palei vidurinę Dnieprą ir Sožą, palei žemutinę Pripetę su Brastos žeme (be Palenkės)“. Šis Liubavskio nubrėžtas branduolys sudarė nuo Algirdo ir Kęstučio laikų dvi kunigaikštijas — Vilniaus ir Trakų. Herodėlis unijoje jos gavo ypatingas teises, kurios nebuvo duotos kitoms sritims. Jos padarytos vaivadijomis su savo atskirais kariuomenės daliniais, kuriems vadovavo jų vaivados. Vilniaus ir Trakų vaivados priklausė ir kaikiurių kitų valstybės sričių ir net kunigaikštijų kariuomenių vadovybės.

Si branduolinė valstybės teritorija pirmavo D. Kunigaikštijoje. Ji buvo kur kas tankiau gyvenama nei kitos valstybės dalys. Lietuvos lenkas istorikas Jakubovskis prieš I D. karą parašė studiją apie tautybų santykius Lietuvos D. Kunigaikštijoje prieš Liublino uniją (studija išversta į lietuvių kalbą). Jis pagal 1528 m. kariuomenės

sarašą įrodinėjo, kad lietuviškos D. Kunigaikštijos dalys su artimomis rusiškoms sritims duodavo beveik tiek kariuomenės, kiek likusios valstybės dalys. Tai įrodymas daug didesnį gyventojų tankumą ir geresnį susitvarkymą. Lietuviškose dalyse buvo daug daugiau d. kunigaikščio dvarų ir jų ūkinis lygis augštesnis nei kitose vietose. Šioje centrinėje dalyje ir patys magnatai, kaip Radvilai, Alšėnu kunigaikščiai, Goštautai ir kiti turėjo savo dvarus. Augštas valstybinės vietos užimdavo beveik vien katalikai, bent kilimu lietuviai (daugiausia). Kai d. kunigaikštis 1522 m. paskyrė Trakų vaivada Konstantiną Ostragiškį (garsaus Oršos mūšio laimėtoja), stačiatiki, subruzo vietos didikai. Jie pasirėmė jiems duota 1413 m. Herodėlis privilegija ir įrodinėjo, kad vaivada, kaštelionu ir panašios augštos vietos priklausė vien katalikams lietuviams, o ne schizmatikams rusams. Karalius turėjo nusileisti ir duoti pažadą ateityje, be ponų tarybos pritarimo, skirti vaivadas, kaštelionus tik katalikus, o ne rusus schizmatikus.

9. Iš Lenkijosėjusios vakarietiškos kultūros įtaka lietuviams ir slavam (gudams)

Nuo XVI š., kai dėl artimų santykių su Lenkija lenkiškumas ėmė smarkiau skverbti į Lietuvą, jis labiausiai palietė centrinę D. Kunigaikštijos dalį, bet neaplenkė nei slaviškų (gudiškų) jos dalių. Bajoriškoms laisvės magėjo ir lietuviams katalikams bajorams, ir slavam stačiatikiams.

Iš plintančių bajoriškų laisvųjų išriedėjo didelės reformos 1565–66 m. Šiuo metu visa valstybės teritorija buvo susiskirstyta į 15 vaivadijų. Tuo būdu politinis skirtumas tarp lietuviškojo valstybės kamieno ir gudiškojo iš dalies išsilygino. Tuo pačiu metu vakarietiškoji katalikiška kultūra skverbėsi ir į gudiškąs dalis per 1566 m. Brastojų sutartą bažnytinę uniją, kur stačiatikiai įsijungė į Katalikų Bažnyčią, pasilikę savas turėtas apeigas ir papročius. Kai gudiškose srityse atsirado su Katalikų Bažnyčia susijungusių stačiatikių, vadinamųjų unitų, Vilniaus vyskupija apėmė ir didelių gudiškų plotus. Bet vyskupija darė skirtumą tarp senosios jos dalies ir naujosios gudiškios. Tą skirtumą pažymėjo įsteigdamas 1619 m. Gudiškos-Baltarusius (Albae Rusiae) arkidiekanatą šalia nuo seniau buvusio Vilniaus arkidiekanato (žiūr. „Relaciones status diocesis in Magno Ducatu Litvany“ (t.y. D. Lietuvos Kunigaikštijos) sritimi, į kurią traukė kitos žemės ir valdos, paliko, kaip ir seniau, teritoriją, buvusi pagrindiniu istoriniu kamieniu tos valstybės; (tas kamienas) — tai D. Lietuvos Kunigaikštija siaura to žodžio prasme (čia jo suprantama etnografinė Lietuva) su savo prieaugliais XIII, XIV š. pirmoje pusėje. Ši teritorija susidėjo iš pačios Lietuvos žemės, Rusijos, ypatinga siaura prasme paimtos, atseit, a p i m a n č i o s miestus ir apylinkes palei Bereziną ir jos prieupius, palei vidurinę Dnieprą ir Sožą, palei žemutinę Pripetę su Brastos žeme (be Palenkės)“. Šis Liubavskio nubrėžtas branduolys sudarė nuo Algirdo ir Kęstučio laikų dvi kunigaikštijas — Vilniaus ir Trakų. Herodėlis unijoje jos gavo ypatingas teises, kurios nebuvo duotos kitoms sritims. Jos padarytos vaivadijomis su savo atskirais kariuomenės daliniais, kuriems vadovavo jų vaivados. Vilniaus ir Trakų vaivados priklausė ir kaikiurių kitų valstybės sričių ir net kunigaikštijų kariuomenių vadovybės.

Si branduolinė valstybės teritorija pirmavo D. Kunigaikštijoje. Ji buvo kur kas tankiau gyvenama nei kitos valstybės dalys. Lietuvos lenkas istorikas Jakubovskis prieš I D. karą parašė studiją apie tautybų santykius Lietuvos D. Kunigaikštijoje prieš Liublino uniją (studija išversta į lietuvių kalbą). Jis pagal 1528 m. kariuomenės

Atsiųsta paminėti

Mykolas Krupavičius, ATSIMINIMAI. Aplankas dail. Vytauto Virkauso. 364 psl. kietais viršeliais, kaina \$10. Išeido 1972 m. Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje. Spausdino „Draugo“ spaustuve, 4545 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Varpas nr. 11, 1972 m. Varpininkų filiterių draugijos leidžiamas žurnalas, redaguojamas Antano Kučio, gaunamas pas administratorių T. Briškaitį, 1214 N. 16 Ave., Melrose Park, Ill. 60160, USA.

Moteris nr. 3, gegužė-birželis. Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos leidžiamas žurnalas. Adresas: 1011 College St., Toronto 4, Ont., Canada.

Aidai nr. 4, gegužė. Mėnesinis kultūros žurnalas, redaguojamas dr. J. Girmiaus, leidžiamas Tėvų pranciškonių. Administratorius — T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

JUOZO GRUSO „HERKU MANTA“ pastatė Pristavonij kaimo jaunimas Seinų apskrityje. Gegužės mėnesį įvykusi premjera susilaukė net 500 žiūrovų. Režisavimą mokytojas Jonas Jankeliūnas, scenoaiščiausias Anicetas Marteckas, Kristina — Teresė Radzevičiūtė, Ragūna — Kęstutis Žilinskas, Nomedą — Teresė Gadlauskaitė, Koltį — Jurgis Žilinskas, Samilį — Algis Tumelis, Eisučių — Juozas Valinčis, Hircaldą — Juozas Kaleikynas, Sachę — Jonas Valinčis, kanklininką — Bronius Samulevičius. Saviveiklininkams aktoriams sukurti vaidmenys daug padėjo magnetofono juoston įrašytas „Herkaus Manto“ spektaklis, su profesionaliais aktoriais transliuotas Vilniaus radijo. Pristavoniškiai „Herku Manta“ jau suvaidino ir Žagarose, o dabar ruošiasi gastrolėms Klevuose ir Kalinau.

URUGVAJUS LIETUVIAI išleido vestuvinių apeiginių dainų plokštelę „Laimės Nemunėlis“, įdainuotą Vilniuje V. Bartusevičiaus vadovaujamo ansamblio „Lietuva“. Ilgo grojimo plokštelė kainuoja 1.200 pezų arba \$1.50. Ją platina Urugvajaus Lietuvių Katalikų Draugija, tautinių šokių šventėje ir pasaulio lietuvių jaunimo kongrese dalyvavęs ansamblis „Ažuolynas“, Tėvų jėzuitų vadovaujama lietuvių parapija. Kreipitis šiuo adresu: Rev. J. Giedrys, Belgica 1765—Cerro, Casilla 2313, Montevideo, Uruguay.

FOTOGRAFO ALGIRDO GRIGAIČIO karuseliniškams skirtą nuotrauką ciklą paskelbė „Chicago Guide“ žurnalas. Ciklas pradėdamas paties A. Grigaičio parašytu įvadiniu žodžiu ir baigiamas uždarytu karuselinių nuotraukų rūko fone. Vaizdai atskleidžia šių užmirštų publikos linksmintojų darbą. Juose — darbai atsidavę didžiojo rato sukėjas, žmonės šaukiantis žaidimų vedėjas, besispyšantys smulkių prekių pardavėjai, būdelėje meškiukų apsuptas vienišas žmogus, neįstengias sudominti lankytojų savo siūlomų žaidimų, sušalusios, riestainius pardavinėjantios mergaitės profilis. Šis vaizdinis A. Grigaičio pasakojimas yra gili žmonių studija, atskleidžianti ne tik išorinį, bet ir vidinį jų pasaulį.

AMERIKIEČIŲ ORBITON AP-LINK ZEMES rutulį išsautas satelitas tiria ekologinius ir geologinius reiškinus vandenyno pakrantėse. Jo duomenis, liečiančius Delaware valstybės pakrančių vandens taršą, apibendrina 32 specialistai iš College of Marine Studies institucijos, priklausantys Delaware universitetui. Šios grupės vyriausiu vadovu yra paskirtas geografas prof. dr. Vytautas Klemas.

MILASIAUS BICILIŲ DRAUGIJOS Paryžiuje išleistas naujausias metinis 60 psl. sąsiuvinis beveik išsistai yra skirtas O. L. Milasiaus pastutiniam veikalui „Saulius iš Tarsos“. 1971 m. Silvaire leidyklos išleistas „Saul de Tarse“ užbaigia O. L. Milasiaus trilogiją, kuriai priklauso „Miguel Manaros“ (1911 m.) ir „Mephisobeto“ (1912 m.) veikalai. Spėjama, jog „Saulius iš Tarsos“ O. L. Milasiaus parašė 1913 m., bet jis buvo surastas tik po jo mirties. Draugijos sąsiuvinyje yra trys „Saulių ir Tars“ nagrinėjantys rašiniai: Andre Lebois — „Un grand Milos posthume: Saul de Tarse“ („Didelis Milasiaus pomirinis palikimas: Saulius iš Tarsos“, Marcel Schaeffelt — „Versification et poesie dans Saul de Tarse“ („Sauliaus iš Tarsos eilėdara ir poezija“), Jean Bellem-Noel — „Le chemin de Damas et le chant des pierres“ („Damasko kelias ir akmenų giesmė“). Sąsiuvinyje taipgi pranešama draugijos garbės nario Henri Tomasi mirtis. Šis prancūzų kompozitorius O. L. Milasiaus „Miguel Manara“ panaudojo savo operai, kuri nuo 1952 m. statoma Prancūzijos teatruose, o 1971 m. kovo 12 d. su Pierre Michel Le Conte diriguojamu Prancūzijos radijo ir televizijos orkestru buvo transliuota visam pasauliui.

LIETUVOS POLICIJOS buvusiu tarnautojų klubas „Krivulė“ Chicagoje baigia ruošti atsiminimų pūbdžio knygą. Jeigu kurie buvusieji policijos tarnautojai savo atsiminimais galėtų prisiturtinti jos turinį, prašomi įrašyti atsimintį iki š.m. rugėjo mėnesio redakcinės komisijos pirm. Povilui Dirkiui, 9044 West 30th St., Brookfield, Ill. 60513.

DAINU IR ARIJŲ ilgo grojimo plokštelę su kompoz. Vlodo Jakubėno fortepijono palyda išleido sopranas Janina Nomeikaitė-Armonienė. Pirmoje pusėje yra A. Gudauskienės daina „Daug pavasarių“, O. Metrikenės — „Jado auskarai“, J. Zilviečiaus — „Ratai“, J. Gruodžio — „Rugliagėlės“, K. V. Banaicio — „Tulpės“, Vl. Jakubėno — „Gėlės iš šieno“, G. B. Pergolesi — „Jei tu myli“, J. B. Weckerlin — „Pasakyk, mamyt!“ Antroji pusė pradedama trim Schumanno, Greččinovo, F. Šopeno dainomis ir baigiama keturiu operų arijomis — J. Karnavičiaus „Gražinos“, Ch. Gounod „Fausto“, G. Puccini „Gianni Schicchi“, A. Thomas „Mignon“. Plokštelės kaina — \$5, persiuntimas — \$0.50. Gaunama šiuo adresu: Mrs. J. Armonas, c/o R. Bludnikas, 1 Peak Hill Dr., Rochester, N. Y. 14625, USA.

OKUPUOTOJŲ LIETUVOJ

SOL. VACYS DAUNORAS grįžo iš Italijos, kur dalyvavo Milano La Scala žymaus tenoro A. Pertile atminimui skirtuose koncertuose. Jis giedojo boso partiją G. Verdi kūrinyje „Requiem“, kurį, be V. Daunoro, atliko mezzo-sopranas B. Kosova iš Bulgarijos, tenoras H. Kłosinskis iš Lenkijos, sopranas J. Viner iš V. Vokietijos, Vengrijos simfoninis orkestras ir choras su dirigentu S. Pineciu. Šiuo kūriniu buvo paminėtas La Scala tenoro ir Milano konservatorijos prof. A. Pertile mirties dvidešimtmetis. Vilniuje Vacio Daunoro laukė kvietimas iš Tulūzos operos teatro atlikti Marselio vaidmenį G. Meyerbeer operoje „Hugenotai“. Tulūzos tarptautiniame konkurse V. Daunoras yra išsikovojęs geriausio boso vardą, laimėjęs didįjį prizą. Apie gautą kvietimą jis pasakoja: „Keturi spektakliai, kuriuose dalyvausiu, įvyks spalio mėnesį. Tai pirmas toks atvejis mano kūrybinėje biografijoje, kai sudarau sutartį su panašaus masto operos teatru. Jis reikšmingas tuo, kad man teks atstovauti mūsų dainavimo kultūrai Prancūzijoje. Tulūzos operos teatras turi puikų orkestrą, pasižymi gera akustika, scena atitinka šiuolaikiniam reikalavimams. Malonu bus dar kartą susitikti su reikliais Tulūzos žiūrovais, o dabar didesnę laiko dalį tenka skirti pasirodymui.“

KULTURINIŲ RYŠIŲ KOMITETE

buvo surengta literatūrinė popietė, kurioje dalyvavo trys svečiai iš JAV — rašytojas Kazys Almenas, poetė Vitalija Bogutaitė-Kieblėnė ir literatūros kritikas Kęstutis Keblys. Savo eilėraščių skaitė vietiniai poetai — V. Palcinskaitė, J. Vaičiūnaitė, A. Baltakis, J. Graičiūnas, M. Martinaitis, J. Strielkūnas ir V. Šimkus, V. Mykoliaičio-Putino eiles — dramos aktorius L. Noreika. Džiukiškų dainų padainavo liaudies dainininkė V. Janulevičiūtė. Popietės dalyvis su savo kūryba supažindino ir V. Bogutaitė-Kieblėnė. Pokalbį apie tėvynę ir išeiviją gyvenančių rašytojų kūrybą taipgi dalyvavo V. Kazakevičius, poetas V. Reimeris, literatūros kritikai R. Pakalniškis, A. Butys ir K. Nastopka. Popietės metu buvo parodyti dokumentiniai filmai apie D. Poškos baublius, rašytojus I. Simonaitį ir V. Mykoliaičio-Putiną.

KOMPOZ. JURGIO GAIZAUSKO vadovaujama Trakų saviieiklininkų kaimiška kapela „Galvė“ išvyko į pasaulinį liaudies folkloro konkursą Briuselyje, atrankinėse varžybose įveikusi Maskvos jaunimo dainų ir šokių ansamblį. „Galvės“ repertuare yra A. Bražinsko maršas „Žalioji rūta“, J. Navikausko „Jaunavedžių valsas“, J. Gaizausko „Mūsų kaimo gegužinė“ ir eilės kitų kūrinių. Pasibaigus konkursui, „Galvė“ dešimtį dienų koncertuos Belgijoje ir šešias dienas Olandijoje.

DAINU IR OPERŲ ARIJŲ rečitalij Vilniaus filharmonijos salėje turėjo tenoras Virgilijus Noreika. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta J. Indros, A. Kačanausko, R. Žigaičio, J. Karoso, B. Dvariono, V. Kairiūkščio dainoms bei romansams, antroji dalis — Vakarų klasikais. Koncertą recenzavęs Vilniaus konservatorijos dainavimo katedros vedėjas Zenonas Paulauskas giria V. Noreikos dramatinę įtampą ir meninę tiesą J. Halevy „Žydės“ Eleazar arijoje, vengima saldaus sentimentalumo Ch. Gounod „Fausto“ kavatinėje, romantinį polėkį J. Massenet „Elegijoje“ ir F. Liszto dainoje „Kai šis miegu“. Z. Paulauskas daro reikšmingą išvadą: „Kokio augšto sceninio meistriškumo ir vokalinės technikos viršūnė V. Noreika nepasiekė operos scenoje, didžiausia jo jėga — lyrika. Todėl norisi palinkėti dainininkui dar plačiau propaguoti mūsų kompozitorių vokalinę kūrybą ir lietuvių liaudies dainų turtus...“ Solistui akompanavo pianistė Zana Noreikienė.

UNITED TRUST REALTOR

WINDERMERE — ANNETTE, \$21,500 prašoma kaina, 6 kambarių atskiras namas su garažu ir įvairių patalpų. Atyvaus šildymo, didelis sklypas. Arti susisiekimo ir krautinių. Palikimas.

BLOOR — JANE, 5 kambarių vienaaukštis (bungalow), atskiras, mūrinis su garažu ir įvairių patalpų. Viena skola. Didelis kambariai. Įrengtas rūšys.

SWANSEA, \$34,500 prašoma kaina, 5 kambarių, atskiras mūrinis namas su privačiu įvairių patalpų. Moderni virtuvė. Daug gerų priedų. Įrengtas rūšys.

BLOOR—BERESFORD, \$33,900 prašoma kaina. Atskiras mūrinis namas su privačiu įvairių patalpų. Dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Garažas ir įvairių patalpų. Viena atvira skola.

KINGSWAY, \$35,900 prašoma kaina. Parūpiname lengvomis sąlygomis. **B. SAKALAS. Tel. 762-8255**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kas valandos:	MOKA:
Pirmad.10-3	už term. indėlius 2 metams.....6½%
Antradi.10-3	už term. indėlius 1 metams.....6¼%
Trečiadi. uždaryta	už taupomąsias s-tas (savings).....6 %
Ketvirtadi.10-7	už depozitus-čekių s-tas.....5½%
Penktadi.10-8	
Šeštadi.9-12	DUODA PASKOLAS:
Sekmd.9-30-1	asmeninės — iki \$10.000 8½%
	nekiln. turto — iki \$50.000 8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaujų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Pirmame mokėjime už nekiln. turta, telefona, elektrą, vandenį ir dujas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

MOLTON — AIRPORT RD. Dovanų ir smulkių prekyba. Idealus verslas vedusį porai. Krautuvė yra šioje plazoje. Įmokėti tik \$2.000. **JANE — ANNETTE**. Prie Jane gatvės mūrinis namas — krautuvė ir dviejų miegamųjų butas viršuje. Krautuvė tinkama betkokiam verslui ir galima tuoj užimti. Vieta dviem automobiliams pastatyti. Įmokėti apie \$7.000. **BERESFORD — ARDAGH**. Atskiras mūrinis šešių kambarių vienos šeimos namas. Arti mokyklų ir mažo parko. Įmokėti \$7-8.000. **BLOOR — DUNN**. Du butai po 5 kambarius, atskiras namas. Viskas įrengta dvi šeimoms. Didelis kiemas, dvigubas garažas. Įmokėti \$10.000 ir viena atvira skola 10-čiai metų. **HIGH PARK — BLOOR**. Naujesnės statybos originalus dvibutis — 10 kambarių. Vandeniu-alyva šildomas, dvigubas garažas su privačiu privačiu. Graži ir rami vieta. Įmokėti prašo apie \$15-20.000. Namai be skolų. **RONCESVALLES — HIGH PARK BLVD.** Krautuvė ir du butai 3 ir 5 kambariai. Ideali vieta betkokiam verslui. **PACIFIC — HUMBERSIDE**. Dviejų metų senumo, gražių plytų moderniai įrengtas 7 kambarių namas. Didelis sklypas, garažas su privačiu privačiu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKES, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus **YYT. V. GIRDAUSKAS**

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstoigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — **J. GUDAS**
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD. TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

WASAGOJ prie pranciskų stovyklos 3 miegamųjų su visais patogumais vasarnamais. Mažas įmokėjimas, žema kaina. **KIPLING — ISLINGTON**, 6 kambarių vienaaukštis (bungalow), užbaigtas rūšys, garažas, privatus įvairių patalpų. **BLOOR — JANE**, \$10.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 kambarių, du augštus, dideli kambariai, alyva-vandeniu šildomas, užbaigtas rūšys, garažas, šoninis privatus įvairių patalpų, rami gatvė, geras ir gražus namas.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos baidarių pirmenybėse V. Česūnas poroje su rusu laimėjo porinių baidarių rungtynes. Šiose varžybose jis dalyvavo pasaulinėje Miuncheno olimpiadoje. V. Česūnas yra Sovietų Sąjungos vieniečių baidarių meistras, tačiau dabar jis buvo numatytas tik porinių baidarių varžyboms.

Vilniaus Kibirkštės krepšininės dalyvavo Budapešto tarptautiniame turnyre ir laimėjo pirmą vietą. Kibirkštės įveikė visas priešininkes pasekmėmis: 73:49; 91:67 ir 75:53.

Po sovietų pirmenybių V. Česūnas poroje su J. Lobanovu dalyvavo baidarių lenktynėse, kurios įvyko netoli Stockholmo. Dvi dienas užtrukusios varžybose jie du kartus laimėjo pirmas vietas. Šiose varžybose V. Česūnas taip pat dalyvavo ir vienietės baidarės lenktynėse. Ir čia jis laimėjo pirmą vietą.

Maskevoj įvyko akademinio irklavimo pirmenybės, kuriose V. Butkus vienietės valtys varžybose laimėjo pirmą vietą. Tai buvo pasirošimas ateinančioms Sovietų Sąjungos pirmenybėms.

Akademinio irklavimo pirmenybėse sėkmingai dalyvavo ir G. Sidagytė-Ramokienė. Vieniečių valčių varžybose ji laimėjo pirmą vietą ir ketvirtą kartą tapo Sovietų Sąjungos meiste.

Lietuvos sklandymo XVI pirmenybės buvo surengtos Kaune. Moterų grupėje absoliučia meiste tapo kaunietė Regina Garmutė, vyrų — vilnietis Algis Račiūnas. R. Garmutė 100 km. nuotolį iš Kauno į Kapuską (Marijampolę) ir atgal įveikė per 2 val. 17 min. 26 sek. Tokį pat laiką skrydyje turėjo ir A. Račiūnas. Pirmenybės buvo prarastos keliose varžybose. Pergalę teko daugiausia taškų surinkusiems.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė, sėkmingai pasirodžiusi Britų Bendruomenės ir pasaulio stalo teniso pirmenybėse, skaitoma 2-ra geriausia žaidėja Britų Bendruomenėje. Sekančios Britų Bendruomenės pirmenybės bus 1973 m. pavasarį Britanijoje. Tada po trumpo pertraukos Jugoslavijoje įvyks pasaulio stalo teniso pirmenybės.

A. Siminkevičius praėjusią savaitę Londone dalyvavo Ontario jaunųjų (juvenile) golfo pirmenybėse, kur teko žaisti 36 skydus.

Krepšinio turnyras Wasagoje prasidės šį šeštadienį 12 val. Gerojo Ganotojo stovyklavietės aikštelėje.

Krepšinio stovykloje, kuri šiemet bus Priskėlimo parapijos stovyklavietėje, dalyvaus 200 krepšininčių iš visos Ontario provincijos. Stovyklon užsiregistravo labai gausus būrys Hamiltono Kovo krepšininčių. Stovyklavietėje, sėkmingai pasirodžiusi Britų Bendruomenės ir pasaulio stalo teniso pirmenybėse, skaitoma 2-ra geriausia žaidėja Britų Bendruomenėje. Sekančios Britų Bendruomenės pirmenybės bus 1973 m. pavasarį Britanijoje. Tada po trumpo pertraukos Jugoslavijoje įvyks pasaulio stalo teniso pirmenybės.

A. Siminkevičius praėjusią savaitę Londone dalyvavo Ontario jaunųjų (juvenile) golfo pirmenybėse, kur teko žaisti 36 skydus.

Kanados darbo ministeris "The Toronto Star" atstovui paskelbė naujus planus jaunųjų nedarbui sumažinti. 1971 m. Kanada turėjo 522.000 bedarbių, kurių net 225.000 nebuvo sulaukę 25 metų amžiaus. Panaši proporcija ir šiemet. Daugumas tokių jaunų bedarbių yra metę mokyklą, neturi jokių kvalifikacijų. Darbo jėgos ministerija, lig šiol pagrindinį dėmesį skyrusi vyresniųjų bedarbių apmokymui, dabar nukreips žvilgsnį į jaunuosius. Juos bus stengiamasi apmokyti darbovietėse, vyriausybės padėgiant 75% išlaidų darbdaviams.

TORONTO MIESTAS

Pranešimas

atmatų išvežimo reikalu

Kadangi **pirmadienis, RUGPJŪCIO 7**, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng.
gatvių priežiūros viršininkas

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

CLEAR-VISION

Tel. 532-7733

TV-HI-FI

Taisom ir parduodam prietaisom kainom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus

1613 DUNDAS Street West

Ed. Kondratas, siuvėjas

Individualus pritaikymas

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454
Toronto 3, Ont.

Angliškos vilnonės, "mohair", "terylene" medžiagos

Ateitininkų žinios

Stovykla Wasagoje jau įpusėjo. Pirmąją savaitę buvo 121 stovyklautojas. Didžiausias skaičius buvo iš Toronto — 65 stovyklautojai, antroje vietoje — Detroitas su 17 stovyklautojais.

Smulkus stovyklavietės aprašymas bus sekančiame "T2" numeryje. Stovykla uždaryta rugpjūčio 6, ateinantį sekmadienį, tuoj po 11 val. Mišių.

Skautų veikla

• Romuvos dešimtmečio šventė skautų-čių stovyklavietėje liepos 30 d. pradėta iškilmingomis pamaldomis vėlavų aikštėje. Mišias atnasa Mons. dr. J. Tadarauškas, kun. v. S. S. Kulbis, SJ, ir kun. v. S. A. Saulaitis, SJ. Pamokslą pasakė ir naują paminklinį kryžių pašventino Mons. dr. J. Tadarauškas. Iškilmingoji sueigė Kanados rajono vadovs v. S. K. Batūra pristatė eilę skautų ir vadovų, stovyklavusių pirmoje Romuvos stovykloje. Skautų žodį davė D. Marcyte, skautų — Ant. Baziliauskas, Andr. Baziliauskas; vilkiukų — J. Geležūnas. Skautų vadovus ir stovyklavietės darbuotojus šventės proga sveikino LSS tarybos pirmiosios p. A. Saulaitis, LS seserijos vyr. skautininkė v. S. L. Milukienė, KLB Toronto apylinkės valdybos vadovs — K. Asevičius, latvių skautų tel. LE 5-1584, akademikų skautų vadovs — S. G. Gedgaudienė, Detroito "Gabijos" tunti-ninkė ps. V. Baukytė, "Miško brolių" vadovs — S. A. Vaitiekaitis; raštu sveikino Toronto tautinių šokių grupę "Gintaras".

Specialiai į šią šventę atvykusiems svečiams LSS tarybos pirmiosios p. v. S. A. Saulaitis, LS seserijos VS v. S. L. Milukienė ir Mons. dr. J. Tadarauškas skautai-tės įteikė simboli-nių rankdarbių su įrašais bei stovyklautojų parašais. Daugiau kaip 40 skautininkų-kių priėmė stovyklautojų parada — 17 vienietų su vėlavomis pražygiavo, grojant "Miško brolių" orkestrui, kuriam vadovauja S. A. Vaitiekaitis. Skautiško jaunimo gretomis džiaugėsi apie 200 suvažiavusių svečių, kurie po iškilnių buvo pakviesti papiepti. Valgykloje Kanados rajono vadovs ir Romuvos valdybos p. v. S. K. Batūra padėkojo visiems dešimt metų Romuvą rėmusiems visokeriopu būdu. Saulėta šventės popietė sudarė svečiams puikias sąlygas atsigaivinti. Fox ežere paplaukioti baidarėmis, pabūti gamtoje.

• Romuvos dešimtmečio minėjimu pradėta antroji stovyklavimo savaitė. Viršininkas yra S. A. Baziliauskas, seserijos pastovyklės virš. — ps. P. Saplienė, vadovės — B. Palilytė, J. Sekutė, N. Gverzdytė, V. Baukytė, A. Banionytė, J. Kobelskytė, R. Kuprevičienė, B. Kvedarėnė. Brolijos pastovyklės įsijungė ps. dr. V. Kvedaras.

• Vilkiukų ir paukštyčių stovykla pasibaigė liepos 30 d. Stovyklavę 62 mažieji, vadovaujant skautų vyčių V. Turūtis, M. Rusino, L. Saplio, R. Marijūšis, R. Kalinauskio ir sesių B. Abramaitienės, A. Petrantonijaus, A. Senkevičiūtės, S. Kazilevičiūtės ir D. Barzdžiūtės.

• Ačiū pirmosios savaitės šeiminiškams: B. Kasperavičienei, R. Bartinkienei, L. Kontenienei, p. Jakaitienei, p. Kiršonienei, M. Steplūnaitienei, I. Mackevičienei ir p. Kiršoniui už visokeriopą talką.

• Nuolatiniai Romuvos rėmėjai R. ir B. Geležūnai paukojo stovyklavietei daugiau kaip \$1.500, užsakydami krepšinio aikštelės išasfaltavimą. Darbas buvo atliktas per dvi dienas, ir stovyklautojai jau naudojo naują aikštę. Didelis ačiū!

• Skautai-tės dėkoja V. Turūtai ir P. Imbrasui, paukojusiems audinio lenteles stovyklai; skautininkams L. Gvildienei — už valgyklos tvarkymą, R. Kuprevičienei — už prieplaukos priežiūrą ir vadovavimą jūrų skautų-čių stovykloms metu. Č. S.

• Toronto jūrų skautai dėkoja jūrų šauliams už padovanotus irklus, p. Juskevičienei — už mašiną maistui vežioti. A. E.

FRANESAMA APIE NAUJA

GYDOMAJA MEDŽIAGA

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, leidžianti greitai sušalinti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius. Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sušalinti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimais atvejais švelnėjant skausmams, išvykdam hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms odoms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei žvakių formose "Preparation H" vardu. Praskytkite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ELEKTROS RANGOVAS

Fleet Electric Co. Ltd.

Atlieku visus elektros

įrengimo darbus Toronte

923-7194. Sav. A. Ceponis

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

HIGH PARK-RONCESVALLES, apie \$10.000 įmokėti; didžiulis gražus 12-kos kambarių atskiras namas, 3 modernios virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, naujas garažas su plačiu įvairių patalpų. \$355 mėnesinės nuomos ir sau nemokama butą. Viena atvira skola.

HIGH PARK — RONCESVALLES, gražus didžiulis originalus dvibutis (duplex), vandeniu — alyva šildomas, balkonas, dvigubas garažas, beveik su 10 pėdų įvairių patalpų, užbaigtas rūšys, apie \$10.000 įmokėti, viena atvira skola 10 metų.

INDIAN RD. — BLOOR, pulkus, šurkščių plytų, 6 didelių kambarių atskiras namas, visai nauja moderni virtuvė bei prausykla, vandeniu — alyva šildomas, užbaigtas rūšys, garažas su plačiu įvairių patalpų, apie \$10.000 įmokėti.

WAUBAUSHENE — GEORGIAN BAY, komercinis žemės sklypas, arti vandens, pačiame miestelyje, galima statyti vasarnamį. Puiki vieta. Prašo \$4.000.

KINGSWAY — PRINCE EDWARD, pulkus 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, graži moderni virtuvė, šalia pristatytas garažas su privačiu įvairių patalpų, arti susisiekimo, skubus pardavimas, gražus kiemas, įmokėti apie \$8.000.

ORIGINALUS TRIBUTIS, maždaug 10 metų senumo; dideli gražūs butai su balkonais, \$7.200 nuomos, \$10.000 įmokėti, skubus pardavimas.

Didelis pasirinkimas vienaaukščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba Pr. Kerberis,
namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	
6% už taupymo s-tas	8% už asm. paskolas
6¼% už 1 m. term. dep.	
6½% už 2 m. term. dep.	8¼% už mortgičius
Kapitalas virš penkių milijonų dolerių	

ASMENINĖS PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaujų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienis. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — DUPONT, \$22.900, šeši šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, nauja šildymo krosnis, kvadratinis planas, gilus ir apšildomas rūšys, tinkamas poilsio kambariui.

RONCESVALLES — HIGH PARK, \$12.000 įmokėti, atskiras, plytinis, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 1 mortgičius, dvigubas garažas.

PEARSON — SORAUREN, \$5.000 įmokėti, atskiras, plytinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, įvairių patalpų. Turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko kitą namą.

\$6.000 įmokėti, 10 kambarių, plytinis, atskiras, 2 prausyklos, 2 virtuvės, dvigubas garažas, 8% atvira mortgičius; prašo \$33.900.

MISSISSAUGA — CAWTHRA, \$32.900 (back split) vienaaukštis (bungalow), 7 kambariai, pristatytas garažas, 6¼ mortgičius, 2 prausyklos.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turtine krautinių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLUDZIUS

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas nuo sąžiningiausiu. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI
IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PAVERGTUJŲ PARADAS

Pavergtųjų tautų paradą Čikagoje įvyko šeštadienį, liepos 22. Diena pasitaikė labai karšta, kaip ir visa praėjusi savaitė. Bet, pagal amerikietišku dienraščių pranešimus, kol paradą eiseną praštygiavo pro garbės tribūną, užtruko 1 val. ir 20 min. Tai, gi, pavergtųjų paradą, ir kurį buvo įsijungę per 20 tautų atstovai, daugumas jų su tautiniais drabužiais, buvo nemažas ir efektingas, nes visi dienraščiai apie jį rašė arba dėdė nuotraukas. Dėl paradą miesto susisiekimo vadovybė kitiems keliais turėjo nukreipti 20 autobusų linijų. Dienraštis "Chicago Sun-Times", aprašydamas pavergtųjų tautų paradą ir cituodamas kongr. R. C. Pucinskį pasakytą kalbą pietuose po paradą, per tris skiltis dėdė nuotrauką su parade dalyvavusiais lietuviais. Ryškiame plakate skaitome: "Zalnikauskas — ketvirtoji susideginusi auka sovietų pavergetojė Lietuvoje. Sankiamas laisvę pasaulio pagalbos, kad sovietinė vergija baigtųsi Lietuvoje". Šis ryškų plakatas "Sun-Times" dienraštyje atspausdintas Lietuvos trispalvių fone. Taip pat dienraščiai pabrėžė, kad Čikagos miesto burmistras R. Daley Pavergtųjų Tautų Savaitės progą išleido specialią proklamaciją.

TAUTINIS GRUPES

Tas patys dienraštis "Chicago Sun-Times" liepos 23 d. laidoje paskelbė idomą statistiką apie Čikagoje ir priemiesčiuose gyvenančias tautines grupes, kilusias iš Europos, bei jų judėjimą iš miesto į priemiesčius. 1960 m. duomenimis, Čikagoje ir priemiesčiuose gyveno 1.819.725 žmonės, kurių tėvai ar jie patys kilę iš Europos. 1970 m. duomenimis, tokių žmonių surasta 1.503.651. Didžiausia tautinė grupė Čikagoje ir priemiesčiuose sudaro lenkai. Į dešimties didžiųjų tautinių mažumų grupę įeina ir lietuviai. Jie yra septintoje vietoje: Čikagos mieste gyvena 31.629 lietuviai, o priemiesčiuose — 19.620. Dešimties didžiųjų taut. mažumų grupių tarpe Čikagoje ir apylinkėse žemiau už lietuvių stovi čekoslovakai, anglai ir jugoslavai. Visi neminimi ukrainiečiai, latviai, estai. Rusų skaičius duodamas gana didelis: Čikagoje — 64.179, priemiesčiuose — 40.656. Idomu, kad taut. mažumų grupės smarkiai mažėja Čikagos mieste, o auga priemiesčiuose, kur jų šiuo metu gyvena tik apie 50.000 mažiau, negu pačiame mieste. Iš to ryškiai matome, koks likimas ištinka kad ir lietuvių senasias kolonijas, parapijas. Europos taut. mažumos 1960 m. sudarė 32,3% visu Čikagos gyven-tojų, tuo tarpu 1970 m. — tik 23,4%. Ši išsami statistika dienraštyje paskelbta todėl, kad taut. mažumų grupės Čikagoje ir apylinkėse vis labiau ima reikauti, jog jų atstovai būtų renkami ir politinės konvencijos, ir svarbesnius pareigūnų postus. Statistika rodo, kad tokią reikalavimą teise jie turi.

FILMAVO PROF. A. SALI

Filadelfijoj gyvenantis vienas iš žinomųjų mūsų kalbininkų prof. A. Salyš sunkiai serga. LB švietimo tarnybos pastangomis kun. A. Kezys, SJ, liepos mėn. antrą savaitę buvo nuvykęs į Pensilvaniją, kur filmavo prof. A. Sali ir į jo rašytą profesoriaus testamentinius žodžius. Grį-

žęs į Čikagą, tuojau išskubėjo į skautų stovyklą Rake, kurėjo kapeliono pareigas. Rudenį pradėjęs prisėsti prie didžiojo darbo — paruoti albumą apie senąsias Pensilvanijos lietuvių kolonijas, kuriam žodinį tekstą teks man parašyti. Gegužės mėn. senuosiuose Pensilvanijos anglies kasyklų rajonuose, kur ir dabar tebegyvena nemažai lietuvių, kun. A. Kezys padarė per 2.000 nuotraukų. Darbą pradėti įgalino prel. J. Karalius su \$1.000 asmenine auka.

PRASIDĖS KRAUSTYMASIS

Rugsėjo 10 d. su didelėmis iškilėmis Čikagoje bus atidarytas ir jaunimui bei lietuvių visuomenei perduotas naujasis Jaunimo Centras, kurį pastatė Tėvai Jėzuitai gausiomis visuomenės aukomis. Nevenias Kanados lietuvių, dalyvavę II jaunimo kongrese ir IV taut. šokių šventėje, matė naujuosius Jaunimo Centro rūmus ir jais gėrėjos. Artimiausiu laikui į naująjį pastatą pradės persikraustyti muzikologijos ir foto archyvai. Mūsų muzikos veteraną prof. Žilevičių, 81 m. amž., išauginusį didžiulį Lietuvių Muzikologijos Archyvą, kuriame yra sukurta gerokai daugiau kaip 200.000 įvairių muzikų liečiančių vienetų, spaudžia rūpesčiai. Profesorius glbiai susirūpinęs: kas irengs naujosios patalpos lentynas, kas padės tą didžiulį turką perkraustyti? Mokėti nėra iš ko, nes archyvo lide turima tik apie \$300. Tokia suma šiais laikais yra menkė. Archyvą pasiimti ar jį čia globoti labai norėtų dabartinė okupuotos Lietuvos valdžia. Bet prof. J. Žilevičius tą milžinišką muzikinį turką nori išsaugoti būsimai nepriklausomai Lietuvai. Didžiųjų muzikologijos archyvo talikinių tarpe vis buvo Valerijonas Šimkus, bet jis šiuo metu yra sunkiau susirgęs ir gydyosi klinikoje. Gal jo prašymą išgirs mūsų bendrinės institucijos?

ARCHYVAI IR GYVYBĖ

Kalbėti apie įvairius lietuviškus archyvus pas mus nepadeda, nes daugelis galvoja, kad archyvai tai tik praetis liekanos, o mums reikia rūpintis dabartimi ir ateitimi. Į tai reikala kitaip žiūrėti. Lietuvos valdžia, kuri archyvus augštai vertina ir juos globoja. Todėl nebe reikalo ir ponai iš Vilniaus savo žvilgsnius godžiai kreipia ir į prof. J. Žilevičiaus muzikologijos archyvą Čikagoje. Jo turtai nekartą yra pasinaudoję ir Lietuvių gyvenantieji muzikai, atvykę svečiuosna į Čikagą. Tokiems svečiams archyvo durys visada atidarytos, ir prof. Žilevičius pasiryšęs patarnauti, kaip kad patarnavo ir patarnauja nevienam išeivijos lietuviui, ruošiančiam magistrą ar doktoratą laipsnį studijiniams darbus iš muzikos sritys. Jaunimas, ruošiantis mokslinius darbus iš lietuviškos ar istorijos, gausiai naudojasi privačiu red. Br. Kvikišo archyvu, vienu iš turtingiausių visoje Čikagoje. Taip pat paskiri mokslininkai ir studentai neužmiršta Pasaulio Lietuvių ir Balzeko archyvų, nes ten yra gana daug ypač išeivijos lietuvių liečiančių medžiagos. Tad vis nauji ir nauji mokslininkai darbai, parašyti pasinaudojus medžiaga sukurta lietuvių archyvuose, liudija, kokie jie yra reikšmingi šiomis dienomis, ypač augant naujomis lietuvių mokslinekų kartoms.

SKAITYTOJAI PASISAKO

BRAZINSKŲ PADĖKA

Mums pasiekus laisvą pasaulį 1970 m. spalio 15 d., Jūs, Kanados lietuviai, pirmieji pasiuntė mums laikraštį "Tėviškės žiburiai". Nors jie kelyje kartais ilgai užtrunka, net žūsta, bet mes jaučiam normalų pulsą Jūsų mums siunčiamų "Tėviškės žiburių", kurie ir šiandien mus aplanko. Mes džiaugiamės Kanados lietuvių organizuotumu. Jūsų spauda, lietuviška visuomeninė veikla. Jūsų "Tėviškės žiburiai" tešviečia visiems lietuviams. Priimkite mūsų karštus linkėjimus. Tariam nuosirdų lietuvišką aciu, aciu.

Pranas Brazinskas

Algirdas Brazinskas

Turkija, 1972 m. birželio 12 d.

Redakcijos pastaba. Išstius metus "T2" p.p. Brazinskams buvo siunčiami oro paštu. Išlaidas apmokėjo St. Kuzmas.

A. A. LIETUVIŲ DRAUGAS

Kas gyvena Seligenstadto DP stovykloje, labai gerai prisimena dr. Wilhelm Linsenmaler. Jis buvo anglų kalbos mokytojas, nukentėjęs nuo nacių, labai palankus lietuvių reikalams. Jis buvo toks paprastas, kaip ir lietuviai, ir pasidavė mūsų draugui. Iš jo pamokų jau galėjome susisiekti šiam krašte angliškai. Gal kiti užmiršo jo draugiškumą, bet man reikėjo tęsti. Ir kai Velykų proga savo mokytojų pasiunčiamą knygą apie S. Kudirką ir kun. A. Šeškevičiaus kalbą sovietiniam teisme, negavau atsakymo. Tik prieš keletą dienų gavau atsakymą iš jo žmonos Annes, kad jis mirė nuo širdies smūgio. Prieš mirtį pasakė, kad draugystė daugiau lemia, negu mirtis.

K. Činčius

LAIKRAŠČIAI

P. Stravinską rašė "T2", kad jam nepatiko straipsnis "NL" ir paprašė jos nebesiųsti. O ar P. Stravinskio straipsniai visiem patinka? Juk yra

KONGRESINĖ STOVYKLA ROMUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Kryžius ir žibintai

Antradinių literatūros vakarui, kurį pravedė Marytė Saulaitė, susirinkome ir jauzavietę. Savo kūrybą skaitė H. Nagys ir A. Vaičiulaitis. Deja, daugumas žiūrovų pagrindinį dėmesį turėjo skirti kovai su uodais. Po to — susikaupimo momentas. Su kryžiumi ir uždegtais žibintais susirinkę plačioje aikštėje, diskutavom R. Kalantos ir kitų suidiginimus. Diskusijų metu įspūdingai liepsnojo meniškai sukurta lauzas, iš kurio vėliau liko tik mažos liepsnelės. Ten pat, aikštėje, juodo dangaus priedangoje buvo laikomos šv. Mišios. Salėje buvo galima pamatyti kitą kun. A. Kezio filmą "Dvylika", o megejai prie lauzo tęsė literatūros vakarą.

Trečiadienį modernių šokių vakarą pravedė torontietė Jūratė Čeponkutė. Grojo specialiai pakviestas į stovyklą modernios muzikos orkestras.

Tarptautiniam vakarui ketvirtadienį vadovavo S. Martinkutė iš Kanados. Gal jau uodų mažiau teliko, o gal jie sotesni buvo, nes publika galėjo visą programą ramiai stebėti. Pasirodymų buvo daug. Pasižymėjo Urugvajaus tautinių šokių grupė "Azuolynas", ypač gražiai pašokdama "Malūnėlį". JAV jaunimas suvaidino "Jūratės ir Kas tyčio" tema trumpą, juokingą operetę. Dainininkų mūsų tarpe netrūko. Berniukų sekstetas "Basa" iš Kanados padainavo savo sukurto žodžius apie stovyklos gyvenimą, pritaikytus gerai žinomai melodijai. Ir dar kartą visus nudžiugino kvintetas "Baltija" savo dainomis.

Lietuvos kelias

Po šios programos susirinkome visi salėje. Ten buvo skaid-

ri tokių, kurie juos kritikuoja. Ar dėlto reikia nustoti juos skaityti? "T2" yra daug patriotinių straipsnių, ypač įžanginių, bet pasitaiko, kad gal kalbas ir nepatinka. Ar dėlto reikia atsisakyti jų prenumeratos? Aš skaitau "T2" nuo pirmojo numerio ir skaitysiu, kol gyvas būsiu. Taipgi ir "NL". Abudu yra geri Lietuvos reikalų gynėjai ir abudu vienodai remini. Juk ir J. Kardelis sakė, kad abiem laikraščiam Kanadoje yra dirva.

P. Liaukevičius

MANGĖDA

Lietuvius studentas, studijuojantis viename Kanados universitete, pasakoja: "Kai motina mane mažą mokė lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti, aš nebuvau patenkintas, nes lietuvių kalba man buvo sunkesnė už anglų kalbą. O taip pat tas lietuvių kalbos mokymasis man trūkdė žaisti su draugais. Dabar aš esu studentas, bet savo tėvų kalbos gerai nemoku."

Kartą sutikau anglą studentą, kuris buvo taip susidraugavęs su lietuvišiais, kad šokdavo lietuvių tautinius šokus, dėvėjo lietuvių tautinį kaklaraštį ir išmoko lietuvių kalbos. Man gėda, kad jis lietuviškai kalba geriau už mane, už lietuvių. Jis tą kalbą išmoko per keletą metų, o aš iš savo lietuvių tėvų jos negalėjau išmokyti per 20 metų. Dabar stengiuosi savo klaidą atitaisyti. Kad geriau išmokčiau tėvų kalbą, nusprendžiau kasdien iš lietuviškos knygos garsiai perskaityti vieną puslapį ir pusę puslapio perrašyti. Manau, kad tuo būdu ir aš geriau išmoksiu lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. O lietuvių kalbą gerai mokėti privalau, nes aš esu lietuvis.

Mielai skaitau motinos lietuviškus laiškus. Juos skaitau po keletą kartų ir suprantu, ką ji nori man pasakyti. Tie lietuviški laišukai yra lyg priedas prie mano lietuvių kalbos mokymosi. Lietuviai jaunuoliai ir jaunuolės! Mokykitės savo tėvų kalbos, kad vėliau nereikėtų galvoti ir gėdintis." J. J.

rių rodymo programa, kurią buvo paruošę bostoniečiai R. Šližas ir A. Antanavičius. Tada: "Lietuvos kelias į nepriklausomybę, 1860-1918". Idomios skaidrės, puikiai pritaikyta muzika ir žodžiai sužavėjo visą publiką. Nors vakarinė programa buvo nepaprastai įdomi ir pakankamai ilga, salėje dar pynės ir ilgai siūbavo dainų rateliai. Tas vakaras tikrai liks visų prisiminimuose.

Paskutinio vakaro lauzui kitokia interpretacija "Jūratės ir Kas tyčio" temos vaidinimą surošė Austė Pečiūraitė ir A. Antanavičius. Vėliau, dar stovyklautojams net neįsimačius dainuoti, kaip tyčia ėmė ir prakturo dangus. Visa jaunimo masė pasileido tekina į valgyklą, ir niekados mums neatrodė ta aikštė tarp lauzavietės ir salės tokia plati. Teko gerokai sušlapti, bet išdžiūvom, bežiūrėdami R. Šližo filmų, kuriuos buvo atvežęs A. Antanavičius.

Romuvos aukuras

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresinė stovykla Romuvoje įamžinom aukuru. Visų dalyvavusių kraštų grupės pusrūšių apsupo naujai pastatyta aukura. Iš eilės kraštų vadovai pridėjo prie aukuro po akmenį, ir tada su kitiais savo atstovais sugiedoję tos tautos himną. Po to vėliau nuleidimą visi kartu pagerbėm Lietuvos himnų.

Stovyklautojų linksmos nuotikos nesudrumstė atėjusi stovyklos užbaiga Romuvoje. Šeštadienio ryto lietus, balos ir atsisveikinimai negraudino stovyklautojų, nes visi skubėjo susitvarkyti ir išvažiuoti Torontan. Visi tikėjomės ten šokiuose vėl susitikti ir pasidžiaugti kartu, pabėgę nuo lietaus ir uodų.

A. ČIZIKAS ALFA RADIO & TV

- Parduoja ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
 - Statom ir taisom antenas •
 - Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
- 672 Landsdowne Ave. • Tel. 531-6165

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BACENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
 - sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
 - be atskiro atlyginimo
 - agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
 - parūpina bilietus keliaujantiems autobusu, traukiniais, laivais, lėktuvais
 - parūpina esmo priemonės ekskursijoms
 - patarnauja atskirai turistams
- Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nadiečių buvo 30%, kitų tautybių — 26%. Jau 30 metų, kai britų kilmės kanadiečiai nesudaro gyventojų daugumos. Vėdamojo autorius pabrėžia, kad didžiosios kanadiečių dalies akys karalienė tėra britiška figūra, apsupta per ilgus šimtmečius padiktuoju britiškų tradicijų. Daugumas kanadiečių jį laiko Britanijos karalienę, o Kanadoje teismai vykdomi jos vardu, būsimieji piliečiai turi prisiekti ištikimybę jai ir jos ai-niams. Pagal "The Toronto Star", kanadiečius labiausiai erzina užsieniečių klausimas: "Kiek jums į metus kainuoja karalienė?" Iš tikrųjų visas karališkosios giminės išlaidas padengia ne Kanada, o Britanija. Prancūzų kilmės kanadiečiai, jaunimas ir ateiviai nejaucia jokio ryšio su karališku sostu, nuo Kanados atskirtu tikstančiais mylių. Dienraščio teigimu, ši tradicija yra labai panaši į Kanados lankstymąsi Amerikos ekonomijai, nes ji kludo iš kolonijos išaugti į pilnai nepriklausomą tautą. Kaip ir buvo galima tikėtis, skaitytojų skyrių tuojau pat protesto laiškais užvertė monarchijos garbintojai, įrodinėdami, kad be karalienės nebūs ir Kanados.

Britų Kolumbijos socialinio kredito partijos premjeras W. A. C. Bennett paskelbė provincinio parlamento rinkimus rugpjūčio 30 d. W. A. C. Bennett, 71 metų amžiaus, tuos rinkimus jau yra laimėjęs šešis kartus. Galimas dalykas, ši kartą jo atstovų skaičių šiek tiek gali sumažinti liberalų ir konservatorių partijų atjaunėjimas. Liberalai savo vadu išsirinko 34 metų amžiaus federacinio parlamento narį D. Andersoną, o konservatorių vadus D. Warren yra 33 metų amžiaus. Dabartinė provincinio parlamento sudėtis — 36 socialinio kredito atstovai, 12 NDP socialistų, 5 liberalai ir 2 konservatoriai. Pastarieji pas konservatorius yra perėję iš socialinio kredito eilių. Didžiausią grėsmę premjerui W. A. C. Bennettui lig šiol sudarydavo socialistai, kuriuos jis rinkiminiųose vajuose yra apšaukęs "socialistiniais barbarais".

Manitobos provincinės parlamento 30:22 balsų santykiu atmetė premjero E. Schreyerio pasiūlymą įvesti tiesioginę valdžios finansinę paramą privačioms ir parapajinėms mokykloms. NDP socialistų vadas E. Schreyer, katalikas, ši pažada buvo davęs pernykščiam rinkiminiame provincinio parlamento vajuje. Prieš jo sumanytą balsavo ne tik opozicija, bet ir keturi jo ministerių kabineto nariai. Pradiniu paramos įvedimo žingsniu turėjo būti specialaus komiteto šiam tikslui sudarymas.

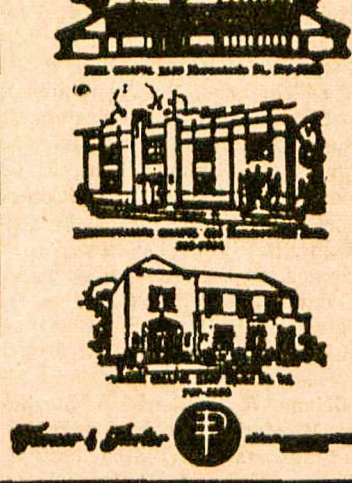
Sovietų Sąjunga Kanadoje vėl užpirkė 1,5 milijono tonų kviečių bei kvietinių miltų ir 200.000 tonų miežių. Oficiali šio pirkinio vertės suma nėra paskelbta, bet turbūt sieks apie \$120 milijonų. Iškaltant ankstesnius užsakymus, Kanada iš šiemetinio derliaus sovietams pasiūys apie \$350 milijonų vertės grūdų ir miltų. Po prez. R. Niksono vizito Maskvai ši kartą nebuvo užmiršti ir JAV ūkininkai — per trejus metus iš jų bus nupirka grūdų už \$750 milijonų.

Turner & Porter

laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĖJE TIKRŲJŲ SPAUDĄ!

ŠYPSENOS

Nežino

— Kaip tu šiemet ketini atostogauti?
— Nežinau. Viršininkas dar nepasakė kada, o žmona nepasakė, kur aš atostogausiu.

Atsargus ligonis

Prieš operaciją gydytojas sako medicinos seseriai:
— Paduokite man spirgitą.
Ligonis:
— Gydytojau, gal geriau išgerkit po operacijos?

Tyliai groja

— Išjunk tranzistorinį radiją!
— Ką sakai?
— Išjunk tranzistorių!
— Negirdžiui, ką sakai!
— Išjunk tranzistorių! Susikalbėti negalima!
— Bet juk jis visiškai tyliai groja...

Geriausias vaistas

— Mano žmona buvo pas gydytoją, ir nuo to laiko gerokai pasikeitė. Tai labai šaunus specialistas. Negalavimą kaip ranka nuėmė, ir dabar ji visai nesisunkindžia.
— O kokių vaistų gydytojas išrašė?

— Faktinai jokių, tik pasakė, kad žmonos nuolatinis nuovargis yra jos senatvės požymis.

Mokykloje

Mokytojas:
— Kurie dantys atsiranda paskutiniai?
Mokinys:
— Auksiniai, tamsta mokytojuau.
"VL"

Gerai pietūs

— Mano vyras namie rūko tik po gerų pietų!

— Tai puiku! Juk viena cigarete per metus tikriausiai jokios žalos nepadarys!

Namų idilė

Vyras išgilingęs skaito laikraštį. Žmona mezga. Prie vyro kojų guli šuo. Staiga žmona sušunka:
— Kuriems galams tu vis sakai "taip, mieloji", tik kiti šuo suuzrgia?!

Keisdavo drabužius

— Kaltinamasis, ar prisipažįstate, jog įsilaužėte į parduotuvę ir vogėte drabužius?
— Taip.
— Bet jūs jau ir anksčiau vogėte. Netgi tris kartus. Ir kodėl?

Matote, aš niekaip nerasdavau tinkamo numerio, ir žmona kiekvieną kartą liepdavo tuos drabužius pakeisti.

Technikos amžiuje

Katė tupi prie olos ir laukia. Pagaliau, neiškentėjęs, klausia:
— Ką tu ten veiki, kad neiš-eini?

Pelė atsako:

— Žūriu televizijos.
— Kaip gi tu gali taip ilgai spoksoti į ekraną?
— Matai, šiandien labai įdomi laida.
— Ir ką ten rodo?
— Rodo, kaip tu dabar manęs tykai.
Parinko Pr. Alš.

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON:

(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)

Frank Barauskas

REALTOR

231-6226

Frank Barauskas

Insurance Agency Limited

231-2661

Gerardas Balčiūnas

Advokatas (barrister, solicitor)

233-9632

Didžiausias ir gražiausias europietiškos mėsos ir skanėstų krautuvės.

Geros kokybės gaminiai. Didelis pasirinkimas. Konkurencinės kainos.

SPECIALOS GAMINIAI tip-top MEATS

KAS SAVAITĖ DELICATESSEN

1727 BLOOR ST. WEST (prieš Keele požeminio stotį)

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL

Sheppard Ave. (Don Valley Parkway)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (Queen Elizabeth ir 27 greitkelis)

NUO LUBNOS IKI DANGORAIZIO!

VERSLŲ BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŲRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

Notaras

A. Liūdžius, B.L.,

47 Howard Park Ave. (Toronto-Dominion Bank pastatas)

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

OKULISTAS S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (p

TORONTONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Liepos 31 d. iš parapijos bažnyčios palaidotas a. a. Vladas Penkauskas. Velionės žmonai, mažiems sūneliams, seseriai, broliui ir Lietuvoje likusiam tėvui bei visiems giminiams gili užuojauta.

— Kun. J. Staškus, kapelionavęs mėnesį Gerojo Ganytojo stovykloje, grįžo į Torontą.

— Šį penktadienį, pirmąjį rugpjūčio mėnesį, pamaldos — 7.30 v. r. — 7.30 v. v.

— Mirus a. a. Vladislavai Sadauskienė, jos dukrai Janinai Kulikauskienė ir šeimai nuoširdi užuojauta. — Praėjusį sekmadienį Suma parapijos bažnyčioje atlaikė kun. dr. Jonas Patašius, gyvenęs JAV ir šiuo laiku atostogaujantis pas broli Antaną Torontą.

— Rysium su gatvės remontais prie lietuvių kapinių Premium gatvėje yra ištatyti ženklai, kad minėta gatvė dėl remonto negalima važiuoti. Iš tikrųjų iki Dickson gatvės (kur įsikūta į Šv. Jono lietuvių kapines), nežūrint tų ženklų, galima laisvai važinėti.

— Pamaldos: šį šeštadienį 4 val. vestuvių mišios. Sekmadienį: 11 už a. a. Apoloniją Bagdonienę.

— Pakikštyta: Jennifer Maria Burt.

MIRUSIEJI. — A. a. Vladas Penkauskas, 49 m. amžiaus, mirė liepos 27, ketvirtadienį, Queensway ligoninėje. Velionis — kilęs nuo Zagarės. Paliko žmoną, du mažus sūnelius: Robertą, 8 metų, ir Ričardą, 5 metų, seserį G. Trinkienę Torontą ir brolių Praną Klevelande, o taip pat tėvelį Lietuvoje. Palaidotas iš Šv. Jono Kr. par. bažnyčios lietuvių kapinėse. — A. a. Vladislava Sadauskienė, 73 m. amžiaus, gimusi Latvijoje, Liepovoje, paliko dukrą Janiną Kulikauskienę, daugelį metų aktyviai besidariusią lietuvių šeštadieninės mokyklos tėvų komitete. Velionė palaidota iš Prisiškėlio parapijos lietuvių kapinėse.

Ontario Rifle Association 91-mosie metinėse šaudymo varžybose pirmą vietą, medalį ir piniginę dovaną laimėjo V. Putvio kuopos šaulys J. Budrevičius. Winona šaudykloje liepos 15-16 d. d. įvykusiose varžybose buvo šaudoma kariškais NATO 7,62 kalibro šautuvais. J. Budrevičius 300 jardų atstume iš 50 galmų taškų surinko 47 ir 500 jardų atstume — 50, visus galmus taškus.

VIENINTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDymo SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti B. Taryvui tel. 767-4737.

ATLIEKU VISUS NAMŲ DAŽYMO darbus — išorėje ir viduje. Skubus patarnavimas, pigesnė kaina. Skambinti po 5 v. v. tel. 535-2581 (klausti Joe).

MORTGICIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgicinius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Torontė.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4, durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūšių, kėmų ir perkrautymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus. Skambinti Alfonsui LE 6-2805.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258

Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai ir kt. UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

EDGEWOOD

4868 DUNDAS St. W.
Tel. 236-1155

REAL ESTATE LIMITED — BROKER

WASAGA BEACH, parduodama maisto krautuvė lietuvių rajone, didelis sklypas ir geras pastatas, gera prekybinė vieta, galima per kelis mėnesius padaryti visų metų pelną; prieinama kaina.

ROYAL YORK — NORSEMAN, \$12.000 įmokėti, 6 kambarių vienaaužstis (bungalov), pilnai užbaigtas rūšys, L formos valgomasis ir gyvenamasis kambarys iškloti brangiu kilimu. Didelė moderni virtuvė, pristatytas garažas, labai gera vieta. Dėl šių ar kitų nuosavybių skambinkite:

Mr. Rupkal, tel. 236-1155

Prisiškėlio par. žinios

— Nuoširdi užuojauta Janinai Kulikauskienėi ir šeimai, mirus jos mamytai a. a. Vladislavai Sadauskienėi. Velionė palaidota iš šios parapijos liepos 31 d. Gili užuojauta Irenai Penkauskienėi, jos šeimai ir visiems artimiesiems, mirus vyrui a. a. Vladui Penkauskui. Mirus a. a. Elenai Tunylienei-Mažeikienei, nuoširdžiai užjaučiame vyrą A. Mažeiką, brolią Balį Sakalą ir artimuosius.

— Mišios: ketvirtadienį 8 v. — koncelebracinės už a. a. Kavaliauskienę, užpr. Br. Kavaliauską, ir a. a. Prano vėlę, užpr. p. Rakauską; penktadienį 8 v. — už a. a. Pr. Mačiulaitį, užpr. velionies sesers p. Baltramūnienės iš Čikagos, 8.20 v. — už a. a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės, 7.30 v. v. — už a. a. O. Narušienę, užpr. K. L. K. Moterų Draugijos Prisiškėlio par. skyrė; šeštadienį 8.30 v. — už a. a. A. Grajauską, užpr. p. Grajauskienės.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Mišios, išpažintys ir Komunija — 8 ir 8.20 v. ryto ir 7.30 v. vakaro. Ligoniai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Šį sekmadienį — mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti.

Tautos šventės rengimo reikalus aptarė liepos 19 d. susirinkę jūros šaulių kuopos "Baltija", Toronto šaulių V. Putvio kuopos, A. Juozapavičiaus kūrėjų-savanorių vieneto atstovai, dalyvaujant KLB Toronto apylinkės pirm. J. Karpiui. Minėjimas-balius bus Toronto lietuvių naujuose namuose rugsėjo 9 d., pamaldos — rugsėjo 10 d. Numatomas šaulių vėliavos šventinimas bei įteikimas, meninė programa. Šventės rengimų rūpinasi pasitarime sudarytas specialus komitetas. Visos Toronto lietuvių organizacijos kviečiamos talkinti ir įsijungti į šventės rengimų komitetą. Skambinti VI. Rušui tel. 691-0831.

Sėkminga studijų savaitė Wasagoje, Springhurst Beach, liepos 22—29 d. turėjo JAV ir Kanados lietuviai Fronto Bičiuliai. Oakview Community Centre salėje savaitę buvo pradėta šokių vakarų su menine programa, kurią atliko sol. V. Verikaitis, akompaniatorius pianistas J. Govedas, savo kūrybą skaitęs rašytojas A. Baronas iš Čikagos. Savaitės metu paskaitas skaitė: A. Klimas, G. Procuta, V. Barusevičius, A. Baronas, A. Damušis, V. Vardys, K. Girnius, R. Kukulis ir St. Barzdukas.

"Gintaras" dėkoja "All Seasons Travel Agency" savininkui Vincui Bačenui už došnią \$100 auką "Gintaro" veiklai parenti.

"T. ŽIBURIAMS" AUKOJO

\$50: Juozas Salinis; \$20: Sault Ste. Marie lietuvių žūklautojų ir medžiojų klubas "Briedis"; \$10: Mečys Pranevičius, Jonas Naujokas; \$6: Romas Maldūnas; \$5.50: J. A. Cepukas; \$5: A. Diržys, p. Arūnas, p. Stosius; rėmėjo prenumeratas po \$10: J. Milius, Vytas Petrulis, Romas Vastokas, J. Klimas, J. Vainauskas, J. Grabys, A. Kaulius, B. Jančiukienė, Vinc. Paulaitis; \$2: Alf. Kriauciūnas; \$1: St. Ramanauskas, S. Mašionis, L. Abromonis. Visiems aukojusiems nuoširdus aciu.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537 Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor-Durle gatvių
Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmamos kainos.

Sis "T2" numeris yra paskutinis prieš vasaros atostogas. Laikraštis neišeis rugpjūčio 10 ir 17 d. d. Dirbs tik administracija. Redakcija ir spaustuve darba po atostogų pradės rugpjūčio 15 d.

Rugpjūčio 3, ketvirtadienį, visi kviečiami į Toronto naujosios rotušės aikštę, kur "Gintaras" talkinamas Stp. Kairio ansamblio kanklininkų, atliks vasaros koncertą. Įėjimas nemokamas. Koncertas prasidės 7 v. v. ir truks iki 9.30 v. v. Būtų gražu, jei Toronto lietuviai tą vakarą gausiai atsilankytų ir savo dalyvavimu paremtų "Gintarą".

Aprašant Prisiškėlio parapijos stovyklą Wasagoje, išsibrovė mažytė klaida. Susidėjus aplinkybėms, E. Krivienė į stovyklą atvykti negalėjo, ir jos vietą šeiminkinių tarpe užėmė C. Gutauskienė. Taip pat buvo praleistas dr. A. Matukas, kuris eilę metų nuoširdžiai rūpinasi stovyklautojų sveikatos reikalais. Labai atsiprašome.

Stovyklos rengėjai "Paramos" kredito kooperatyvas rugpjūčio 7, pirmadienį, bus uždarytas. Rugpjūčio 8, antradienį, veiks iki 8 val. vakaro.

P A D Ė K A

Dvidešimt penkerių metų vedybų jubilėjaus proga susilaukėme daug dėmesio. Nuoširdžiai dėkojame Prisiškėlio parapijos Tėv. Benediktui, OFM, už tartus prasmingus žodžius ir už dalyvavimą pobūvyje, sūnui Robertui, dukrai Nijolei, marčiai Sirlei, žentui Armonui ir šeiminkinei p. Zymantienėi už puikų vaišių paruošimą.

Gili padėka visiems už vertingas dovanas ir dalyvavimą: M. Adams, P. A. Adomaičiams, p. Adomavičienėi, p. p. Augustauskams, J. Babrauskui, p. p. Bedorfams, M. A. Beinočiams, p. Bernotienėi, J. Bernotavičiui, P. M. Besaspariams, J. Budrevičiui, J. Budriui, W. Bucevičiui, R. G. Budreckams, L. L. Bungardams, A. Daukantui, D. Darvaitytei, E. Diksonienėi, p. p. Dimskiams, J. B. Dundžiams, L. J. Jeffries, O. B. Jankauskams, L. Jasienai, p. p. Juknevičiams, S. M. Kniukštomis, p. p. Krikščiūnams, p. p. Lastauskams, M. Liegienai, p. p. Lukošiams, p. p. Liutkams, J. Maniškui, V. L. Macioniams, J. Matuszevskams, B. Mikšui, J. Naskauskui, J. M. Pargaliauskams, B. H. Rimkevičiams, Birutei Rimkevičienei ir jos sužadėtiniai, B. Rakauskui, p. p. Remeikams, p. Riekiei, V. Ručienai, K. Simučiui, R. H. Simanavičiams, p. p. Skrupskams, p. Skučienai, p. p. Svirpliams, J. Svirplui, M. A. Statulevičiams, B. Sakeinienai, A. K. Šalčiams, V. Tučinskui, E. Undraitienėi, M. J. Vaškevičiams, P. A. Vilūčiams, p. J. Žaliauskams, P. M. Zymantams, B. A. Zymantams, K. L. Zigmantavičiams.

Jūsų parodytas dėmesys ir nuoširdumas šios suakties proga pasiliks visuomet mūsų širdyse.

Jums dėkingi —

Elena ir Jonas Gelažiai

P A D Ė K A

Norime išreikšti nuoširdžią padėką už suruoštą staigmeną-pobūvį mūsų 25 metų vedybų suakties proga. Ypatinga padėka mūsų vaikams, marčiai ir žentui už parodytą nuoširdumą ir meilę bei atskirą dovaną; giminiams ir draugams už įdėtą darbą ir rūpestį; Tėvams pranciškonams už sveikinimus; kun. J. Staškevičiui ir Tėvui R. Sakaliui, OFM, už šv. Mišių atnašavimą ir sveikinimus; kleb. kun. P. Ažubaliui už malda ir tartą žodį; kun. dr. Pr. Galdai už dalyvavimą; p. J. R. Simanavičiui už pobūvio pravedimą ir sveikinimus per lietuvišką radijo valandėlę; visiems už dalyvavimą, puikias dovanas ir nedalyvavusiems, bet prisidėjusiems prie jų: p. p. B. N. Abdul, V. A. Adomoniams, R. V. Akelaičiams, A. M. Akelaičiams, V. Akelaičiui, S. Akelaitytei, J. K. Ališauskams, R. A. Archer, V. G. Balčišoms, A. L. Baltokams, V. Balniui, F. Balniui, W. L. Barkley, J. I. Beržinskams, P. R. Bražukams, P. L. Butėnams, J. B. Červinskams, R. M. Cherry, S. Dabkui, J. Z. Didžbaliams, V. Dranginienei, R. E. Draudvilams, J. L. Formosa, J. E. Gudams, K. O. Ivanauskams, Z. Jaekui, A. O. Jakimavičiams, J. G. Kaknevičiams, K. J. V. R. L. Kaknevičiams, K. B. Kareckams, V. L. Kazlauskams, D. Kazlauskaitėi, J. Z. L. P. Kleinams, O. D. Klibingaičiams, V. Mikelėnienai, A. V. Mikelėnams, A. S. Petraičiams, R. S. Petersonams, B. M. Prankevičiams, V. A. Ramanauskams, A. I. Ramams, K. Z. Simonaičiams, R. M. Soucie, K. Starkutienai, B. Starkutytėi, E. Starkutytėi, P. G. Stauskams, B. O. Stončiams, H. D. Steponaičiams, A. E. Underiams, E. Valeškaitėi, C. J. Valiukams, A. J. A. R. Vanagams, O. Vėlyvienei, A. V. Zaliauskams, J. J. Zimkevičiams, N. Zolpienei, J. Zolpiui.

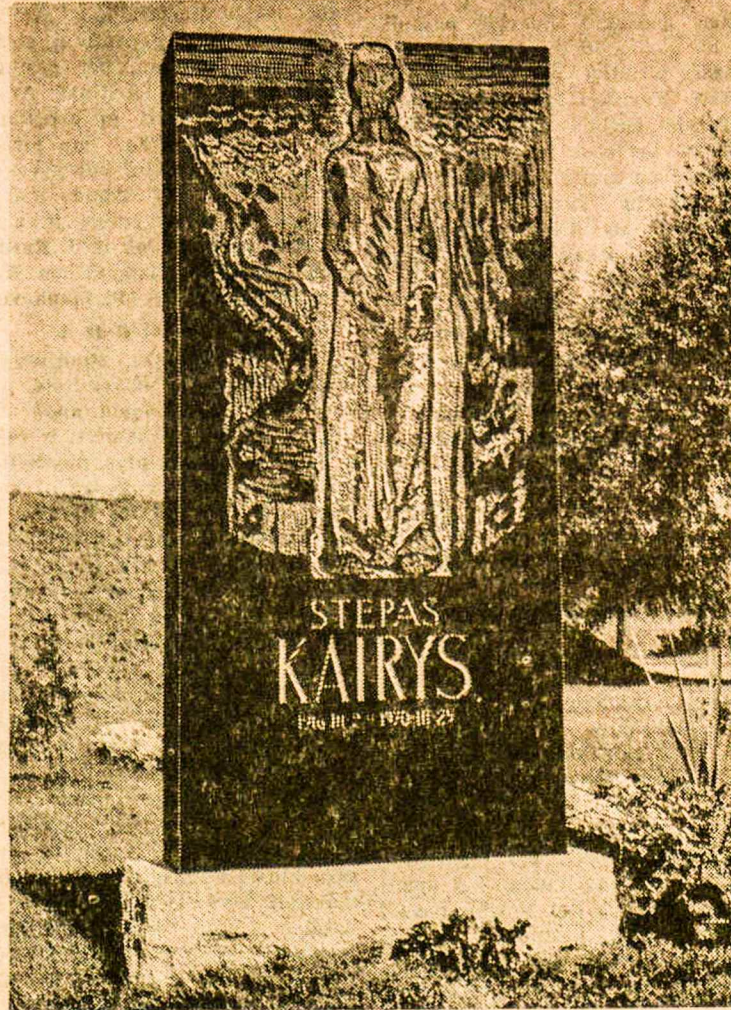
Dar kartą visiems nuoširdus aciu! Jūsų parodytas nuoširdumas ir dovanos liks visada mūsų atmintyje —

Bronė ir Jonas Akelaičiai

P A D Ė K A

Nuosirdžiai dėkoju savo tėveliams, broliui Rimvydui ir seseriai Emilijai už suruoštą man vaišes universiteto užbaigimo proga. Aciu visiems už dalyvavimą ir dovanas: p. p. Basčiams, Baltrūnams, Lauciams, Ambraškoms, Vidutei Ambraškaitei ir Valantiejams. Šios vaišės ir dovanos liks man neužmirštamą prisiminimu —

Vida Juozaitytė

KOMITETO PRANEŠIMAS

Stepo Kairio paminklui statyti komitetas praneša, kad savo darbą pabaigė š. m. gegužės 15 d. Dėkodamas už jautrų reagavimą vajuos metu, šia proga visuomenę informuoja:

1. Pagal dail. T. Valiaus projektą paminklas buvo užsakytas Yonge Memorial firmoje, pastatytas 1971 m. birželio mėn. ir pašventintas spalio 16 d. Paminklo kaina — \$2000, prie kurios \$500 prisidėjo velionės šeima.

2. Iki š. m. gegužės 15 d. iš viso buvo surinkta \$1.739,77. Išleista: Yonge Memorial firmai sumokėta \$1.500; aukų lapų, padėkos kortelių spausdinimas ir korespondencija — \$59. Iš viso išleista \$1.559.

3. Komitetui pasiūlius ir šeimai pritariant, likutis \$180,77 paskirstytas: \$100 — Kanados Lietuvių Fondui, įrašant velionį į pomirtinius narius; \$80,77 — Sktn. Stepo Kairio muzikiniui vienietui.

4. Paminklą pašventinus, visiems aukų rinkėjams ir aukotojams buvo išsiuntinėtos padėkos kortelės su paminklo atvaizdu.

5. Yra dar keturi negrįžę aukų lapai. Komitetas kreipėsi atitinkamais adresais, prašydamas juos grąžinti.

Komitetas dar kartą taria nuoširdų aciu visiems aukotojams, aukų rinkėjams už pastangas, darbą ir aukas, visiems moralškai rėmusiems šio projekto įgyvendinimą ir gausiems dalyviams paminklo šventinio išskilmės.

Česlovas Senkevičius komiteto vardu

1972 m. liepos 15 d.

P A D Ė K A

Šių metų kovo 25 dieną sukako 2 metai nuo mūsų brangaus ir nepamirštamo vyro ir tėvo a. a. Stepo mirties. Mes norime nuoširdžiausiai visiems padėkoti už pagalbėjimą papuošti jo kapą tokiu gražiu ir prasmingu paminklu.

Mūsų ypatinga padėka: bičiuliams — dailininkui Telesforui Valiui už paminklo projektą, Tėvui Juozui Vaišniui, SJ, už paminklo pašventinimą, paminklui statyti komiteto nariams — kun. Petriui Ažubaliui, Česlovui Senkevičiui, vyr. skautininkui Petriui Molui, dr. Silvestriui Čepui, Sigitui Krauskui, Aldonai Kuolienai, Baliiui Sakalui, Nastutei Ščepavičienai ir Eugenijai Valiūnienai.

Te Dievas Jums atlygina!

Jūsų Irena, Aldona ir Algis Kairiai

Staigiai ir netikėtai netekus mylimo vyro, tėvo ir brolio

A + A

Vlodo Penkausko,

jo nuliūdusiai žmonai IRENAI, sūnams RICARDUI ir ROBERTUI, sesutei GENOVAITEI su vyru BOLESLOVU TRINKOMS, broliui JAV-bėse, tėvui Lietuvoje, jų šeimoms ir giminiams didžiojo skausmo valandoje reiškia meilę gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai

A + A

Vladui Penkauskui

staigiai ir netikėtai mirus, jo žmonai IRENAI, sūnams, seseriai GENOVAITEI TRINKIENEI, broliui PRANUI ir jų šeimoms reiškia meilę gilią užuojautą kartu liūdėdami —

Gražina ir Donius Varnačiai Stasė ir Juozas Varnačiai
Alice Vaitiekaitis J. A. Valstybės

A + A

Vladui Penkauskui

staiga mirus, gilią užuojautą reiškia jo žmonai IRENAI, seseriai GENEI TRINKIENEI ir jo broliui PRANUI su šeimomis —

Masačių šeima

Delran, N. Jersey, USA.

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDA STOJA!

MONTREALQUE

Montrealio Lietuvių Studentų Sąjunga kviečia visus

studentus į **vasaros stovyklą**

rugsėjo 2-4 d.d. BALTIJOS STOVYKLAVIETĖJ

PROGRAMA: buriavimas, slidinėjimas ant vandens, grožio konkursai, šokiai, sportas

Stovyklos kaina — \$25. Registruotis ir \$15 iki rugpjūčio 15 dienos atsiųsti rengėjų atstovams:

V. Ptasinskas, 7759 Broadway St., LaSalle 690, Montreal, Que. L. Girūnas, 5330 L'Assomption, Montreal, Que.

Aušros Vartų par. žinios

— Pasibaigė Montrealio skautų vasaros stovykla. Oras skautams pasi-taikė nekoks: dažnai lydavo, mažai saulės. Nežiūrint to, skautai neprarado nuotalkos prie laužų, suorganizavo iškylą į Mont-Tremblant parką, aptvarkė ir apgrąžino stovyklavietę.

— Jonas Išganaitis, Juozo ir Albinos Karpūtės Išganaičių sūnus, ruošiasi vesti Reginą Ramunę Bulkaitę, Prano ir Stasės Grabauskaitės Bulky dukrą.

— T. Kazimieras Pečys, S.J., pabuvojęs su mumis keletą savaitių, išskrido į Čikagą.

— Trumpai pas mus buvo užsukęs Pijus Gudelevičius, MIC, Argentinos lietuvių laikraščio "Laikas" administratorius.

Montrealio Lietuvių Studentų Sąjunga laukia gausių dalyvių savo stovykloje rugsėjo 2-4 d. d., Darbo Dienos ilgąjį savaitgalį, Baltijos stovyklavietėje. Lietuviai studentai prašomi atkreipti dėmesį į skelbimą ir pasinaudoti montreliečių sudaroma proga linksmam praleisti laiką gražioje gamtoje.

"The Montreal Star" dienraštis liepos 19 d. paskelbė Associated Press žinių agentūros pranešimą iš Maskvos apie R. Kalantos, S. t. o. n. o. susidėginimus, jaunimo riaušes Kaune ir Vilniaus studentų tautines nuotakas naujuose sporto rūmose įvykusiose tarptautinėse rankinio žaidynėse. Laikraštis taipgi

primena ir 17.000 Lietuvos katalikų peticiją Sovietų Sąjungos vadams, bet nutyti, kad ji buvo atsiųsta ir Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimui. Pranešimas baigiamas vilniškės kompartijos I sekr. A. Sniečkaus perna pasakytos kalbos citatomis apie Lietuvos jaunimo nutolinimą nuo socialistinių idealų, užmiršimą išpareigojimų visuomenei.

Montrealiečio architekto Moise Saffdie "Expo-67" pasaulinei parodai suprojektuota moderni Habitat gyvenvietė dabar jau turi ten įsikūrusius 157 nuomininkus, kuriuos suviliojo Šv. Lauryno upės aplinka, nemokamas susisiekimas autobusu su Montrealio miestu, garso nepralaidžiančios modernaus pastato sienos. Pastatas gerokai primena krūvą vaikų žaidimams naudojamų kaladėlių, sudėliotų tokią tvarką, kad kiekvienas butas turi didoką balkoną. Habitat pastato administravimą 1968 m. pradžioje perėmė federacinė "Central Mortgage and Housing Corp." institucija, gerokai sumažindama nuomą. Jeigu anksčiau už butą su vienu miegamuoju reikėjo į mėnesį mokėti \$300, tai dabar jo mėnesinė nuoma tėra \$190.

REIKIA MOTERS namų ruošai ir dviejų vaikų priežiūrai. Duodamas kambarys. Tel. (514) 631-8864, Montreal.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET

MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	Asmenines	8.5%
Taupomasis s-tas	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.		
Term. ind. 3 m.	Investacines	nuo 9% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS